

Bundel - OD NHN vergadering Algemeen Bestuur van 22 maart 2023

- 1 Algemeen
- 1.a Opening en vaststellen agenda
- 1.b Mededelingen en ingekomen stukken
- 2 Bestuurlijk en werkgeverschap - WSGO (portefeuille M. Uitdehaag)
- 2.a AB Memo portefeuillevverdeling dagelijks bestuur
 - 2a AB Memo portefeuillevverdeling dagelijks bestuur.docx
- 2.b AB Besluit aanwijzing plaatsvervangend voorzitter
 - 2b AB Besluit Aanwijzing plaatsvervangend voorzitter.docx
- 2.c AB Besluit Stemverhouding 2023
 - 2c AB-besluit stemverhouding 2023.docx
 - 2c bijlage 1- Rekentabel Stemverhouding AB vanaf 1 januari 2023.xlsx
 - 2c bijlage 2 - Rekentabel Stemverhouding AB vanaf 1 januari 2022.pdf
- 2.d AB Besluit nieuwe onafhankelijke voorzitter
 - 2d AB Besluit Nieuwe onafhankelijke voorzitter OD NHN.docx
 - 2d bijlage - Nieuwe onafhankelijke voorzitter bestuur.docx
- 3 Bedrijfsvoering (portefeuille M. Versluis)
- 3.a AB Memo financiële gevolgen Omgevingswet n.a.v. rapport Cebeon
 - 3a AB Memo financiële gevolgen Omgevingswet n.a.v. rapport Cebeon def.docx
- 3.b AB Memo Proces mitigeren aandachtspunten Toezichtverslag Archiefbeheer 2022
 - 3b AB-Memo Proces mitigeren aandachtspunten Toezichtverslag archiefbeheer 2022.docx
- 3.c AB Memo reactie brief 14 december 2022 bodemtaken
 - 3c - bijlage Getekend - brief Bodemtaken kostenverdeling 2.0 - def.pdf
 - 3c AB Memo Reactie brief 14 december 2022 bodemtaken.docx
- 3.d.1 Reactie DB Zienswijzen Kadernota 2024 - NAZENDING 16 maart 2023
- 3.d.2 Zienswijzen deelnemers Kadernota 2024 - NAZENDING 16 maart 2023
- 4 Veiligheid (portefeuille R. Vennik)
- 4.a AB Memo Proces VTH Strategie 2024 - 2027 - zie ook presentatie onder 8.
 - 4a AB Memo VTHA Strategie.docx
 - 4a DB Besluit 22feb23 VTHA-strategie.docx
- 4.b AB Memo Rekenkamercommissie Den Helder
 - 4b AB Memo Rekenkamercommissie Den Helder.docx
 - 4b bijlage - eindrapport RKC DH VTHtaken OD NHN.pdf
- 5 Duurzaam- en gezondheid (portefeuille A. Helling)
- 6 Samenwerkingsagenda 4 OD's en Omgevingswet (portefeuille E. Stigter)
- 7 Conceptverslag AB OD NHN d.d. 7 december 2022 en Verslag AB OD NHN d.d. 12 oktober 2022
 - 7a1 Conceptnotulen_OD_NHN_vergadering_Algemeen_Bestuur 7 december 2022.docx
 - 7a2 OD_NHN_vergadering Algemeen Bestuur 12oktober2022_notulen definitief.docx
- 8 Ons dagelijks werk gepresenteerd: Jeroen Vogel, manager Toezicht & Handhaving over de VTH Strategie
- 9 Rondvraag
- 10 Sluiting
- 11 Volgende vergadering AB: dd. 12 juli 2023

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 22-03-2023
Auteur : D. van der Kolk
Onderwerp : portefeuilleverdeling leden dagelijks bestuur
Agendapunt : 2a
Bijlage(n) : -
Portefeuille : M.C. Uitdehaag (portefeuille bestuurlijk en werkgeverschap)

Aanleiding

Op 21 december 2022 zijn de portefeuilles in het dagelijks bestuur verdeeld, vervolgens heeft een eerste kennismaking en verkenning plaatsgevonden van de leden van het dagelijks bestuur met de managementleden. Ieder lid van het dagelijks bestuur is nu gekoppeld aan een MT-lid afhankelijk van de portefeuille. Via deze Memo wenst het dagelijks bestuur het algemeen bestuur op de hoogte te stellen van de portefeuilleverdeling en daarbij behorende ambtelijke ondersteuning.

Doel van de memo

Het doel van deze Memo is het algemeen bestuur te informeren over de portefeuilleverdeling onder de leden van het dagelijks bestuur.

Achtergrondinformatie

Portefeuille	lid DB	ambtelijke ondersteuning
Veilig	Ronald Vennik	manager VTH
Duurzaam en Gezond	Arthur Helling	manager Specialisme & Advies
Bedrijfsvoering	Maarten Versluis	manager Bedrijfsvoering
Samenwerkingsagenda 4 OD's en Omgevingswet	Edward Stigter	manager Regulering Leefomgeving
Woordvoerder/ bestuurlijk/ WSGO	Michiel Uitdehaag	directeur

Gevraagd

Gevraagd wordt kennis te nemen van de portefeuilleverdeling binnen het dagelijks bestuur.

Bijlage(n)

-

AB-BESLUIT

Aan	: Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 22-03-2023
Auteur	: D. van der Kolk
Onderwerp	: Plaatsvervangend voorzitter
Agendapunt	: 2b
Bijlage(n)	: -
Portefeuille	: plaatsvervangend voorzitter bestuur

Aanleiding

Op 16 maart 2022 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden, met uitzondering van de gemeente Dijk en Waard waar deze verkiezing eerder heeft plaatsgevonden. Vervolgens hebben de coalities zich gevormd en zijn de portefeuilles verdeeld waardoor de OD NHN op dit moment een nieuw en compleet algemeen bestuur kent.

Het Algemeen Bestuur wijst zowel een voorzitter aan, als een plaatsvervangend voorzitter;

Dit besluit betreft de aanwijzing van de plaatsvervangend voorzitter, uit het dagelijks bestuur, conform de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord:

Artikel 16: Aanwijzing

1. De voorzitter wordt in de eerste vergadering van iedere zittingsperiode van het algemeen bestuur door en uit het algemeen bestuur aangewezen.
2. Bij afwezigheid of ontstentenis van de voorzitter wordt hij vervangen door de plaatsvervangend voorzitter. Deze wordt aangewezen tijdens de eerste vergadering van het algemeen bestuur van iedere zittingsperiode door het algemeen bestuur uit de leden van het dagelijks bestuur.

Inhoudelijk advies van DB aan AB

Het dagelijks bestuur draagt de Gedeputeerde van de Provincie Noord-Holland, de heer E. Stigter, voor als plaatsvervangend voorzitter van het bestuur, met het verzoek deze voordracht te formaliseren.

Alternatieven

geen

Gevolgen

Met de aanwijzing van een plaatsvervangend voorzitter is de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord bij afwezigheid/ ontstentenis van de voorzitter binnen en buiten rechte vertegenwoordigd.

Financiële gevolgen

geen

Juridische gevolgen

Met de aanwijzing van een plaatsvervangend voorzitter is de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord bij afwezigheid/ ontstentenis van de voorzitter binnen en buiten rechte vertegenwoordigd.

Personele gevolgen

geen

Communicatieve gevolgen

geen

Overige gevolgen

-

Risico's

Betreft de beheersing van risico's ingeval van afwezigheid/ ontstentenis voorzitter.

Vervolgprocedure

1. geen

Bijlagen

1. geen

Voorgesteld Besluit van het DB aan het AB op 22-02-2023

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

1. In te stemmen met de voordracht van de plaatsvervangend voorzitter: Gedeputeerde E. Stigter en deze te benoemen op 22 maart 2023.

Besluit AB op 22-3-2023

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

M.C. Uitdehaag

Q.M. Foppe

AB-BESLUIT

Aan	: Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 22-03-2023
Auteur	: Alwine van Doornik
Onderwerp	: Stemverhouding AB 2023
Agendapunt	: 2c
Bijlage(n)	: 2
Portefeuille	: M. Uitdehaag (portefeuille bestuurlijk)

Aanleiding

In artikel 13, eerste lid van de Gemeenschappelijke Regeling OD NHN is geregeld dat elk lid van het Algemeen Bestuur (AB) in de vergadering een vastgesteld aantal stemmen heeft. De stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op de combinatie van in te brengen budget en inwonertal. Het aantal stemmen voor de provincie is gebaseerd op het in te brengen budget. Het totaal aantal stemmen in het AB bedraagt 100. Ook is geregeld dat het AB nadere regels vaststelt over deze stemverdeling. Dit heeft het AB op 5 juli 2013 gedaan.

Voor het aantal stemmen per gemeente wordt de volgende formule toegepast:

$$\frac{[(\text{In te brengen budget gemeente} / \text{in te brengen budget alle gemeenten}) + (\text{Aantal inwoners gemeente} / \text{aantal inwoners alle gemeenten})] / 2 * (100 - \text{stemmen provincie}^1 / 100)}{1}$$

De resultaten worden afgerond op hele cijfers en bepalen het aantal stemmen. Bij meer of minder dan 100 stemmen in totaal wordt een correctie in verband met de afronding toegepast.

Elk jaar na vaststelling van de begroting voor het komende jaar moet ook de stemverdeling voor het betreffende jaar worden vastgesteld.

In artikel 52, lid 1, juncto artikel 14, lid 3, van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: de Wet) is bepaald dat de leden van het DB nimmer de meerderheid van een AB mogen uitmaken.

Het AB heeft in totaal 100 stemmen. Uit de geformuleerde randvoorwaarde in de Wet vloeit voort dat het DB op zijn hoogst 50 stemmen mag vertegenwoordigen in het AB. Om hieraan te voldoen heeft het AB op 10 maart 2020 besloten om het aantal stemmen van de provincie Noord-Holland te maximaliseren op 30 stemmen.

Voor de huidige manier van stemverdeling is bij de inwerkingtreding van de Gemeenschappelijke regeling in 2014 gekozen. De voor- en nadelen van verschillende methodes om de stemverdeling te bepalen zijn indertijd onderzocht door Organisatieadviesbureau Berenschot. Op basis van dit onderzoek heeft het AB besloten om de huidige methode over de stemverdeling in het AB te handhaven.

Inhoudelijk advies van DB aan AB

Het AB wordt geadviseerd om de voorgestelde stemverhouding voor het jaar 2023 vast te stellen.

¹ Omdat het inwoneraantal van de provincie niet in verhouding kan worden gezet tot het inwoneraantal van de gemeenten wordt het aantal stemmen van de provincie vastgesteld op basis van de financiële inbreng van de provincie in verhouding tot de inbreng van de gemeenten (percentage aandeel inbreng wordt afgerond en omgezet in aantal stemmen).

Alternatieven

Geen

Gevolgen

De nieuwe berekening leidt niet tot een verandering van de stemverhouding in het AB ten opzichte van 2022.

Financiële gevolgen

Geen

Juridische gevolgen

Met het vaststellen van de stemverhouding wordt aan het gestelde in de Gemeenschappelijke regeling OD NHN voldaan.

Personele gevolgen

Geen

Communicatieve gevolgen

Geen

Overige gevolgen

Geen

Risico's

Geen

Vervolgprocedure

1. Geen

Bijlagen

1. Rekentabel Stemverhouding AB vanaf 1 januari 2023

Voorgesteld Besluit van het DB aan het AB op 22-03-2023

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om de stemverhouding voor het jaar 2023 vast te stellen.

Besluit AB op 22-3-2023

Conform voorstel

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

M.C. Uitdehaag

Q.M. Foppe

Rekentabel stemverhouding Algemeen Bestuur OD NHN vanaf 1 januari 2023

Deelnemende partijen	In te brengen budget in 2023	Aantal inwoners per 1 januari 2022	Gewogen stemmen obv financiële inbreng incl. provincie (van belang voor stemmen provincie)		Gewogen stemmen obv aantal inwoners		Bepaling stemverhouding AB (gemiddelde uit gewogen stemmen financiële inbreng (gemeenten zonder provincie) en gewogen stemmen obv aantal inwoners)			Aantal stemmen afgerond / gecorrigeerd vanaf 1 januari 2023
Gemeente Den Helder	€ 895.642	56.334	4,14%	4	8,41%	8	7,48%	8,41%	5,56	6
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.747.255	48.778	8,08%	8	7,29%	7	14,59%	7,29%	7,66	8
Gemeente Schagen	€ 806.097	46.833	3,73%	4	6,99%	7	6,73%	6,99%	4,80	5
Gemeente Texel	€ 499.806	13.687	2,31%	2	2,04%	2	4,17%	2,04%	2,18	2
<i>Regio Kop van Noord-Holland</i>	<i>€ 3.948.800</i>	<i>165.632</i>								<i>21</i>
Gemeente Drechterland	€ 458.510	19.983	2,12%	2	2,98%	3	3,83%	2,98%	2,38	2
Gemeente Enkhuizen	€ 469.860	18.620	2,17%	2	2,78%	3	3,92%	2,78%	2,35	2
Gemeente Hoorn	€ 1.507.754	74.298	6,97%	7	11,10%	11	12,59%	11,10%	8,29	8
Gemeente Koggenland	€ 142.801	22.940	0,66%	1	3,43%	3	1,19%	3,43%	1,62	2
Gemeente Medemblik	€ 1.289.231	45.464	5,96%	6	6,79%	7	10,77%	6,79%	6,15	6
Gemeente Opmeer	€ 65.942	12.074	0,30%	0	1,80%	2	0,55%	1,80%	0,82	1
Gemeente Stedebroec	€ 107.733	21.947	0,50%	0	3,28%	3	0,90%	3,28%	1,46	1
<i>Regio West-Friesland</i>	<i>€ 4.041.831</i>	<i>215.326</i>								<i>22</i>
Gemeente Alkmaar	€ 1.355.385	110.783	6,27%	6	16,55%	17	11,32%	16,55%	9,75	10
Gemeente Bergen	€ 663.304	29.723	3,07%	3	4,44%	4	5,54%	4,44%	3,49	4
Gemeente Castricum	€ 673.301	36.263	3,11%	3	5,42%	5	5,62%	5,42%	3,86	4
Gemeente Heiloo	€ 347.969	24.144	1,61%	2	3,61%	4	2,91%	3,61%	2,28	2
Gemeente Dijk en Waard	€ 942.730	87.695	4,36%	4	13,10%	13	7,87%	13,10%	7,34	7
<i>Regio Alkmaar</i>	<i>€ 3.982.689</i>	<i>288.608</i>								<i>27</i>
Inbreng totaal gemeenten	€ 11.973.320									
Provincie Noord-Holland	€ 9.658.844		44,65%	45					30,00	30
Totaal	€ 21.632.164	669.566	100%	100	100%	100	100%	100%	100	100
Maximum aantal stemmen				100		100				

Rekentabel stemverhouding Algemeen Bestuur OD NHN vanaf 1 januari 2022

Deelnemende partijen	In te brengen budget in 2022	Aantal inwoners per 1 januari 2021	Gewogen stemmen obv financiële inbreng incl. provincie (van belang voor stemmen provincie)		Gewogen stemmen obv aantal inwoners		Bepaling stemverhouding AB (gemiddelde uit gewogen stemmen financiële inbreng (gemeenten zonder provincie) en gewogen stemmen obv aantal inwoners)			Aantal stemmen afgerond / gecorrigeerd vanaf 1 januari 2022
Gemeente Den Helder	€ 888.380	56.582	4,30%	4	8,50%	8	7,48%	8,50%	5,59	6
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.733.131	48.583	8,39%	8	7,30%	7	14,59%	7,30%	7,66	8
Gemeente Schagen	€ 806.266	46.532	3,90%	4	6,99%	7	6,79%	6,99%	4,82	5
Gemeente Texel	€ 495.755	13.656	2,40%	2	2,05%	2	4,17%	2,05%	2,18	2
<i>Regio Kop van Noord-Holland</i>	€ 3.923.532	165.353								21
Gemeente Drechterland	€ 454.791	19.838	2,20%	2	2,98%	3	3,83%	2,98%	2,38	2
Gemeente Enkhuizen	€ 466.050	18.637	2,26%	2	2,80%	3	3,92%	2,80%	2,35	2
Gemeente Hoorn	€ 1.495.573	73.619	7,24%	7	11,06%	11	12,59%	11,06%	8,28	8
Gemeente Koggenland	€ 141.540	22.940	0,69%	1	3,45%	3	1,19%	3,45%	1,62	2
Gemeente Medemblik	€ 1.278.819	45.165	6,19%	6	6,78%	7	10,76%	6,78%	6,14	6
Gemeente Opmeer	€ 65.406	12.009	0,32%	0	1,80%	2	0,55%	1,80%	0,82	1
Gemeente Stedebroec	€ 106.859	21.743	0,52%	1	3,27%	3	0,90%	3,27%	1,46	1
<i>Regio West-Friesland</i>	€ 4.009.038	213.951								22
Gemeente Alkmaar	€ 1.344.436	109.896	6,51%	7	16,50%	17	11,32%	16,50%	9,74	10
Gemeente Bergen	€ 657.919	29.715	3,19%	3	4,46%	4	5,54%	4,46%	3,50	4
Gemeente Castricum	€ 667.835	36.086	3,23%	3	5,42%	5	5,62%	5,42%	3,86	4
Gemeente Heiloo	€ 345.141	24.144	1,67%	2	3,63%	4	2,90%	3,63%	2,29	2
Gemeente Dijk en Waard	€ 933.600	86.722	4,52%	5	13,02%	13	7,86%	13,02%	7,31	7
<i>Regio Alkmaar</i>	€ 3.948.931	286.563								27
Inbreng totaal gemeenten	€ 11.881.501									
Provincie Noord-Holland	€ 8.775.291		42,48%	42					30,00	30
Totaal	€ 20.656.792	665.867	100%	100	100%	100	100%	100%	100	100
Maximum aantal stemmen				100		100				

AB-BESLUIT

Aan	: Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 22-03-2023
Auteur	: D. van der Kolk
Onderwerp	: Nieuwe onafhankelijke voorzitter bestuur
Agendapunt	: 2d
Bijlage(n)	: -
Portefeuille	: M. Uitdehaag (Bestuurlijk en Werkgeverschap WSGO)

Aanleiding

Op 7 februari 2022 is duidelijk geworden dat onze voorzitter, M. Uitdehaag, begin juni burgemeester wordt van de gemeente Venray.

Ook betekent dit dat het Algemeen Bestuur een nieuwe voorzitter mag kiezen uit haar midden, of mogelijk voor een andere kandidaat kiest uit één van haar Colleges. Indien het een kandidaat betreft die momenteel geen zitting heeft in het bestuur, dan is daar voor de zomer door de betreffende gemeenteraad nog iets in te doen in overleg met het betreffende AOGP-lid en de directiesecretaris van OD NHN.

Inhoudelijk advies van DB aan AB

Op 22 februari heeft het dagelijks bestuur de werving & selectie- procedure voor een nieuwe voorzitter besproken.

Het volgende overwegende:

- De voorzitter van het bestuur OD NHN is onafhankelijk;
- Vanaf 2018 heeft een burgemeester, in de persoon van M. Uitdehaag, deze rol uitstekend vervuld;
- De huidige voorzitter is gekozen op basis van een korte werving- & selectieprocedure;
- In de werving - & selectieprocedure heeft eerder een vertegenwoordiging vanuit het AB, DB en de Omgevingsdienst zitting gehad;
- De huidige DB-leden zijn wethouders in de gemeenten: Hoorn, Hollands Kroon en Heiloo;
- De verkiezing van de provinciale staten is op 15 maart;
- Uit: Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Artikel 16, lid 1: Aanwijzing: De voorzitter wordt in de eerste vergadering van iedere zittingsperiode van het algemeen bestuur door en uit het algemeen bestuur aangewezen.

Vanuit het dagelijks bestuur:

- Het dagelijks bestuur heeft op basis van het voorgaande, datgene wat gebruikelijk is in de wereld van de omgevingsdiensten en de behoefte aan continuïteit, de voorkeur voor een burgemeester als onafhankelijk voorzitter;
- Gezien het huidige belang in de OD NHN en de opdracht die daar ligt is het voorstel om op bestuurlijk niveau in ieder geval de provincie Noord-Holland een plek te geven in de W&S-selectiecommissie;

Wat nu voorligt:

- Stemt het algemeen bestuur in met het voorgaande betreffende de invulling van de rol van onafhankelijk voorzitter door een, bij voorkeur, burgemeester?

- Welk lid van het algemeen bestuur wenst zitting te nemen in de werving- & selectiecommissie?
- Kennis te nemen van de concept-vacaturetekst die na samenstelling van de selectiecommissie uitgezet zal worden onder de deelnemers.

Alternatieven

Het alternatief is dat een voorzitter binnen het algemeen bestuur, bestaande uit wethouders, gevonden wordt. De betreffende bestuurder zal vervolgens vervangen moeten worden door een ander persoon uit het eigen College;

Indien meer dan één kandidaat zich uit het algemeen bestuur meldt voor het voorzitterschap dan zal op basis van stemming op personen (anoniem) gestemd worden.

Daarnaast is een alternatief om geen werving-& selectieprocedure in te richten en bestuurders rechtstreeks te benaderen voor het voorzitterschap.

Gevolgen

Met de benoeming van een onafhankelijke voorzitter heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord een volwaardig en gemandateerd voorzitter. Daarmee is de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord in en buiten rechte vertegenwoordigd.

Financiële gevolgen

Zie voorgaande

Juridische gevolgen

Indien gestreefd wordt naar een voorzitter buiten het algemeen bestuur, wethouder of burgemeester, dan worden nog handelingen gevraagd van de betreffende gemeenteraad, het AOGP-lid van die deelnemer en de directiesecretaris. Dit komt voort uit het gegeven dat een voorzitter uit het algemeen bestuur gekozen moet worden. Dit speelt op het moment dat een beoogd voorzitter in beeld is.

Personele gevolgen

Zie voorgaande

Communicatieve gevolgen

Na aanwijzing van een nieuwe voorzitter zal dit gecommuniceerd worden op de website.

Overige gevolgen

- Hier kun je de gevolgen kwijt die hierboven niet passen.

Risico's

Het risico bestaat uit het feit dat extra handelingen/ procedures in gang moeten worden gezet indien de beoogd voorzitter op dit moment geen lid is van het algemeen bestuur.

Vervolgprocedure

1. Na het samenstellen van de werving- & selectiecommissie kan de werving worden gestart;
2. Na het bekend worden van een beoogd voorzitter kunnen de directiesecretaris en het betreffende AOGP-lid de voorbereiding voor de benoemingsprocedure in gang zetten, indien de beoogd voorzitter geen lid is van het algemeen bestuur.

Bijlagen

1. Concept-wervingstekst voorzitter OD NHN

Voorgesteld Besluit van het DB aan het AB op 22-02-2023

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

1. Een AB-lid aan te wijzen die zitting zal hebben in de Werving - & Selectie commissie;
2. De wervingsprocedure in gang te laten zetten.

Besluit AB op 22-3-2023

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

M.C. Uitdehaag

Q.M. Foppe

Aan de leden van het algemeen bestuur (en haar Colleges)

Hoorn, xx maart 2023

Zaaknummer :
Meer informatie : Quinten Foppe, – 06 xxxxxxxx
Betreft : Onafhankelijke voorzitter Bestuur Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Aan de leden van het algemeen bestuur,

Per XX mei/ juni 2023 zoekt de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord een nieuwe onafhankelijke voorzitter voor haar algemeen – en dagelijks bestuur.

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is vanaf de oprichtingsvergadering in juli 2013 nog steeds volop in ontwikkeling en is toe aan een volgende stap om ook in de komende jaren toekomstbestendig te zijn. De OD NHN heeft 250 gemotiveerde mensen en leveren advies en VTH-diensten in de gehele provincie op het gebied van natuur en milieu.

Op 12 oktober 2022 is het nieuwe dagelijks bestuur samengesteld en de portefeuilles binnen het dagelijks bestuur zijn voor het eerst programmatisch verdeeld. Zo zijn benoemd: 'Veilig', 'Duurzaamheid en Gezondheid', 'Bedrijfsvoering', 'Omgevingswet' en de 'Samenwerkingsagenda van de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland'. De huidige voorzitter heeft de bestuurlijke – en werkgeverszaken, zoals vertegenwoordiging in het WSGO, in portefeuille. Het dagelijks bestuur is samengesteld uit betrokken bestuurders met een frisse blik op de toekomst.

De onafhankelijke voorzitter heeft geen stemrecht en vertegenwoordigt de OD NHN in en buiten rechte. De functie is onbezoldigd.

De onafhankelijke voorzitter zit voor:

- Dagelijks bestuur, circa vijftien maal per jaar;
- Algemeen bestuur, circa vijfmaal per jaar.

Wat verwachten de besturen van de onafhankelijk voorzitter (m/v):

- is in algemene zin bestuurlijk zeer ervaren;
- is gemotiveerd om de organisatie en de rol van de Omgevingsdienst in de regio te versterken;
- heeft bestuurlijke - en inhoudelijke kennis van omgevingsdiensten en kent de uitdagingen waar deze voor staan. Dit weet hij/zij om te zetten in een visie;
- is een verbinder en een netwerker die het belang van de OD NHN voorop stelt, het gemeenschappelijk belang bewaakt en oog heeft voor het individuele belang;
- heeft voldoende tijd beschikbaar om de functie naar behoren te kunnen uitvoeren;
- heeft voldoende distantie om de organisatie op eigen wijze tot ontwikkeling te laten komen;
- is in staat om kort en zakelijk te formuleren en samen te vatten waardoor op vlotte wijze tot de kern van de zaak gekomen kan worden;

- heeft geen bestuurlijke dubbelfunctie bij een andere grote GR in de regio Noord-Holland Noord;

Gesprekken met de selectiecommissie vinden plaats op: xx-xx-xxx en xx-xx-xxxx op het kantoor van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de directeur Quinten Foppe (....) of de huidige voorzitter de heer M. Uitdehaag, burgemeester van de gemeente Texel. De selectiecommissie is samengesteld uit één lid van het algemeen bestuur, één lid van het dagelijks bestuur: de Gedeputeerde, tevens lid DB, namens de provincie Noord-Holland, en de directeur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Ter voorbereiding op de gesprekken ontvangen wij graag uiterlijk een week voorafgaand aan de gesprekken een korte motivatie en een curriculum vitae.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur,

Q.M. Foppe
Directeur Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

CONCEPT

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 22-03-2023
Auteur : H. van Mullem
Onderwerp : financiële gevolgen Omgevingswet – n.a.v. rapport Cebeon
Agendapunt : 3a
Bijlage(n) : -
Portefeuille : M. Versluis (portefeuille bedrijfsvoering)

Aanleiding

Op 7 december 2022 is het Cebeon-rapport gedeeld met het algemeen bestuur. Dit rapport is in opdracht van ODNL opgesteld door Cebeon en heeft in het voorjaar van 2022 de financiële effecten van de Omgevingswet (Ow) op de omgevingsdiensten (OD's) onderzocht. Door het algemeen bestuur is vervolgens de vraag gesteld of en zo ja, wat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord met deze aanbevelingen heeft gedaan.

Doel van de memo

Het doel van deze Memo is de AB-leden een reactie te geven op de vraag wat de OD NHN met deze aanbevelingen heeft gedaan.

Aanbevelingen + reactie OD NHN

- Registreer herkenbaar de kosten per taak: vergunningverlening/ melding/ toezicht / handhaving milieu.

OD NHN: De OD NHN kent twee instrumenten: de uitvoeringsprogramma's en de begroting. Deze hangen met elkaar samen: de begroting is onderverdeeld in de twee taakvelden milieu en de plustaken (provincie). Binnen zowel het taakveld milieu als de plustaken zijn de kosten verdeeld naar de afdelingen Regulering, Toezicht & Handhaving, Specialisme & Advies, Juridische zaken en Administratie. Daarnaast kennen we nog overheadkosten.

In de uitvoeringsprogramma's worden de uren per taak weergegeven. De begrote bedragen worden vertaald naar een – voorcalculatie- uurtarief, inclusief opslag voor overhead. Via de uitvoeringsprogramma's hebben we inzicht in de geprognoseerde inzet van de afdelingen.

- Maak de kosten voor inhoudelijke taken zichtbaar per taak en laat deze niet impliciet onder een noemer 'algemeen'.

OD NHN: Binnen de OD NHN wordt tijd geschreven op zowel de externe producten, zoals opgenomen in de Producten en Diensten catalogus (PDC), als op de interne producten (overhead). Uit het tijdschrijven halen wij informatie. De kosten bestaan dan uit de geschreven productieve uren maal het uurtarief, waarin de overheadkosten zijn meegenomen. De interne uren worden beperkt gespecificeerd. De overheadtaken rekenen we niet gespecificeerd toe aan de verschillende taken: vergunningverlening / melding / toezicht / handhaving binnen de begroting.

- Houd ook bij de algemene term 'Advies' bij op welke taak dit advies betrekking heeft (binnen milieu, of op ruimtelijke ordening) dan wel een algemenere advisering aan bevoegd gezagen of derden.

ODNHN: Alle producten/ zaken zijn gekoppeld aan het tijdschrijven, waaronder de adviesproducten. De PDC is hierbij leidend.

- Doe dit ook per bevoegd gezag, zodat inzichtelijk wordt of de realisatie per opdrachtgever overeenkomt met de ramingen, en ook inzichtelijk wordt welke kosten betrekking hebben op gemeenten en welke op provincies.

OD NHN: Per bevoegd gezag wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin is opgenomen welke taken we gaan uitvoeren en welke inzet dit vraagt van ons personeel (uren). We leggen per kwartaal verantwoording hierover af via de rapportages. Omdat we met een – voorcalculatie - uurtarief werken, kan de realisatie van de kosten en baten in de begroting afwijken ten opzichte van de uitvoeringsprogramma's. In de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen taakveld milieu (de gemeenten + Wbb basistaak provincie) en plustaken(provincie).

- Als stijging of daling van kosten blijkt: kijk of de oorzaak ligt in de veranderingen door de Omgevingswet (bijvoorbeeld andere procedures of andere intensiteit van taakuitvoering) of daarbuiten ligt (bijvoorbeeld toevalligheid doordat een nieuwe inrichting zich wil vestigen of ingrijpend wil veranderen). Door zo goed mogelijk effecten van de Omgevingswet te scheiden van andere kosteneffecten werken omgevingsdiensten samen aan het creëren van inzicht in de kosteneffecten van de Omgevingswet. Daarmee wordt voorgesorteerd op landelijke monitoring van de effecten van de Omgevingswet en wordt voorkomen dat daarin 'hiaten' zullen ontstaan ten aanzien van omgevingsdiensten.

OD NHN: Vanwege het feit dat trends, ontwikkelingen, aangepaste kengetallen en de invoering van de Omgevingswet zijn opgenomen in het UP 2023, is een scheiding naar oorzaak van wijzigingen niet altijd even duidelijk. Via het tijdschrijven kunnen we een deel van de gevolgen van invoering Omgevingswet in beeld krijgen. Dit zou dan moeten blijken uit de aangepaste kengetallen (uren) voor producten, intensiteit van de uitvoering (aantallen) en overige ervaringscijfers uit het werken onder de Omgevingswet. Na een aantal jaar werken onder de Omgevingswet zal door de aangepaste kengetallen/ ervaringscijfers pas duidelijk worden wat de effecten zijn van het werken onder Omgevingswet.

Niet alle transitiekosten, zowel incidentele als structurele, zijn eenduidig uit de begroting te herleiden of worden zichtbaar binnen de Uitvoeringsprogramma's.

- Het werken met een flexibel rekenbestand maakt het mogelijk om verwachtingen bij te stellen en geraamde financiële effecten regelmatig te actualiseren. Dit is niet alleen nodig om het gesprek te kunnen voeren met de bevoegd gezagen (gemeenten en provincies) maar ook om als omgevingsdiensten gezamenlijk richting Rijk te kunnen acteren.

OD NHN : De OD NHN beschikt niet over een bestand waarin we de feitelijke kosten van de invoering van de Omgevingswet administratief bijhouden. Via tijdschrijven kunnen we (een deel) van de gevolgen in beeld krijgen.

Achtergrondinformatie

-

Gevraagd

Kennis te nemen van de werkwijze van OD NHN omtrent in beeld hebben en krijgen van de kosten die verband houden met de inwerkingtreding en implementatie van de Omgevingswet.

Bijlage(n)

-

AB-MEMO

Aan : Algemeen bestuur OD NHN
Datum vergadering : 22-03-2023
Auteur : S. de Haas
Onderwerp : Proces mitigeren aandachtspunten Toezichtverslag archiefbeheer 2022
Agendapunt : 3b
Bijlage(n) : Geen

Aanleiding

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) beheert op twee wijzen het archief: zij beheert het archief zelf en zij heeft archief ondergebracht bij het Westfries Archief (WFA) in Hoorn. Jaarlijks vindt een toezichtgesprek en een archiefinspectie plaats bij de OD NHN op het archief dat zij zelf in beheer heeft en over informatiebeheer in het algemeen van de OD NHN. Op 25 mei 2022 heeft dit toezichtgesprek plaatsgevonden tussen de archiefinspecteur, teamleider I&A, informatieadviseur, recordmanager en informatiebeheerder. Met de brief van het WFA en het Toezichtverslag archiefbeheer 2022 is het algemeen bestuur op 12 oktober 2022 geïnformeerd over de bevindingen van dit gesprek.

Doel van de memo

Uit de brief van het WFA en het Toezichtverslag archiefbeheer 2022 komen een aantal aandachtspunten naar voren die de OD NHN op dient te pakken en/of te ontwikkelen om een negatieve notatie te voorkomen. In de vergadering van 12 oktober 2022 is afgesproken het algemeen bestuur te informeren over het proces om de aandachtspunten te mitigeren.

Op donderdag 5 januari 2023 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de directeur van de OD NHN, de directeur van het WFA, de archiefinspecteur en de teamleider I&A van de OD NHN. Hierin is de brief van het WFA en het toezichtverslag archiefbeheer 2022 besproken. De OD NHN heeft hierbij aangegeven welke stappen genomen gaan worden om de genoemde aandachtspunten te mitigeren. Daarbij is ook aangegeven dat een aantal aandachtspunten al zijn opgepakt.

Als voorbeeld kan worden genoemd het op de hoogte houden van de archiefinspecteur over de voortgang van de implementatie van het nieuwe zaakstelsel. Het WFA heeft aangegeven tevreden te zijn met de wijze waarop een en ander opgepakt gaat worden en zijn vertrouwen uitgesproken dat in een volgend toezichtgesprek en archiefinspectie de aandachtspunten zullen zijn gemitigeerd zoals dat ook altijd in voorgaande jaren is gebeurd. Afgesproken is om de archiefinspecteur op de hoogte te houden van de voortgang.

Gevraagd

- Kennis te nemen van deze memo.

Bijlage(n)

- Geen

Aan de bestuursleden van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Zaaknummer : OD.36908313
Behandelaar : A. Bosma
Betreft : Bodemtaken 2024

Geachte heer/ mevrouw ,

In brief met kenmerk 13660469, d.d. 4 maart 2020, heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) u geïnformeerd over de decentralisatie van de bodemtaken onder de Omgevingswet en de financiële gevolgen voor u als gemeente. Deze brief is daarop een vervolg. In deze brief benoemen we de veranderingen in bevoegdheden en taken, geven we een inschatting van de financiële gevolgen voor uw organisatie in 2024 en mogelijke dekkingsbronnen hiervoor. Tot slot schetsen wij nog het vervolgproces.

Veranderingen in bevoegdheden en taken

Sinds de brief van 4 maart 2020 is de Omgevingswet diverse keren uitgesteld en de datum van de verwachte inwerkingtreding staat nu op 1 juli 2023. Dit wordt het moment waarop de gemeente, in plaats van de provincie, verantwoordelijk wordt voor een deel van de huidige taken die vallen onder de Wet bodembescherming (Wbb).

Op dit moment is de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag voor de bodemtaken Wbb en deze taken worden sinds 2016 uitgevoerd door de Omgevingsdienst. De huidige taken hebben betrekking op het saneren van - of werken in ernstig verontreinigde grond. Op deze onderwerpen worden uitgevoerd: projecten, afgeven van vergunningen, behandelen meldingen, uitvoeren controles, verstrekken bodeminformatie en invoeren bodemrapporten.

Ook onder de Omgevingswet blijft een deel van de bodemtaken bij de provincie Noord-Holland. Dit gaat namelijk vallen onder het overgangsrecht. In het overgangsrecht worden aanvragen afgehandeld conform de Wet bodembescherming. Hier moet onder meer gedacht worden aan het afronden van procedures die gestart zijn voordat de Omgevingswet in werking treedt, spoedlocaties en nazorglocaties. Ook blijft de provincie onder de Omgevingswet verantwoordelijk voor het diepere grondwater.

Onder de Omgevingswet zullen alle bodemlocaties die als 'schoon' worden gezien, en locaties die nooit zijn onderzocht, overgaan naar de gemeente. Daarnaast komen ook de verontreinigde locaties waar geen acties voor nodig zijn onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor ontwikkelingen die plaats zullen vinden op deze verontreinigingen is het uitgangspunt dat de bodemverontreiniging integraal in de gebiedsontwikkeling wordt opgepakt. Om hierop te kunnen sturen zijn er diverse meldingen en mogelijkheden tot maatwerk opgenomen in de Omgevingswet.

Bij de taken die onder de Omgevingswet overgaan naar gemeenten, is de inschatting dat meer situaties melding plichtig worden. Er zijn hiervoor meerdere milieubelastende activiteiten: graven boven interventiewaarde, graven onder interventiewaarde, afvalstoffen op of in de bodem brengen en saneren. Er zullen minder vergunningen afgegeven worden, maar er is wel altijd een mogelijkheid tot maatwerk. Maatwerk betekent arbeidsintensievere trajecten vanuit het perspectief

van de OD NHN. Ook voor de controles geldt dat ingeval van meer meldingen meer informatie beschikbaar komt voor controles. Daarnaast is het de verwachting dat de drugsdumpingen verder zullen toenemen en daarmee ook de toezicht en handhaving van de OD NHN. Voor de projecten geldt dat de gemeenten ook beleid moeten opstellen over omgang met bijvoorbeeld PFAS, Lood en andere opkomende zeer zorgwekkende stoffen.

Inhoudelijke keuzes

Zoals hierboven geschetst, verandert de bodemtaak onder de Omgevingswet. Onze inschatting is dat de hoeveelheid werk om deze taak kwalitatief goed uit te kunnen voeren, gelijk blijft. Wellicht dat de komende tijd blijkt uit overdracht van de taken vanuit de provincie dat nog inhoudelijke keuzes te maken zijn die van invloed zijn op de financiën.

Inschatting financiële gevolgen voor de gemeenten in Noord-Holland Noord **)

Op basis van deze inschatting zijn we tot de volgende kostenraming voor 2024 gekomen:

Gemeente	Percentage	Totaal uren	Totaal bedrag
Alkmaar *)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bergen	3,63%	459	€ 42.100,00
Castricum	3,84%	486	€ 44.600,00
Den Helder	7,38%	934	€ 85.700,00
Dijk en Waard	7,59%	961	€ 88.100,00
Drechterland	2,27%	287	€ 26.400,00
Enkhuizen	7,25%	918	€ 84.200,00
Heiloo	0,87%	110	€ 10.200,00
Hollands Kroon	4,68%	592	€ 54.300,00
Hoorn	11,92%	1.509	€ 138.900,00
Koggenland	2,79%	353	€ 32.400,00
Medemblik	4,71%	596	€ 54.700,00
Opmeer	1,13%	143	€ 13.200,00
Provincie Noord-Holland	35,38%	4.478	€ 410.700,00
Schagen	4,25%	538	€ 49.300,00
Stede Broec	1,12%	142	€ 13.000,00
Texel	1,19%	151	€ 13.800,00
Totaal	100,00%	12.656	€ 1.161.600,00

* de gemeente Alkmaar is op dit moment al bevoegd gezag Wbb en daarmee is er geen effect voor deze gemeente.

** de kostenraming betreft 2024. Voor 2023 neemt de provincie de kosten nog volledig voor haar rekening neemt, ook wanneer de Omgevingswet zoals nu wordt verwacht halverwege dat jaar inwerking treedt.

Toelichting bij de cijfers

De percentages zijn berekend aan de hand van de uitgevoerde werkzaamheden in 2020 en 2021. Voor de kosten heeft de OD NHN de uurtarieven van 2023 gebruikt. Om te bepalen wat overgangsrecht is hebben we onder meer gekeken naar de BIS screening - toedeling bodemlocaties- , rekening houdend met een doorlooptijd - ingezette aanvragen onder het huidige recht kennen een gemiddelde doorlooptijd waarmee richting overgangsrecht is gerekend-. Daarnaast is op zaakniveau een inhoudelijke beoordeling gemaakt over wat een aanvraag mogelijk 'doet' onder de Omgevingswet.

De cijfers blijven een indicatie op basis van eerdere jaren en dit kan elk jaar wijzigen op basis van de werkzaamheden in de aangetroffen verontreinigingen. Dit kristalliseert verder uit totdat duidelijker is wat het overgangsrecht in gaat houden. Maar een nog belangrijkere reden is dat de afgelopen twee jaren in verschillende gemeenten meer vervuiling is aangetroffen. Daarnaast zijn de cijfers over de gemaakte uren nauwkeuriger per gemeente toebedeeld dan in 2020 het geval was. In het uitvoeringsprogramma 2024 dat in de loop van 2023 zal worden vastgesteld en

besproken met de gemeenten, kunnen we mogelijk nauwkeuriger berekenen door ook de cijfers van 2022 in de berekening mee te nemen.

Financiële dekking

Specialisten zijn schaars op de arbeidsmarkt en wij hebben op dit moment de ervaren mensen in huis. Deze mensen behouden we graag om hun kennis en ervaring voor de gemeentelijke bodemwerkzaamheden in te kunnen zetten.

Op dit moment zien wij drie dekkingsbronnen:

1. De middelen die u ontvangt voor de implementatie van de Omgevingswet;
2. De grondexploitatie die voortkomt uit de gemeentelijke gebiedsontwikkeling;
3. Het heffen van leges op het bouwen bij een bodemgevoelige activiteit.

Vervolgproces

Na afronding van de jaarcijfers 2022 checken wij nogmaals de gevolgen van de urenverdeling op de onderlinge verdeling tussen gemeenten. Dit is een onderwerp van gesprek bij het aanbieden van het uitvoeringsprogramma voor 2024. Vanaf inwerking treden van de Omgevingswet zullen wij daarnaast input leveren aan de landelijke monitoring. Deze monitoring zal gerapporteerd worden aan het landelijke directeurenoverleg bodem.

Naast de financiële gevolgen is ook sprake van bodeminhoudelijke gevolgen. Voordat de Omgevingswet in werking treedt is helder welke bodemlocatie onder welk bevoegd gezag zal vallen. Daarnaast heeft deze wetswijziging ook gevolgen voor de beleidsvaststelling bij de gemeenten. De OD NHN komt nog met een voorstel richting de gemeenten over opties die kunnen worden opgenomen. Afhankelijk van deze opties kan er in goed gesprek tussen de deelnemers worden besproken welke beleidskeuzes er te maken zijn in de uitvoering. Uit de VTH sessie van 23 november jongstleden bij de provincie Noord-Holland is echter wel gebleken dat er door de provincie weinig ruimte wordt gezien om hierin te minderen. Het is daarbij wel in ieders belang om de schaarse expertise van de bodemspecialisten te behouden voor de overheid. Daarnaast zullen de dienstverleningsovereenkomst, en daarmee ook het mandaat, moeten worden aangepast om de taakuitvoer mogelijk te maken voor de bodemtaken. Dit proces zal meegaan in het reguliere proces rond de vaststelling van de dienstverleningsovereenkomst en het mandaat voor 2024.

Namens het dagelijks bestuur,

M.C. Uitdehaag
Voorzitter Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 22-03-2023
Auteur : D. Van der Kolk
Onderwerp : brief bodemtaken 14 december 2022
Agendapunt : 3c
Bijlage(n) : brief bodemtaken 14 december 2022
Portefeuille : Bedrijfsvoering – portefeuille M. Versluis

Aanleiding

Op verzoek van het dagelijks bestuur van 22 februari 2022.

Doel van de memo

Op 14 december 2022 heeft de OD NHN bestuurders en ambtelijke ondersteuning ter informatie een brief toegezonden over een indicatie van de voor deelnemers individuele kosten bodemtaken per 1 januari 2024. Dit als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze kosten zijn in de Kadernota 2024 nog buiten beschouwing gelaten.

Op deze brief heeft de OD NHN één reactie ontvangen. Deze vraag betrof onder meer de verschillen tussen landelijke - en verstedelijkte gebieden.

Achtergrondinformatie

Zie bijlage

Gevraagd

Deze Memo is ter kennisname.

Bijlage(n)

- 1- Brief bodemtaken 14 december 2022

Dubbelklik hier voor invoer tekst.

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 22-03-2023
Auteur : D. van der Kolk
Onderwerp : proces omtrent planning nieuwe VTHA-Strategie
Agendapunt : 4a
Bijlage(n) : 1
Portefeuille : R. Vennik (portefeuille Veiligheid)

Aanleiding

Eind 2023 loopt de huidige VTH-Strategie af en om die reden dient dus een nieuwe Strategie opgesteld te worden.

Doel van de memo

Het DB biedt het AB bijgevoegde DB Besluit aan met daarin beschreven het proces om te komen tot een nieuwe VTH(A)-Strategie.

Achtergrondinformatie

Zie hiervoor het DB Besluit VTHA Strategie.

Gevraagd

Kennis te nemen van de inhoud van het DB Besluit VTHA Strategie.

Bijlage(n)

- DB Besluit VTHA Strategie.

DB-BESLUIT

Aan	: Dagelijks Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 22-02-2023
Auteur	: Marcel van Vugt (adviseur processen T&H)
Onderwerp	: VTHA-strategie
Agendapunt	: 4a
Bijlage(n)	: 1
Portefeuille	: R.Vennik (Veiligheid)

Aanleiding

De Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord heeft een huidige VTH-strategie die geldt tot eind 2023. Dit betekent dat er voor de periode vanaf 2024 een nieuwe strategie moet worden opgesteld. Dit is een wettelijke verplichting.

Inhoudelijk advies van MT aan DB

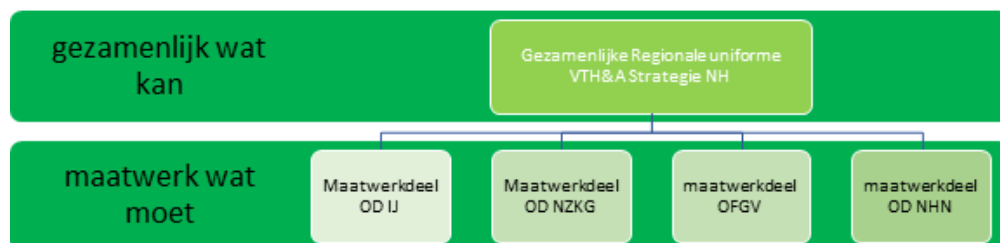
Voor de periode vanaf 2024 moet een nieuwe VTHA-strategie worden opgesteld en vastgesteld. Naast Vergunningsverlening (V), Toezicht (T) en Handhaving (H) wordt Advisering (A) hierbij nadrukkelijk betrokken. Advisering door de omgevingsdiensten maakt onder andere in het licht van de landelijke duurzaamheidsopgaven én de Omgevingswet een steeds belangrijker deel uit van de taken.

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen, zoals gepubliceerd op 4 maart 2021, hebben geleid tot het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP), gepubliceerd in juli 2022. Dit programma kent 6 pijlers. Pijler 5 van het Interbestuurlijk Programma heeft onder andere tot doel om te komen tot een Implementatieprogramma om tot één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan te komen in een regio.

Alle pijlers uit het IBP raken in zekere mate de VTH-strategie en hebben mogelijk toekomstige gevolgen die van invloed kunnen zijn op de keuzes die gemaakt worden in de strategie. De ODNHN onderschrijft de samenwerkingsprincipes uit het IBP als uitgangspunt om te komen tot een gezamenlijke strategie

Om invulling te geven aan de ontwikkelingen die het VTH-stelsel op dit moment doormaakt en de komst van de Omgevingswet werken de vier Omgevingsdiensten in Noord-Holland samen om te komen tot een gezamenlijke VTHA-strategie.

Uitgangspunt voor de nieuwe VTHA-strategie in Noord-Holland is: 'gezamenlijk wat kan, individueel wat moet'. Met de twee onderdelen 'gezamenlijk' en 'maatwerk/individueel' voldoen wij in de toekomst aan de wettelijke verplichting voor de deelnemende overheden.

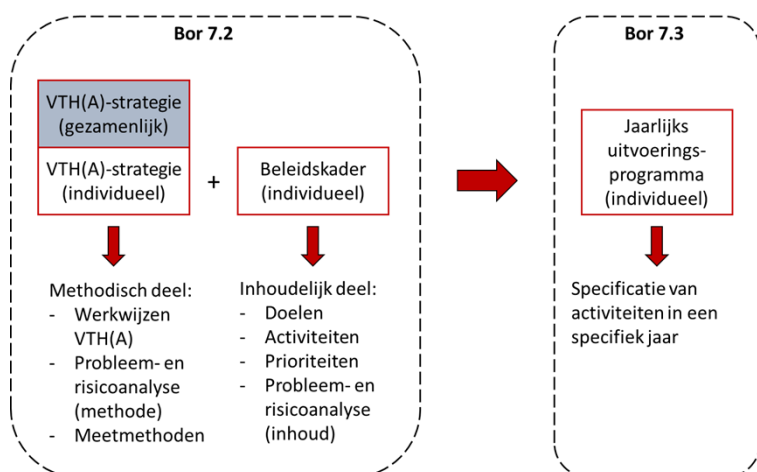

In het gezamenlijke deel wordt gestreefd naar één uitvoerings- en handhavingsbeleid, met ruimte voor regionaal maatwerk per omgevingsdienst. In de praktijk betekent dit dat zoveel als mogelijk wordt gestreefd naar eenduidige werkwijzen en methoden bij de vier OD's (één uitvoerings- en handhavingsbeleid), maar op onderdelen waar beleidsvrijheid wenselijk is, maatwerk per OD mogelijk blijft, zoals gebiedsgerichte doelstellingen en prioriteiten.

De wettelijke kaders van het Besluit omgevingsrecht (Bor), artikel 7.2, en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor), artikel 10.3, beschrijven voor OD's wat hun uitvoerings- en handhavingsbeleid minimaal dient te bevatten. Deze bepalingen worden nagenoeg gelijkkluidend overgenomen in de Omgevingswet.

Niet alle onderdelen van deze wettelijke kaders zullen in volledigheid uitgewerkt kunnen worden in de gezamenlijke VTHA-strategie. Op de onderdelen dat dit niet kan of wenselijk is, zal in de gezamenlijke VTHA-strategie verwezen worden naar de individuele VTHA-strategieën per OD. Zie figuur 1.

Figuur 1: Verhouding gezamenlijke en individuele VTH(A)-strategie

Planning

De planning voor zowel gezamenlijk als individueel deel is krap gelet op de diverse afstemmingsmomenten met partners, bestuurders en opdrachtgevers.

De voortgang en de inhoud van de producten van beide strategieën wordt afgestemd tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer. Dat gebeurt online, of zo nodig in een fysieke bijeenkomst. In de planning is tijd voor afstemming met de opdrachtgever verdisconteerd.

Het gezamenlijke en individuele deel kunnen tegelijkertijd in december 2023, na het informeren van het AB, ter besluitvorming en vaststelling in de raden worden aangeboden.

De planning op hoofdlijnen van beide trajecten is hieronder weergegeven.

[illegible]

Uitgangspunten nieuwe VTHA-strategie (gezamenlijk en individueel deel):

1. Het onderdeel advisering (A) wordt toegevoegd aan de VTHA-strategie;
2. Gezamenlijk wat kan, maatwerk/individueel wat moet;
3. Met de gezamenlijke strategie is al een deel van de nieuwe VTHA-strategie vormgegeven. In het projectplan individuele strategie is daarmee rekening gehouden;
4. Beide trajecten kennen afstemmingsmomenten met bestuurders, ketenpartners en opdrachtgevers;
5. Bij het opstellen van de strategie wordt uitgegaan van de wettelijke bepalingen daarover. Er wordt daarbij geanticipeerd op de omgevingswet.

Advies MT

Het MT adviseert het AB te informeren:

- over de planning om te komen tot een VTHA-strategie;
- over het feit dat het AB nauw betrokken wordt bij dit project en de te maken keuzes;
- over het feit dat risico's bestaan ingeval het niet halen van de planning en de eventuele daarvoor aangedragen oplossingen om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke eisen.

Alternatieven

Geen

Gevolgen*Financiële gevolgen*

-

Afdeling	Klik of tik om tekst in te voeren.		
Dekking	Grootboekrekening	Kostenplaats	
	Maximaal 4 cijfers	Maximaal 2 cijfers.	
Totale kosten	Incidenteel	Structureel	
		Bedrag in euro's (€ #.#.#0,00)	
Looptijd	01-01-2023 tot en met 29-12-2023		
Projectleider	Klik of tik om tekst in te voeren.		
Tekenbevoegdheid *	☐ Directeur	☐ Voorzitter	☐ Besluit DB

* Kruis aan wat van toepassing is.

Juridische gevolgen

Geen.

Personele gevolgen

Zowel vanuit de ODNHN als vanuit de deelnemers wordt de nodige ambtelijke inspanning gevraagd om invulling te geven aan zowel het gezamenlijke – als het individuele deel van de nieuwe VTHA-Strategie.

Communicatieve gevolgen

Voor een goed gedragen VTHA-strategie is het van belang dat partijen op tijd betrokken worden bij de inhoud en de te maken keuzes. Doelgroepen:

- Gemeenten NHN en provincie (als eigenaar, opdrachtgever en bevoegd gezag), zowel ambtelijk als bestuurlijk (AB / DB en college, raden en staten);

- Externe samenwerkingspartners;
- Medewerkers OD NHN.

Voor zowel het gezamenlijke als het individuele deel worden diverse overlegmomenten ingepland met bestuurders, opdrachtgevers en ketenpartners. Voor de interne communicatie wordt intranet/portal gebruikt om alle medewerkers te informeren over het project VTJA-Strategie 2024-2027. Voor de communicatie extern worden afstemmingsmomenten met AOGP (ambtelijk overleg opdrachtgevers/eigenaren) en DB gebruikt om opdrachtgevers en dagelijks bestuur te informeren.

Overige gevolgen

Geen

Risico's

Risico: De planning om te komen tot vaststelling van de VTJA-strategie is krap. Belangrijk in dit proces is het meenemen van de eigenaren/opdrachtgevers en de (handhavings)partners.

Maatregel: indien de planning niet wordt gehaald dan bestaat de mogelijkheid de huidige VTJA-strategie voor een bepaalde periode in 2024 van toepassing te laten verklaren.

Risico: Omgevingswet treedt na 1 januari 2024 in werking.

Maatregel: Huidige strategie verlengen.

Vervolprocedure

1. Aanbieden nieuwe VTJA-strategie (gezamenlijk en individuele deel) in november 2023 (DB) en december 2023 (AB) voor verdere besluitvorming en vaststelling in de raden.

Bijlagen

-

Voorgesteld Besluit aan het DB op 22-02-2023

Het Dagelijks Bestuur wordt voorgesteld het AB van 22-3-2023 te informeren over:

1. Start van het project Individuele VTJA-strategie 2024-2027, afgestemd met gezamenlijke strategie, inclusief planning;
2. Het betrekken van het AB bij dit project en het maken van keuzes;
3. Informeren over risico's bij het niet halen van de planning en eventuele oplossingen daarvoor om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke eisen;
4. De presentatie door de ODNH in het AB van 22 maart 2023.

Besluit DB op 22-2-2023

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

M.C. Uitdehaag

Q.M. Foppe

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 22-03-2023
Auteur : Diana van der Kolk
Onderwerp : Rekenkameronderzoek Den Helder
Agendapunt : 4b
Bijlage(n) : 1
Portefeuille : Ronald Vennik (portefeuille 'Veiligheid')

Aanleiding

In het najaar van 2022 is de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord in opdracht van de rekenkamercommissie bevraagd door i&o-Research.

Doel van de memo

Het doel van deze Memo is het algemeen bestuur in kennis te stellen van het Rekenkameronderzoek van de rekenkamercommissie in Noord-Holland op 6 februari 2023 aangeboden aan de raad.

Achtergrondinformatie

De **centrale onderzoeksvraag** van het rekenkameronderzoek is:

Is de Omgevingsdienst NHN voldoende toegerust om de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder efficiënt en effectief te vervullen nu en in de nabije toekomst?

Beantwoording van de onderzoeksvraag

Er zijn geen aanwijzingen dat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord onvoldoende geëquipeerd zou zijn om de taken voor de gemeente Den Helder in de huidige situatie efficiënt en effectief uit te voeren. Het is voor de gemeente Den Helder, mede door problemen in het stelsel zelf, lastig om inhoudelijk te beoordelen wat de kwaliteit en meerwaarde is van de omgevingsdienst.

Voor de toekomst zijn er wel zorgen over de robuustheid van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Het is belangrijk dat er in de komende periode helderheid komt over de taken die de omgevingsdienst uit gaat voeren voor de gemeenten en de provincie. Er is momenteel nog geen zicht op die helderheid en bijbehorende afspraken. De gemeenten stellen de omgevingsdienst ook niet voldoende in staat om die helderheid te bieden. Vanuit de gemeente Den Helder vraagt dit om college-brede betrokkenheid bij dit vraagstuk.

Gevraagd

Kennis te nemen van het Rekenkameronderzoek 'Eindrapport effectiviteit milieu-gerelateerde VTH-taken Omgevingsdienst Noord-Holland Noord', Rekenkamercommissie gemeente Den Helder, 6 februari 2023.

Bijlage(n)

- Rekenkameronderzoek 'Eindrapport effectiviteit milieu-gerelateerde VTH-taken Omgevingsdienst Noord-Holland Noord', Rekenkamercommissie gemeente Den Helder, 6 februari 2023.

Eindrapport

Effectiviteit milieu- gerelateerde VTH-taken Omgevingsdienst NHN

Foto: Peter van Aalst (2017)

6 februari 2023
Rekenkamercommissie
Den Helder

Rekenkamercommissie Den Helder

M.E. van den Heuvel, voorzitter

S. Bremer-Dijkhuis, lid

G. Mos, lid

A. Bruins, secretaris

rkc@denhelder.nl

Aanbiedingsbrief

REKENKAMERCOMMISSIE DEN HELDER

Contactpersoon RKC: secretaris Anne Bruins

E-mailadres: a.bruins@denhelder.nl of rkc@denhelder.nl

Aan: De gemeenteraad van Den Helder

Datum: 6 februari 2023

Onderwerp: Aanbiedingsbrief eindrapport Effectiviteit milieu-gerelateerde VTH-taken Omgevingsdienst NHN

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wij hebben het genoegen u middels deze brief het rapport met betrekking tot het onderzoek 'Effectiviteit milieu-gerelateerde VTH-taken Omgevingsdienst NHN' aan te mogen bieden.

Graag maken wij van de mogelijkheid gebruik om ons rapport te presenteren en nader toe te lichten in de vergadering van de raadscommissie Stadsontwikkeling en -beheer op 22 februari 2023.

Wij willen iedereen dank zeggen voor de medewerking aan dit onderzoek.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie wensen, dan kunt u contact opnemen met de secretaris van de Rekenkamercommissie, mevrouw A. Bruins via 06-50056825 of a.bruins@denhelder.nl.

Een afschrift van deze brief met bijlage is digitaal verzonden aan het college van burgemeester en wethouders van Den Helder en aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamercommissie Den Helder,
de secretaris,

A. Bruins

Uitsluitend per e-mail verzonden.

Bestuurlijke reactie

Rekenkamercommissie Den Helder
t.a.v. de heer M. van den Heuvel
Kerkgracht 1
1782 GJ Den Helder

verzendinggegevens

datum : 24 januari 2023
zaaknummer : 2022-060747
bijlagen : 0

behandeld door

team Omgeving
dhr. Y. Klaver
telefoon

uw gegevens

brief van :
kenmerk :

onderwerp

Bestuurlijke besluitvorming Bestuurlijke reactie conceptrapport Effectiviteit milieu-gerelateerde VTH-taken Omevingsdienst Noord-Holland Noord

Geachte heer Van den Heuvel,

Wij danken u voor het toezenden van het rapport 'Nota van bevindingen RKC Den Helder VTH-beleid'. Wij hebben met belangstelling kennis genomen van de inhoud en complimenteren u met het resultaat.

Naar aanleiding van uw verzoek ontvangt u hierbij de bestuurlijke zienswijze. Graag geven wij eerst onze zienswijze op de door u gestelde conclusies. Daarna reageren wij op uw aanbevelingen. Per punt geven wij hieronder een toelichting.

Paragraaf 6.2 'Spanning in het stelsel: toezicht vrijwel afwezig' schetst de conclusie in zijn algemeenheid, wij herkennen ons in de conclusies. Waarbij wij opmerken dat wij in 2022 het uitvoeringsprogramma hebben vastgesteld. Paragraaf 6.3 focust zich op Den Helder. Wij herkennen ons in de conclusies. Waarbij wij opmerken dat een nieuw mandaatregeling wordt voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming en dat bij beide organisaties, naast het DVO, goed in beeld is hoe de taakverdeling is georganiseerd.

De conclusies leiden tot aanbevelingen op het gebied van het inhoudelijk prioriteren van het gemeentelijk uitvoeringsprogramma, de wijze van controleren van de P&C-stukken en de voorbereiding op de Omgevingswet.

1. Inhoudelijk prioriteren van de uitvoering binnen de huidige kaders

Geef het college de opdracht om jaarlijks de kwartaalrapportage Q4 over het gemeentelijke uitvoeringsprogramma toe te sturen, met daarbij enkele scenario's voor een mogelijke gewijzigde prioritering van de werkzaamheden voor het volgende jaar. Laat het college die prioritering aan de OD NHN meegeven voor het Uitvoeringsprogramma voor het volgende jaar.

Met betrekking tot deze aanbeveling merken wij graag op dat het onze voorkeur heeft om de ODNHN allereerst een presentatie te laten geven aan de raad over de wijze waarop de huidige prioriteitstelling (de VTH-strategie) tot stand komt. Om vervolgens de aanbeveling in de gewenste vorm te laten opvolgen.

2. Controleren in de P&C-cyclus

- *Vraag het college om zich in te spannen om de ambtelijke en bestuurlijke afstemming met de omgevingsdienst te verbeteren. Het gaat om informatie-uitwisseling en afstemming op met name tactisch en strategisch niveau.*
- *Vraag het college om de DVO (dienstverleningsopdracht) te actualiseren;*
- *Vraag het college om uit te zoeken of het mandaat passend is geregeld;*
- *Vraag het college op welke prestatie-indicatoren (beperkte set, zoek ook aansluiting bij Uitvoeringsprogramma) de dienstverlening door OD NHN beoordeeld kan worden en*

vraag het college om deze prestatie-indicatoren meetbaar op te nemen in de VTH-strategie. Vraag het college om jaarlijks te rapporteren op deze prestatie-indicatoren.
- Vraag het college om inzicht te geven in de financieringsstructuur van de OD NHN.

Wij plaatsen geen opmerkingen bij de bovengenoemde aanbevelingen. Bij de raadsbehandeling adviseren wij de gemeenteraad de laatste bullit over de financieringsstructuur te laten verduidelijken.

3. Voorsorteren op de Omgevingswet

Wees alert op de (financiële) implicaties van gemeentespecifiek beleid ten aanzien van ruimtelijke normen (de 'bruidsschat' in de Omgevingswet);

Wij attenderen de gemeenteraad hierbij om goed onderscheid tussen de kosten van eigen beleid onder de huidige Wet – en regelgeving, en de kosten die samenhangen met de invoering van de Omgevingswet te maken.

In beide situaties zijn hogere uitvoeringskosten het gevolg van ureninzet voor beleidsontwikkeling, afstemming met de ODNHN en het waarborgen van de doorwerking van de gestelde regels naar VTH. Mocht de raad ervoor kiezen om eigen prioriteiten te stellen dan is het aan te bevelen om voorafgaand onderzoek te verrichten naar de hiervoor benodigde middelen.

De Omgevingswet legt een aantal nieuwe taken bij de gemeenten, zoals ten aanzien van geluid en bodem. De concrete impact hiervan is nog niet duidelijk, reden om in de concept Kadernota ODNHN voor 2024 een P.M. post op nemen. De Kadernota wordt op 13 september 2023 in het AB vastgesteld.

In zijn algemeenheid zal de invoering van de Omgevingswet leiden tot hogere kostenstijgingen dan eerder geraamd, zo blijkt in het rapport *Financiële effecten Omgevingswet voor Omgevingsdiensten* opgesteld door Cebeon. Het rapport concludeert dat in de eerdere landelijke onderzoeken over de kosten die verband houden met de Omgevingswet de OD's onvoldoende zijn meegenomen. Zo blijken de totale transitiekosten bij de OD's minstens €99 à €143 mln. te zijn en niet €8 mln. De structurele effecten zijn (voor het eerst) kwalitatief geanalyseerd op het niveau van het takenpakket van de omgevingsdiensten. In het AB ODNHN van 7 december j.l. is aan de ODNHN gevraagd om na te gaan in hoeverre de uitkomsten van het rapport consequenties hebben voor de gemeenten.

Draag het college op om een brede afweging te maken van de taken die de gemeente, voorsortierend op de Omgevingswet, (extra) wil beleggen bij de Omgevingsdienst Noord- Holland Noord en om de (financiële) consequenties hiervan voor te leggen aan de gemeenteraad;

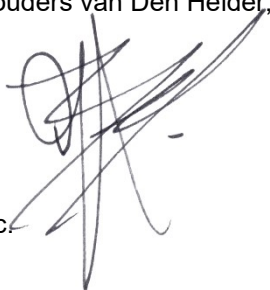
Bij deze aanbeveling plaatsen wij het signaal dat bij het opstellen van de nieuwe mandaatregeling en DVO wordt de taakverdeling met betrekking tot de basis – en plustaken geactualiseerd. Wij verwachten op dat moment echter nog geen inzicht te kunnen verschaffen in de (financiële) consequenties.

Vraag het college of het wenselijk is om de verordening houdende Kwaliteitsregels VTH naar aanleiding hiervan te actualiseren.

Op de laatste aanbeveling hebben wij geen aanvulling.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

K. (Koen) van Veen
secretaris

Nota van bevindingen met conclusies en aanbevelingen

RKC Den Helder, Nota van bevindingen

Effectiviteit milieu- gerelateerde VTH-taken Omgevingsdienst NHN

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/281

Datum

november 2022

Opdrachtgever

Rekenkamercommissie gemeente Den Helder

Auteurs

Laurent Staartjes
Ester Hilhorst

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel en vraagstelling	5
1.3	Normenkader	6
1.4	Onderzoeksopzet	6
1.5	Scope	7
1.6	Leeswijzer	7
2	Beleid en opdrachtverstrekking	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Wettelijke taken, plustaken en extra taken OD	8
2.3	Bedrijven in Den Helder en relatie met OD NHN	9
2.4	VTH-beleid en kwaliteitseisen Den Helder en OD	10
2.5	Budget	13
2.6	Oordeel Rekenkamercommissie	14
3	Uitvoering milieu-gerelateerde VTH-taken	16
3.1	Inleiding	16
3.2	Organisatie uitvoering door OD NHN	16
3.3	Afstemming bestuurlijk en ambtelijk tussen gemeente en OD NHN	18
3.4	Output OD NHN voor Den Helder	18
3.5	Realisatie kwaliteitseisen	21
3.6	Oordeel onderlinge samenwerking	23
3.7	Oordeel Rekenkamercommissie	24
4	Vorbereiding Omgevingswet	26
4.1	Inleiding	26
4.2	Voorziene verandering vanwege de Omgevingswet	26
4.3	Inzicht nodig in noodzakelijke aanvullende afspraken	27
4.4	Oordeel Rekenkamercommissie	29
5	Informatievoorziening gemeenteraad	30
5.1	Inleiding	30
5.2	Informatie die de gemeenteraad ontvangt	31
5.3	Mogelijkheden invulling controlerende en kaderstellende taak	33
5.4	Oordeel Rekenkamercommissie	35
6	Conclusies en aanbevelingen	36
6.1	Context	36
6.2	Spanning in het stelsel: toezicht vrijwel afwezig	36
6.3	Conclusies voor Den Helder op basis van dit onderzoek	37
6.4	Aanbevelingen	38

Bijlage 1: Deelvragen	40
Bijlage 2: Normenkader	41
Bijlage 3: Onderzoeksopzet en verantwoording	42
Bijlage 4: Lijst met geïnterviewde personen	43
Bijlage 5: Lijst met geraadpleegde bronnen	44
Bijlage 6: Bedrijven en omgevingsvergunning milieu	46
Bijlage 7: Doelstellingen en wijze van meten OD NHN	48

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De uitvoering van veel gemeentelijke taken is in het kader van de Wet gemeenschappelijke regelingen bij zogenaamde verbonden partijen komen te liggen. Door clustering van capaciteit kunnen verbonden partijen efficiëntie bereiken en kwaliteitsverbetering bewerkstelligen. Zo heeft de gemeente Den Helder samen met nog 16 andere gemeenten vanaf januari 2014 Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)-taken op het gebied van milieu- en omgevingsrecht¹ overgebracht naar een RUD (Regionale Uitvoeringsdienst). Vanaf 1 juli 2019 is die overgegaan in Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). Een belangrijk deel van de taken die OD NHN uitvoert, zijn wettelijke taken van gemeenten (de zogenaamde basistaken). De OD NHN voert ook, op verzoek van individuele of meerdere gemeenten, aanvullende taken uit. De gemeenten zijn gezamenlijk zowel eigenaar als opdrachtgever van de OD NHN. De colleges zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van de taken door OD NHN. De eindverantwoordelijkheid ligt formeel bij de raad.

1.2 Doel en vraagstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in het Helderse milieu-gerelateerde VTH-beleid en beoordelen in welke mate de uitvoering ervan door de OD NHN doeltreffend is en in welke mate de raad kan bijsturen, ook rekening houdend met de voorgenomen invoering van de Omgevingswet².

De centrale onderzoeksvraag van het rekenkamercommissieonderzoek luidt:

Is de Omgevingsdienst NHN voldoende toegerust om de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder efficiënt en effectief te vervullen nu en in de nabije toekomst?

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden zijn deelvragen geformuleerd.

Deelvragen

Thema A: Beleidsvorming en opdrachtverstrekking

- 1 Welke wettelijke taken en welke plustaken voert de omgevingsdienst uit voor de gemeente Den Helder?
- 2 Om hoeveel en welke typen bedrijven gaat het in Den Helder? Hoeveel vallen er onder het bevoegd gezag van de provincie? Om welke typen vergunningen gaat het?
- 3 Welke kwaliteitseisen stelt de gemeente Den Helder aan de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken?
- 4 Welk budget heeft de gemeente Den Helder hiervoor beschikbaar gesteld aan de omgevingsdienst?

Thema B: Uitvoering milieu-gerelateerde VTH-taken 2019-2021

- 5 Hoe ziet de uitvoering door de omgevingsdienst er in de praktijk uit?
- 6 Hoe verloopt de afstemming tussen de Omgevingsdienst en de gemeente Den Helder?

¹ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

² <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/10/14/invoering-van-de-omgevingswet-naar-1-juli-2023>

- 7 Welke output levert de omgevingsdienst in termen van administratief toezicht, controles ter plaatse, handhaving en per ultimo sancties bij bedrijven?
- 8 Welke output levert de omgevingsdienst in termen van afhandeling van meldingen, klachten en verzoeken tot handhaving?
- 9 In hoeverre realiseert de OD NHN de kwaliteitseisen die de gemeente Den Helder stelt aan de milieu-gerelateerde VTH-taken (effecten)?
- 10 Hoe beoordelen stakeholders (ambtelijk, bestuurlijk, bedrijven) de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken?

Thema C: Voorbereiding op de Omgevingswet

- 11 Welke aanvullende of gewijzigde taken brengt de invoering van de Omgevingswet met zich mee?
- 12 In hoeverre vraagt dit om aanvullende afspraken met de omgevingsdienst?

Thema D: Informatievoorziening gemeenteraad

- 13 In hoeverre is de gemeenteraad geïnformeerd over gerealiseerde output en de realisatie van de kwaliteitseisen VTH door de OD NHN?
- 14 Hoe kan de raad met deze informatie invulling geven aan haar controlerende en kaderstellende taken?

1.3 Normenkader

De bevindingen zijn getoetst aan een normenkader dat is opgenomen in Bijlage 2. Het normenkader volgt de verschillende stadia van de beleidscyclus: beleidsvorming & opdrachtverstrekking, uitvoering & realisatie, bijsturing (voorbereiding op de Omgevingswet) en informatievoorziening aan de raad.

We hanteren de volgende kleurcodering om weer te geven hoe er wordt gescoord op de toetsingscriteria:

- : er wordt geheel voldaan aan de norm, er is geen verbeterpotentieel;
- : er wordt voldaan aan de norm, maar er is verbeterpotentieel;
- : er wordt niet voldaan aan de norm, verbeteringen zijn noodzakelijk;
- : de prestatie is ondermaats en verbeteringen zijn dringend nodig;
- N.t.b. : niet te beoordelen.

1.4 Onderzoeksopzet

Om de centrale onderzoeksvraag en de deelvragen te beantwoorden zijn verschillende onderzoeksmethoden ingezet. Aan het begin van het onderzoek zijn diverse relevante documenten geraadpleegd. Daarnaast zijn interviews afgenomen met ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen en met betrokkenen bij de Omgevingsdienst NHN. Om een indruk te krijgen van het perspectief van inwoners, is bij beide omgevingsdiensten een overzicht opgevraagd van de in 2019, 2020 en 2021 ingediende meldingen, klachten en handhavingsverzoeken van inwoners ten aanzien van Helderse bedrijven. Ook is uitgevraagd wat er is gedaan met deze meldingen, klachten en handhavingsverzoeken. Daarnaast is het bedrijfsperspectief onderzocht: met 4 Helderse ondernemers die in 2022 contact hadden met de OD NHN heeft een telefonisch interview plaatsgevonden over hoe zij de VTH-dienstverlening door OD NHN ervaren. De Helderse Ondernemersvereniging is benaderd met de vraag welke signalen zijn van ondernemers ontvangen als het gaat om vergunningverlening en/of de omgevingsdienst. Tot slot is er een

raadsessie gehouden om de input van de raad op te halen. De concept-nota van bevindingen is beschikbaar gesteld voor ambtelijk wederhoor. Voor meer informatie over deze onderzoeksmethoden wordt verwezen naar Bijlage 3 met de onderzoeksopzet en verantwoording.

1.5 Scope

Het onderzoek richt zich primair op de milieu-gerelateerde VTH-taken. Het gaat hier om controles van bedrijven op voor de omgeving hinderlijke uitstoot van geur, stof, geluid en gevaar. De OD NHN voert ook andere taken uit op het gebied van de Wabo. Het gaat hier bijvoorbeeld om energiebesparing bij bedrijven, milieuadviestaken en toezicht op zwembadwater. Dit onderzoek verkent in welke mate de invoering van de Omgevingswet op dergelijke aspecten om aanvullende afspraken vraagt. De dienstverlening door Omgevingsdienst NZGK valt buiten de scope van dit onderzoek.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het beleid van de gemeente Den Helder en de opdracht die is verstrekt aan de OD NHN: welke kwaliteitseisen stelt de gemeente, welk budget stelt zij daar tegenover en welke taken worden hiervoor opgepakt door de OD NHN. Hoofdstuk 3 gaat over de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken en wat dit oplevert in termen van output (bijvoorbeeld controles, handhaving en sancties) en outcome (realisatie kwaliteitseisen gemeente Den Helder). Hoofdstuk 4 bevat de voorbereiding op de Omgevingswet. Hoofdstuk 5 gaat in op de informatie die de gemeenteraad ontvangt en hoe ze daarmee haar kaderstellende en controlerende taak kan invullen. In hoofdstuk 6 staan de conclusies en aanbevelingen. Een uitgebreide toelichting op de deelvragen, het normenkader, de onderzoeksopzet, de interviewlijst en de lijst met geraadpleegde bronnen staan in de bijlagen.

2 Beleid en opdrachtverstrekking

2.1 Inleiding

De verhouding tussen de omgevingsdienst en een deelnemende gemeente is op dit moment onderwerp van een landelijke discussie. In de literatuur wordt gesproken van diverse paradoxen. Gemeenten en de provincie zijn zowel eigenaar van de omgevingsdiensten als opdrachtgever en zijn daardoor tegelijkertijd klant en eindverantwoordelijk. Formeel vindt beleidsvorming plaats op gemeentelijk niveau en de uitvoering door de omgevingsdiensten. In de praktijk trekken omgevingsdiensten ook veel beleidsvormende taken naar zich toe, omdat zij beschikken over de expertise en omdat beleid regionaal afgestemd moet worden. Het budget dat beschikbaar is, wordt bepaald door de algemeen bestuursleden van de omgevingsdiensten (doorgaans per gemeente een wethouder en per provincie een gedeputeerde), maar tegelijkertijd kunnen gemeenten ook zelfstandig producten en diensten inkopen van een omgevingsdienst.

In de komende paragrafen wordt aan de hand van de onderzoeksvragen de situatie van Den Helder geschetst en wordt besproken wat de doorwerking is van deze paradoxen op het beleid en de opdrachtverstrekking van de gemeente Den Helder. In de afsluitende paragraaf staat in hoeverre de gemeente Den Helder voldoet aan de betreffende normen.

2.2 Wettelijke taken, plustaken en extra taken OD

De VTH-taken die opgenomen staan in de Wabo (en onder meer genoemd worden in het Bor, het Besluit Omgevingsrecht³) worden verdeeld tussen provincie, gemeente en omgevingsdiensten. Gemeenten zijn wettelijk verplicht een aantal (meer complexe) taken te beleggen bij de omgevingsdiensten en hebben daarnaast beleidsvrijheid om ervoor te kiezen andere taken zelf uit te voeren of eveneens te beleggen bij de omgevingsdienst. De wettelijke taken worden de basistaken genoemd en de overige taken de plustaken. Gemeenten kunnen naast deze wettelijke taken en plustaken ook andere diensten afnemen bij een omgevingsdienst, buiten de VTH-taken (de zogenaamde extra taken). Voorbeelden hiervan zijn advisering, hulp bij participatietrajecten of extra ondersteuning bij andere toezichthoudende taken. Tijdens de coronacrisis heeft de omgevingsdienst bijvoorbeeld gemeenten geholpen bij het controleren van het naleven van de coronamaatregelen.

De Omgevingsdienst NHN maakt in zijn door de deelnemers vastgestelde VTH strategie 2021 – 2023 op de volgende (globale) wijze onderscheid tussen basis- en plustaken⁴:

Basistaken omvatten alle in artikel 7.1 Besluit omgevingsrecht, genoemde werkzaamheden (taken). Plustaken omvatten alle niet in artikel 7.1 Besluit omgevingsrecht, (impliciet) genoemde werkzaamheden voor vergunningverlening, handhaving en toezicht.

Deelnemende gemeenten sluiten met de omgevingsdienst aparte dienstverleningsopdrachten (DVO) af waarin opgenomen staat welke plustaken er naast de basistaken worden afgenomen. De DVO die gemeente Den Helder afsloot met de OD NHN stamt uit 2015 toen de OD NHN nog de RUD

³ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/wet-algemene/besluit/beschrijving-bor/>

⁴ VTH strategie 2021 – 2023 pagina 35

heette. De afspraken die in deze DVO staan, zijn nog steeds van kracht, hoewel het aantal taken de afgelopen jaren wel is uitgebreid (op het gebied van asbest en natuur, hierop moet het DVO nog worden aangepast). Naast de basistaken die in het Besluit Omgevingsrecht⁵ (Bor) genoemd staan, neemt Den Helder op grond van de DVO verschillende plustaken af op het gebied van:

Regulering, bodem, geluid en lucht, externe veiligheid, ruimtelijke ordening en milieu, natuur, gemeentelijk rioleringsplan, afvalinzameling, gemeentelijke afvaltaken, klimaat en duurzaamheid en diverse subsidieregelingen.

Bij de basis- en plustaken horen verschillende soorten activiteiten die de OD NHN voor de gemeente uitvoert. Het gaat onder meer om controleren van naleving (toezicht en handhaving, waar nodig sancties opleggen) en adviseren over de vergunningverlening. Welke activiteiten op jaarbasis precies voor een gemeente worden uitgevoerd, wordt opgenomen in het uitvoeringsprogramma (zie paragraaf 2.4).

Bij de totstandkoming van de gemeenschappelijke regeling is de afspraak gemaakt dat deelnemende gemeenten plustaken weer kunnen terugnemen. In 2017 heeft de gemeente Schagen gebruik gemaakt van deze optie. Hoewel de mogelijkheid tot het terugnemen van taken toegestaan was, bleek in de praktijk onduidelijkheid te bestaan onder welke voorwaarden dit mogelijk was. Dit leidde tot een meerjarige onderhandeling⁶.

2.3 Bedrijven in Den Helder en relatie met OD NHN

Ondernemers zijn verantwoordelijk voor het naleven van milieuregels. De Omgevingsdienst ziet hier namens de gemeente op toe en voert de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving uit. Niet ieder bedrijf heeft milieubelastende activiteiten. Het Activiteitenbesluit milieubeheer⁷ bepaalt of bedrijven en instellingen (in het Activiteitenbesluit milieubeheer aangeduid als 'inrichtingen') een omgevingsvergunning milieu nodig hebben of eventueel meldingsplichtig zijn. Een uitgebreide toelichting hierop, plus een vergelijking met het totaal aantal bedrijven naar sector in Den Helder staat in Bijlage 6.

Inzicht in aantallen bedrijven ontbreekt in Den Helder

De gemeente Den Helder heeft als verantwoordelijke geen inzicht in hoeveel bedrijven en instellingen in Den Helder meldingsplichtig zijn of milieuvergunning plichtig zijn. Daarbij heeft de gemeente Den Helder ook geen inzicht in hoeveel en welke (meer milieubelastende) bedrijven vallen onder het toezicht van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG). Defensie-inrichtingen en de luchtvaart vallen onder het toezicht van de ILT. Sinds 2022 krijgt de gemeente Den Helder een lijst opgestuurd met daarin genoemd welke bedrijven er gecontroleerd gaan worden.

Uit informatie die de OD NHN leverde in het kader van dit onderzoek, blijkt dat Den Helder in totaal 1.000 meldingsplichtige bedrijven en 46 vergunningsplichtige bedrijven telt, waarvan er

⁵ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/wet-algemene/besluit/beschrijving-bor/>

⁶ Zie: www.noordhollandsdagblad.nl%2Fcnt%2Fdmf20190715_34458772%3F en de 191219 brief beantwoording vragen uit de commissie NLG 25 november over OD van de Provincie Noord Holland.

⁷ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/>

26 vallen onder de OD NHN waar gemeente Den Helder als bevoegd gezag optreedt. De andere 20 vallen onder het bevoegd gezag van de provincie of het ILT. Het aantal meldingsplichtige bedrijven kan per periode verschillen.

Voor de omgevingsdienst is de aanwezigheid van de haven, het heliplatform en het motorcrossterrein kenmerkend voor de gemeente Den Helder. Ook beschikt Den Helder, meer dan andere gemeenten, over constructiebedrijven die vanwege de aard van hun werkzaamheden vaker gecontroleerd moeten worden. Andere gemeenten hebben andere bedrijvenclusters met specifieke aandachtspunten. Over de hele linie wijkt Den Helder qua type inrichtingen (die vallen onder het toezicht van de OD NHN) en de relatieve zwaarte daarvan niet af van andere gemeenten van gelijke omvang, zo blijkt uit interviews met betrokkenen bij de OD NHN.

2.4 VTH-beleid en kwaliteitseisen Den Helder en OD

In deze paragraaf komen achtereenvolgens aan bod het gemeentelijk VTH-beleid, het VTH-beleid van de OD NHN, de door de OD NHN geformuleerde kwaliteitseisen, de gemeentelijke kwaliteitseisen, de ambtelijke en bestuurlijk borging van de relatie met de OD NHN en de wederzijdse afspraken in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

Gemeentelijk VTH-beleid gaat niet over milieu-gerelateerde VTH-taken

De gemeente Den Helder heeft de hoofdlijnen van het VTH-beleid vastgelegd in Vergunningen, Toezicht en Handhavingsbeleid 2021-2022 (hierna: VTH-beleid 2021-2022).⁸ Dit beleid wordt elke twee jaar uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Jaarlijks worden de resultaten van dit beleid gemonitord en geëvalueerd. Indien nodig worden de uitgangspunten van het beleid op grond van de evaluatie aangepast.

In het VTH-beleid 2021-2022 staat over de milieu-gerelateerde VTH taken: *“de gemeente Den Helder heeft haar milieutaken ondergebracht bij de OD NHN. De OD NHN is verantwoordelijk voor vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuwetgeving. Beleid voor het milieudeel wordt apart binnen de gemeente vastgesteld en maakt geen onderdeel uit van dit VTH beleid.”* De betrokken medewerkers benadrukken dat het gemeentelijk VTH-beleid en het beleid van de OD NHN dat toeziet op de milieuwetgeving ‘gescheiden werelden zijn’. In het VTH beleid 2021-2022 is als ambitie opgenomen om intensiever samen te gaan werken met de Omgevingsdienst NHN. De gemeente Den Helder beschikt niet (meer) over eigen milieubeleid waar de dienstverlening van de OD NHN aan getoetst kan worden.

Ook de jaarlijkse evaluatie van het gemeentelijke VTH-beleid ziet niet toe op het milieuonderdeel. In het VTH-beleid 2021-2022 wordt genoemd dat de OD NHN zelf de evaluatie van het milieubeleid verzorgt. Hiermee wordt in de praktijk de vierde kwartaalrapportage bedoeld. De gemeente Den Helder toetst dus niet zelf of de uitvoering van de VTH-taken aan de verwachtingen voldoen.

Regionaal VTH-beleid zorgt voor level playing field

Een omgevingsdienst is in essentie een uitvoeringsdienst die beleid uitvoert dat door de deelnemers (gemeenten en provincies) wordt vastgesteld. Dat betekent dat op papier de OD NHN

⁸ Te vinden op: <https://gemeenteraad.denhelder.nl/Documenten/bijlage/VTH-beleid-2021-2022-1.docx>

geen beleidsvormende functie heeft. In de praktijk kan er wel beleid gecreëerd worden. Dat heeft te maken met de onafhankelijke positie van een OD en het regionale karakter. Voor alle OD NHN taken geldt volgens de OD NHN zelf zoveel mogelijk het principe van een 'level playing field' (gelijk speelveld). Een level playing field heeft als uitgangspunt dat initiatieven en activiteiten in een gelijke situatie gelijk worden behandeld. De OD NHN wil een LPF-niveau bereiken dat wordt onderschreven door alle deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

De OD NHN stelt hiervoor periodiek een regionale VTH-strategie op.⁹ Na instemmen van het algemeen bestuur van de OD NHN wordt deze strategie voorgelegd ter besluitvorming aan de colleges van de deelnemende overheden. Het is aan de colleges van de deelnemers als bevoegde gezagen om de VTH strategie vervolgens vast te stellen. Het is vervolgens de taak van de colleges om deze documenten aan de gemeenteraad respectievelijk Provinciale Staten bekend te maken (ter kennisname). Momenteel geldt de VTH-strategie 2021-2023 (hierna: VTH-strategie). In deze strategie staan de doelen genoemd die de OD NHN wil bereiken voor alle deelnemers, de strategieën die daarvoor worden toegepast en de manier waarop de resultaten worden gemonitord. In de inleiding van de kadernota 2022 wordt de VTH-strategie 'de kern van onze organisatie' genoemd door de OD NHN.

Kwaliteitseisen van de Omgevingsdienst niet SMART

In de VTH-strategie heeft de OD NHN doelen en indicatoren vastgesteld en beschreven op welke wijze de monitoring zal plaatsvinden voor de thema's:

- Aanvragen en melden
- Omgevingsvergunningen
- Aanvraag maatregel
- Maatwerkvoorschriften
- Preventie
- Toezicht
- Ketentoezicht
- Opleggen sancties
- Klachten

Een overzicht van deze thema's, doelen, indicatoren en monitoring is opgenomen in bijlage 7. De doelen die de OD NHN nastreeft zijn niet SMART geformuleerd. Een deel van de doelen en indicatoren kan (nog) niet gemeten worden. Naast de doelen die in de VTH-strategie staan kan de OD NHN in samenspraak met de betreffende gemeente ook doelen formuleren die in de uitvoeringsprogramma's van de betreffende gemeente staan.

Gemeente Den Helder heeft geen eigen kwaliteitseisen

Elke gemeenteraad moet op grond van de Wabo en het Bor op eigen gezag een verordening vaststellen die ertoe dient 'een goede kwaliteit van de uitvoering en handhaving' van de basistaken te waarborgen. Den Helder heeft de modelverordening van de VNG overgenomen en vastgesteld. Deze verordening¹⁰ bevat een verwijzing naar de kwaliteitscriteria waaraan de VTH-taken moeten voldoen. Deze kwaliteitscriteria worden landelijk vastgesteld door het

⁹ Te vinden op: https://www.odnhn.nl/Opdrachtgevers/Regionale_VTH_strategie_2021_2023

¹⁰ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR644647/1>

Interprovinciaal Overleg (IPO), het Rijk en de Verenigingen van Nederlandse Gemeenten (VNG). Op dit moment gelden landelijk de kwaliteitscriteria 2.2. Daarnaast kan een gemeente ervoor kiezen om ook kwaliteitseisen te formuleren waaraan de uitvoering van de plustaken die zij hebben ondergebracht moet voldoen. De gemeente Den Helder heeft daarvoor geen eisen geformuleerd in een eigen verordening.

De kwaliteitscriteria stellen concrete eisen aan de medewerkers die bepaalde VTH-taken uitvoeren. Een medewerker moet onder meer beschikken over het juiste opleidingsniveau en voldoende tijd besteden aan de taken om deze vakkundig uit te kunnen voeren. In 2014 zijn de kwaliteitscriteria 2.1 vastgesteld en in 2019 (na een internetconsultatie) de kwaliteitscriteria 2.2. De verordening van de gemeente Den Helder verwijst nog naar de oude kwaliteitscriteria, maar in de interviews met medewerkers wordt gesproken over de nieuwe variant.

Bestuurlijk borging van de relatie met de OD NHN formeel passend

Het college is verantwoordelijk als het gaat om de kwaliteit van de uitvoering van de dienstverlening door OD NHN. De uitvoering is ondergebracht bij de directeur van de OD NHN, wat ook gebruikelijk is¹¹. De gemeente Den Helder heeft dit juridisch geregeld in de taakoverdracht die al staat in de DVO (dienstverleningsopdracht) en het besluit met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling¹². Er zijn gemeenten die een aparte mandaatregeling hebben vastgesteld. Voor de gemeente Den Helder is die mandaatregeling er niet. Medewerkers van de OD NHN geven aan dat er voldoende mandaat is om aan finale geschilbeslechting te kunnen doen. De directeur van de OD NHN is adviseur van zowel het AB (Algemeen Bestuur) als van het DB (dagelijks bestuur) van de OD NHN.

De gemeente Den Helder heeft (in de vorige collegeperiode) als AB-lid de wethouder Bestuur & organisatie afgevaardigd. Dit betekent dat er niet is gekozen voor een wethouder die inhoudelijk betrokken is bij beleid en uitvoering door de OD NHN. Inhoudelijk betrokken zijn bijvoorbeeld: een wethouder duurzaamheid, energietransitie, ruimtelijke ordening, landbouw en/of vergunningverlening. Overigens is de keuze voor een AB-lid dat stuurt op de personeel en organisatie of financiën gebruikelijk. Het bestuur van een omgevingsdienst (AB en DB) stuurt vooral op financiën en niet op de inhoudelijke prestaties van de omgevingsdienst¹³. De bestuurlijke interviews bevestigen dit. Volgens de Commissie Van Aartsen is dat ook logisch, omdat afgesproken takenpakketten, mandaat en kwaliteitsverordeningen per bevoegd gezag (kunnen) verschillen. De rol die het AB-lid van Den Helder invult (sturen op financiën), is daarmee passend, zo lang het gehele college zicht heeft op de kwaliteit van de uitvoering van de dienstverlening door OD NHN. In de huidige collegeperiode is de wethouder RO afgevaardigd als AB-lid. Dit is niet gebruikelijk volgens de Commissie Van Aartsen, maar biedt mogelijk wel aanknopingspunten om de inzet van OD NHN en de ontwikkelingen rondom de Omgevingsvisie met elkaar in verband te brengen.

¹¹ Commissie Van Aartsen

¹² <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR656967>

¹³ Pagina 33 Commissie Van Aartsen

2.5 Budget

Tussen omgevingsdiensten bestaan grote verschillen in de wijze van financieren. Op dit moment is er geen landelijk kader voor. Dat betekent dat de omvang van de financiering afhankelijk is van de afspraken die afzonderlijke omgevingsdiensten met hun eigenaren (provincie en gemeenten) maken. Indien bijdragen vallen onder de lumpsum financiering (structureel geld) dan wordt hier eerder of in de toekomst personeel voor aangetrokken. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als een gemeente taken aan de OD NHN overdraagt.

Lumpsumfinanciering op basis van oude afspraken geeft inzicht in uren

De OD NHN werkt momenteel met een “gelaagde inkomstenstructuur” waarbij een lumpsumfinanciering de kern vormt, aangevuld met inkomsten die afkomstig zijn uit aparte projecten en per jaar kunnen verschillen. De lumpsumfinanciering is tot stand gekomen op grond van oude afspraken die stammen uit de tijd dat de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD, tegenwoordig OD) vormgegeven werden. De OD NHN omschrijft in de jaarstukken de inkomstenstroom als volgt: *“De OD NHN heeft twee financieringsstromen, te weten de Milieutaken bij oprichting (2014) van de OD NHN en de in 2016 overgekomen VTH-plustaken van de provincie Noord-Holland Noord”*. De VTH-plustaken van de provincie vormen meer dan de helft van de inkomsten van de omgevingsdienst. De OD NHN geeft aan dat het bestaansrecht van de OD NHN in het geding komt als deze inkomsten zouden wegvallen.

Het onderscheid in milieutaken en VTH-plustaken in de begroting en de jaarrekening van de OD NHN is niet hetzelfde als het onderscheid dat in de vorige paragraaf gemaakt werd (de basis- en plustaken van een gemeente). In de begroting verwijzen de VTH-plustaken naar de provinciale plustaken. Onder de milieutaken van de gemeente vallen zowel de basis- als de plustaken. De vaste bijdrage voor Den Helder is¹⁴:

Tabel 2.1 - Bijdrage milieutaken gemeente Den Helder aan OD NHN 2021 en 2022

Begroting 2021	Indexatie	Bijdrage 2022
€ 876.979	€ 11.401	€ 888.380

Voor deze lumpsumfinanciering maken deelnemende gemeenten aanspraak op een aantal uren. Het uurtarief 2022 is voor gemeentelijke milieutaken € 91,28 (uurtarief 2021 € 90,11 geïndexeerd met 1,3%). Voor Den Helder geldt volgens de geïnterviewde ambtelijk betrokkenen dat circa 60% van het budget naar de basistaken gaat en 40% naar plustaken. Er wordt in de financiering geen onderscheid gemaakt tussen VTH-kerntaken en andere activiteiten, wat betekent dat de toename van andere activiteiten ten koste kan gaan van de VTH-basistaken. De gemeente Den Helder maakt op jaarbasis aanspraak op ongeveer 9.730 uur aan capaciteit.

De begroting van de OD NHN voor aankomende jaar wordt halverwege het jaar vastgesteld. Bij het opstellen van het uitwerkingsprogramma wordt door de OD voor een deelnemende gemeente ingekleurd welke activiteiten men beoogt uit te voeren en tegen welke kosten (urenaantallen). Als de voorgestelde activiteiten het aantal begrote uren overschrijden, moet de gemeente Den Helder akkoord geven aan de budgetoverschrijding of een aangepast uitvoeringsprogramma

¹⁴ De bedragen zijn afkomstig uit de begroting die in juli 2021 door het algemeen bestuur van de OD NHN is vastgesteld.

vaststellen dat wel binnen het budget blijft. De gemeente kan veranderingen aanbrengen in de prioritering van de activiteiten waardoor ze binnen het budget blijven. De gemeente Den Helder krijgt vier keer per jaar een kwartaalrapportage over de gerealiseerde uren en activiteiten.

2.6 Oordeel Rekenkamercommissie

De norm die de RKC hanteert luidt: *Er is integraal door de raad vastgesteld VTH-beleid geformuleerd. De afspraken met de OD NHN passen bij het gemeentelijke beleid.* Daarbij zijn onderstaande toetsingscriteria van belang:

Toetsingscriteria beleid en opdrachtverstrekking	Beoordeling
De doelen van het beleid zijn SMART beschreven.	
De beschikbare middelen passen bij de ambities.	n.t.b.
De afspraken met de OD NHN sluiten aan bij het gemeentelijk beleid.	n.t.b.
De beschikbare middelen zijn passend bij de dienstverleningsopdracht (DVO).	n.t.b.
De verantwoordelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie is passend belegd.	

Toelichting op de beoordeling van de normen

Het college is verantwoordelijk als het gaat om de kwaliteit van de uitvoering van de dienstverlening door OD NHN. De uitvoering is ondergebracht bij de directeur van de OD NHN, wat ook gebruikelijk is. De gemeente Den Helder heeft dit juridisch geregeld in de taakoverdracht die al staat in de DVO (dienstverleningsopdracht) en het besluit met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling. De mandatering wordt als passend ervaren, hoewel er geen aparte mandaatregeling is zoals die er in sommige gemeenten wel is.

Gemeente Den Helder heeft geen eigen VTH-beleid voor de milieutaken. In de regiobrede VTH-strategie 2021-2023 staan doelen. Deze doelen zijn niet SMART geformuleerd en kunnen (nog) niet allemaal gemeten worden. Hierdoor is het niet goed mogelijk om te beoordelen of de beschikbare middelen passen bij de gemeentelijke ambities. De gemeente Den Helder stuurt primair op ureninzet ten aanzien van verschillende basis- en plustaken. De gemeente Den Helder heeft echter geen zicht op hoeveel bedrijven er zijn in Den Helder waarop VTH van toepassing is. In de Dienstverleningsopdracht (DVO) uit 2015 staan alleen de taken die de OD NHN op dat moment uitvoerde voor de gemeente Den Helder. Inmiddels is het aantal taken uitgebreid maar is de DVO niet aangepast.

De wethouder die in de vorige collegeperiode was afgevaardigd als lid van het AB van de OD NHN heeft geen vakinhoudelijke relatie met het werk van de OD NHN. Het AB stuurt met name op financiën. Dit is in lijn met de werking van het stelsel en zoals het bij veel gemeenten is ingericht. De bestuurlijke borging is daarmee passend belegd maar door het ontbreken van inhoudelijk beleid is het de vraag of het college, vanuit beleidsinhoudelijk perspectief, kan beoordelen hoe het is gesteld met de kwaliteit van de uitvoering van de dienstverlening door OD NHN. In de nieuwe collegeperiode is als AB-lid afgevaardigd de wethouder van RO.

Eindoordeel opdrachtverstrekking

De RKC oordeelt dat de gemeente Den Helder geen integraal door de raad vastgesteld milieu-gerelateerd VTH-beleid heeft. De OD NHN heeft in de regiobrede VTH-strategie 2021-2023 doelen opgenomen. Dit is in lijn met de werking van het stelsel. Deze regionale doelen zijn niet SMART geformuleerd en kunnen (nog) niet allemaal gemeten worden. Het is in dit onderzoek

niet duidelijk geworden of de mandatering passend geregeld is. Bovendien is de DVO niet actueel. Hierdoor kan de gemeente Den Helder niet inhoudelijk beoordelen of de (financiële) afspraken met de OD NHN passen bij het gemeentelijke beleid. De gemeente Den Helder stuurt primair op ureninzet ten aanzien van verschillende basis- en plustaken.

3 Uitvoering milieu-gerelateerde VTH-taken

3.1 Inleiding

Zoals uit het vorige hoofdstuk blijkt, ligt de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken van de gemeente Den Helder volledig bij de OD NHN. Paragraaf 3.2 beschrijft hoe de OD NHN de taken uitvoert. Paragraaf 3.3 gaat in op hoe de afstemming tussen de gemeente en de OD NHN is georganiseerd, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Paragraaf 3.4 beschrijft de output die de OD NHN realiseert, inclusief klanttevredenheid van inwoners en bedrijven. Paragraaf 3.5 beschrijft in hoeverre de uitvoering voldoet aan de kwaliteitseisen. Paragraaf 3.6 gaat in op hoe de OD NHN en de gemeente Den Helder de onderlinge samenwerking beoordelen. Dit hoofdstuk sluit af met een oordeel van de Rekenkamercommissie over de doelmatigheid van de uitvoering. Daarmee wordt bedoeld in hoeverre het duidelijk is welke diensten OD NHN levert en hoe die zich verhouden tot de verstrekte opdracht.

3.2 Organisatie uitvoering door OD NHN

De OD NHN voert niet alleen taken uit voor de gemeente Den Helder maar voor zestien deelnemende gemeenten binnen de regio en de provincie Noord-Holland. De organisatie kan dus niet losgezien worden van de regio en de uitvoering kent ook een regionaal karakter. Medewerkers van de OD NHN zijn dus actief binnen en voor verschillende gemeenten tegelijkertijd en niet specifiek voor de gemeente Den Helder. De medewerkers van de OD NHN werken vanuit standplaats Hoorn.

Prioritering werkzaamheden op basis van risicoanalyse

De OD NHN prioriteert de benodigde werkzaamheden voor de gemeente Den Helder op basis van vaste procedures met risicoanalyses en op grond van ontvangen klachten, meldingen, aanvragen en verzoeken (tot handhaving). In de VTH-strategie staat welke inrichtingen een hoger risico met zich meebrengen dan anderen en daarom vaker gecontroleerd moeten worden. Gemeenten kunnen binnen de regio van elkaar van karakter verschillen. De gemeente Den Helder beschikt volgens de OD NHN over veel constructiebedrijven die volgens het risicoschema vaker gecontroleerd moeten worden.

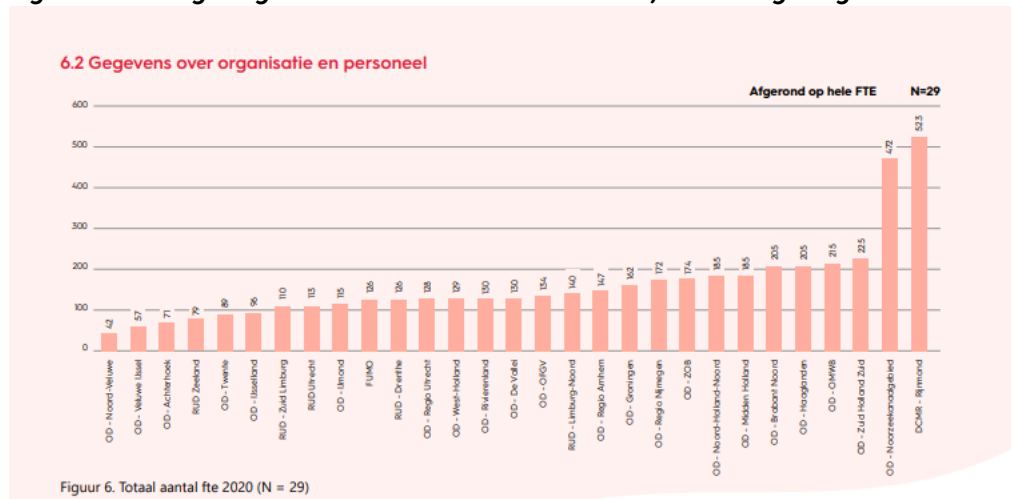
De periode waarop deze evaluatie betrekking heeft overlap met de coronacrisis. Deze crisis had directe gevolgen voor de uitvoering van werkzaamheden door de OD NHN. Er kwamen minder klachten en meldingen binnen over geluidsoverlast en geurhinder bij bijvoorbeeld horeca en evenementen, waardoor de OD NHN minder handhavend hoefde op te treden bij deze bedrijfsactiviteiten. In plaats daarvan heeft de OD NHN ondersteuning geboden bij het toezicht houden op het naleven van de coronamaatregelen.

Robuustheid cruciaal maar moeilijk te beoordelen

Robuustheid (zie onderstaand kader) van de organisatie is bepalend in hoeverre een omgevingsdienst de taken naar behoren kan uitvoeren. In totaal zijn er 29 omgevingsdiensten in Nederland. Het evaluatierapport van TwijnstraGudde¹⁵ laat zien dat de OD NHN qua formatie in 2020 tot de acht grootste omgevingsdiensten behoort maar niet veel afwijkt van de middenmoot.

¹⁵ TwijnstraGudde (2021): *Omgevingsdiensten in beeld*

Figuur 3.1 - Omgevingsdiensten in Nederland naar FTE, bron: Omgevingsdienst in Beeld

De OD NHN geeft aan voldoende robuust te zijn. De organisatie heeft de afgelopen jaren meer taken gekregen en is qua formatie uitgebreid. De kanttekening die de OD NHN plaatst is dat er extra investeringen nodig zijn om toekomstbestendig te blijven, in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en de benodigde data te kunnen ontsluiten. Hierbij speelt volgens de OD NHN mee dat de organisatie de komende jaren te maken zal krijgen met een uitloop aan personeel, onder meer vanwege de vergrijzing.

Volgens de Commissie Van Aartsen is robuustheid van de omgevingsdiensten een van de pijlers binnen het VTH-stelsel, volgens de beleidstheorie die ten grondslag ligt aan het VTH-stelsel. Robuustheid wil zeggen dat de omgevingsdienst opgewassen is tegen de veelheid en diversiteit aan taken die de dienst opgedragen krijgt. Daarvoor is 'kritische massa' vereist: een zodanige omvang dat de organisatie in voldoende mate beschikt over de gespecialiseerde technische en juridische kennis die een effectieve en rechtmatige toepassing en handhaving van het omgevingsrecht mogelijk maakt.

Het is in het kader van deze evaluatie niet mogelijk gebleken om vast te stellen in welke mate de OD NHN robuust is. Robuustheid is onderwerp van een landelijke discussie en op dit moment zijn daar nog geen normen voor vastgesteld.¹⁶ De landelijke kwaliteitscriteria betreffen de kwaliteiten waaraan medewerkers moeten voldoen, niet de robuustheid van de organisatie.

¹⁶ Een maatstaf om de robuustheid van de omgevingsdienst aan teijken, is volgens de Commissie Van Aartsen het aantal en de variatie aan inrichtingen onder het gezag van de omgevingsdienst, in verhouding tot het aantal en de kwaliteiten van het personeel. De Commissie Van Aartsen adviseert om een landelijke ondergrens vast te stellen zodat duidelijk is of een omgevingsdienst aan deze kritische massa voldoet. Het rapport van Twynstra Gudde 'omgevingsdienst in beeld' dat de adviezen van de Commissie Van Aartsen verder uitwerkt en ook de OD NHN in beeld brengt constateert dat in de praktijk deze ondergrens lastig vast te stellen is. De vraag is volgens de onderzoekers niet zozeer of er een absolute ondergrens in aantallen inrichtingen of fte moet zijn, maar of de omgevingsdiensten voldoende gekwalificeerd zijn om deze taken op het vereiste inhoudelijke niveau uit te kunnen voeren. Hier zijn op dit moment nog geen normen voor vastgesteld.

3.3 Afstemming bestuurlijk en ambtelijk tussen gemeente en OD NHN

Ambtelijke afstemming via accounthouders, uitvoeringsprogramma en AOGP

Het contact op ambtelijk niveau tussen de OD NHN en de gemeente Den Helder vindt plaats via de accounthouders. Voor de gemeente Den Helder is dit de adviseur natuur en milieu. De gemeente Den Helder kende de afgelopen jaren een groot verloop van accounthouders voor de OD NHN. Per afzonderlijke deelnemer wordt door de OD NHN in samenspraak met de gemeentelijke accounthouder een jaarlijks uitvoeringsprogramma opgesteld waarin beschreven wordt welke activiteiten de OD NHN onderneemt voor de deelnemer. Het protocol is dat dit uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld in het college van B&W. In Den Helder is het uitvoeringsprogramma de afgelopen jaren niet vastgesteld door het college. De OD NHN geeft aan geen zicht te hebben bij welke gemeenten dit wel of niet gebeurt.

Tussen de OD NHN en de deelnemende gemeenten en de provincie vindt vier keer per jaar het Ambtelijk opdrachtgeversplatform overleg (AOGP, voorheen het OGON) plaats. Dit is een ambtelijk overleg ter voorbereiding van op de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Binnen dit overleg worden regionale uitdagingen besproken en wordt afgestemd hoe de gemeentelijke uitvoeringsprogramma's eruit zullen zien. In het AOGP worden in beginsel geen individuele zaken van deelnemers behandeld (zoals individuele uitvoeringsprogramma's), tenzij de individuele deelnemer dit echt wenst en een breder belang is gediend. Ook wordt hier gesproken over budgetten, monitoring en verantwoording. Traditioneel sluiten hier als accounthouders de beleidsadviseurs op het gebied van (milieu-gerelateerde) VTH aan. Voor Den Helder is dit de hiervoor genoemde adviseur natuur en milieu. Het takenpakket van de OD NHN is afgelopen jaren gegroeid met taken op het gebied van duurzaamheid en ruimtelijke ordening. Hiervoor schuiven geen (extra) beleidsinhoudelijke gemeentelijke adviseurs aan bij het AOGP.

Bestuurlijke afstemming complex

In bestuurlijk opzicht liggen de verhoudingen gecompliceerder. De gemeente Den Helder is zowel mede-opdrachtgever als mede-eigenaar van de OD NHN. Een collegelid van de gemeente Den Helder neemt zitting in het algemeen bestuur van de OD en heeft een gewogen stemrecht. Het AB stelt de producten uit de P&C-cyclus vast zoals de kadernota en de begroting. Meer hierover staat in paragraaf 5.2.

3.4 Output OD NHN voor Den Helder

Deze paragraaf beschrijft de output van OD NHN als het gaat om de geleverde producten en diensten, gerealiseerde doelstellingen, klanttevredenheid inwoners en klanttevredenheid ondernemers.

Kwartaalrapportage: geleverde producten en diensten inzichtelijk

Elk kwartaal krijgt de gemeente Den Helder een kwartaalrapportage waarin verantwoording afgelegd wordt door de OD NHN over de tot dan toe bestede uren en verrichte activiteiten. In de rapportage staat ook in hoeverre deze overeenkomen met de prognoses die in het uitvoeringsprogramma voor dat jaar zijn gesteld. De vierde kwartaalrapportage legt verantwoording af over het gehele voorgaande jaar en kan beschouwd worden als de jaarrapportage en tegelijkertijd als jaar-evaluatie.

De verantwoording in de kwartaalrapportage van 2021 is gebaseerd op de PDC (product-dienstencatalogus) die gebruikt kan gaan worden bij outputfinanciering (zie ook paragraaf 4.3). Het is daarmee inzichtelijk welke activiteiten en producten zijn afgenomen en welke uren daarbij horen. Een voorbeeld hiervan is te vinden in onderstaand figuur:

Figuur 3.2 - Geleverde producten en diensten 2021 t.a.v. aanvragen VTH, kwartaalrapportage 2021 Q4

AANVRAGEN (VTH)					LS	LS
Product	Prognose aantal	Werkelijk aantal Q4	Prognose uren	Werkelijk uren Q4	Prognose budget	Werkelijk budget Q4
Behandelen omgevingsvergunningaanvraag	2	3	141	157	€ 12.708	€ 14.102
Behandelen omgevingsvergunningaanvraag OBM	3	0	46	57	€ 4.181	€ 5.136
Behandelen aanmeldnotitie m.e.r.	1	0	14	0	€ 1.298	€ 0
Omgevingsvergunning regulier behandelen	2	0	26	58	€ 2.307	€ 5.181
Behandelen aanvraag gelijkwaardigheid	2	0	42	0	€ 3.749	€ 0
Opstellen maatwerkvoorschriften	2	1	42	31	€ 3.749	€ 2.793
Juridische Besluiten	0	0	0	3	€ 0	€ 270
Afhandelen melding	151	143	764	491	€ 68.861	€ 44.262
Behandelen kennisgeving APV	5	0	12	0	€ 1.081	€ 0
	168	147	1.087	796	€ 97.933	€ 71.746

Dergelijke overzichten zijn er niet alleen voor de aanvragen VTH maar ook voor bezwaar, beroep, handhaving en overige projecten. Uit de kwartaalrapportages wordt niet duidelijk welke concrete adviezen OD NHN heeft verstrekt aan de gemeente Den Helder. In het uitvoeringsprogramma staat vermeld dat de advisering betrekking heeft op de bodemtaken, aanvragen vergunningverlening en bestemmingsplannen. De advisering betreft diverse milieuaspecten: geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, bodem, lichthinder, duurzaamheid & klimaat en natuur.

De geïnterviewde medewerkers van zowel de OD NHN als gemeente Den Helder geven aan dat de kwartaalrapportages wel inzichtelijk maken waarvoor betaald is, maar dat niet direct zichtbaar is wat het resultaat is van deze inspanningen. De vraag die hierbij speelt is wat het aantal uitgevoerde controles concreet betekent en wat de invloed daarvan is op het naleefgedrag van ondernemers. De OD NHN constateert onder meer dat naleefgedrag onder asbestsaneerders afgenomen is, maar kan niet specifiek aangeven wat daar de reden van is. Het valt uit de rapportage niet op te maken of meer of minder controles zouden kunnen leiden tot een verslechtering of verbetering van het naleefgedrag. De gemeente Den Helder geeft aan graag het naleefgedrag, eventueel uitgesplitst naar voor Den Helder relevante bedrijfstypen, in de rapportages terug te zien.

Kwartaalrapportage 2021: realisatie van doelen niet te meten

In de laatste kwartaalrapportage van 2021 is er behalve voor de geleverde producten en diensten ook aandacht voor de realisatie van de doelen die gesteld zijn in de VTH-strategie 2021. Hiervoor zijn indicatoren vastgesteld in de VTH-strategie of in het uitvoeringsprogramma. Het blijkt in de

praktijk voor de OD NHN niet mogelijk om alle kwaliteitsindicatoren te gebruiken. Zij geven in de rapportage daarvoor de volgende toelichting¹⁷:

In de regionale VTH-strategie is door de OD NHN aangegeven dat voor de monitoring van de daarin opgenomen indicatoren data-analisten nodig zijn. Dit bijvoorbeeld om het zaakstelsel hierop in te richten, gegevens te verzamelen en deze zodanig te veredelen dat bruikbare informatie ontstaat die overzichtelijk gepresenteerd kan worden. Hiervoor zijn middelen aangevraagd. Dit verzoek is door het Algemeen Bestuur afgewezen. Gevolg hiervan is dat de OD NHN niet over capaciteit beschikt om dit uit te voeren en de door ons gewenste invulling te geven aan de indicatoren in voorliggende rapportage.

En als toelichting op de indicatoren zelf:

De tijdigheid van producten kon in 2021 nog niet inzichtelijk worden gemaakt op het nieuwe dashboard. Omdat ook ons eerdere verzoek om in data-analyse te investeren door de raden is afgewezen wordt dit bemoeilijkt. Het verzoek te investeren in data-analyse geldt voor alle indicatoren. Alleen met goede registratie van alle procedurele stappen met de juiste systeeminrichting kan gekwantificeerd worden hoe goed de termijnen worden gehandhaafd.

Tijdens de interviews met medewerkers van de OD NHN wordt benadrukt dat er geïnvesteerd moet worden in de data-ontsluiting voordat de OD NHN in staat is om bepaalde data inzichtelijk te krijgen. Door medewerkers van gemeente Den Helder wordt ook gevraagd waarom de OD NHN niet eenvoudiger inzicht kan geven in de beschikbare data. Zo is er binnen de gemeente Den Helder geen inzicht in hoeveel bedrijven en instellingen in de gemeente meldings- of vergunningsplichtig zijn, laat staan hoe het naleefgedrag van ondernemers is.

Binnen de gemeente Den Helder bleek het (afgewezen) verzoek voor meer data-analisten bekend te zijn, maar de link met de ontbrekende kwaliteitsindicatoren in de rapportage is niet gelegd. Bestuurders en medewerkers van Den Helder gaven wel aan dat zij vonden dat het verzoek van de OD NHN voor meer capaciteit onvoldoende was onderbouwd.

Klanttevredenheid inwoners onbekend

Afhankelijk van de locatie waarop bedrijven met een grotere milieubelasting gevestigd zijn, kunnen inwoners meer of minder overlast ervaren. Bij klachten kunnen zij zich melden bij de OD NHN, via [de website](#). De gemeentelijke website verwijst hier naar. Omdat de gemeente, de OD NHN en de OD NZKG met gescheiden systemen werken, is voor de gemeente Den Helder niet inzichtelijk welke meldingen, klachten en handavingsverzoeken over Helderse bedrijven binnenkomen bij de OD NHN of de OD NZKG.

¹⁷ Vierde kwartaalrapportage 2021 Gemeente Den Helder pagina 3 (inleiding)

Ten behoeve van dit onderzoek heeft OD NHN een overzicht gemaakt van binnengekomen klachten, meldingen en handhavingsverzoeken, de aard van de melding en de afhandelingsstatus.

Tabel 3.1 Klachten, meldingen en handhavingsverzoeken over Helderse bedrijven, 2019-2021

Jaar	Aantal	Waarvan gegrond
2019	39	23
2020	39	20
2021	30	14

In 2019 en 2020 kwamen er 39 klachten, meldingen en handhavingsverzoeken binnen bij de OD NHN ten aanzien van Helderse bedrijven. In 2021 waren dat er 30. Bij OD NZKG kwamen geen klachten, meldingen of handhavingsverzoeken binnen over Helderse bedrijven. Na administratief en/of fysiek toezicht bleek een deel gegrond. De meeste klachten, meldingen en handhavingsverzoeken gaan over geur en/of geluid. Het gaat om een specifiek bedrijf waar de OD NHN intensief handhavend optreedt en daarnaast om bijvoorbeeld horeca en evenementen.

Klanttevredenheid ondernemers lijkt in orde

In de VTH-strategie is opgenomen dat de OD NHN monitort hoe ondernemers de dienstverlening ervaren. Op dit moment is dat nog niet uitgevoerd. Medewerkers van de OD NHN geven aan dat in 2016 wel enquêtes zijn uitgevoerd om de klanttevredenheid te meten. In het kader van het huidige rekenkameronderzoek is contact geweest met vier Helderse ondernemers die in 2022 contact hadden met de Omgevingsdienst en met de Helderse Ondernemersvereniging HOV. Uit deze gesprekken komt naar voren dat ondernemers de klantvriendelijkheid en de deskundigheid van de medewerkers van de OD NHN positief beoordelen. Doorgaans worden ondernemers vooraf op de hoogte gesteld van een bezoek door een medewerker van OD NHN. Dat vinden ondernemers prettig. Bij de Helderse Ondernemersvereniging komen geen signalen binnen over de dienstverlening door de OD NHN.

3.5 Realisatie kwaliteitseisen

De OD NHN heeft zelf kwaliteitseisen, waarover zij in de jaarrekening verantwoording aflegt. Daarover staat in deze paragraaf meer. Vervolgens is de vraag in hoeverre de gemeenten dit (kunnen) toetsen, het zogenaamde horizontale toezicht, en hoe de provincie het toezicht beoordeelt (verticale toetsing). Het rapport van Berenschot constateert dat landelijk het verticale en horizontale toezicht 'de zwakke plek is van het VTH-stelsel'.¹⁸ De Commissie Van Aartsen heeft in haar advies geconstateerd dat in de praktijk het stelsel van verticaal en horizontaal toezicht volledig afwezig is. Het verticaal toezicht beperkt zich tot een documentenanalyse in het kader van IBT. Het horizontaal toezicht vindt evenmin plaats. Hieronder staat hoe het in Den Helder georganiseerd is.

Meetbaarheid regionale kwaliteitseisen van de OD NHN lastig

In de jaarrekening legt de OD NHN verantwoording af over de doelen die zij voor die periode heeft gesteld en in hoeverre deze zijn gehaald. Hieronder een passage uit de jaarrekening van 2020¹⁹:

¹⁸ Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken, Berenschot, 2019

¹⁹ Jaarrekening 2020, pagina 13

Het doel is om de huidige en toekomstige leef- en werkomgeving van inwoners in Noord-Holland Noord schoner, gezonder, duurzamer en veiliger te maken. Dat is gedaan door specifieke integrale kennis in te brengen die ten goede komt aan een verantwoorde programmering van milieutaken en milieubeleidsuitvoering. Verder worden adequate en kwalitatief hoogstaande adviezen verstrekt die bijdragen aan milieuverantwoorde ruimtelijke plannen en ontwikkelingen. Ook worden de Wet bodembescherming-vergunningaanvragen en meldingen binnen de (wettelijke) termijnen afgehandeld en deze zijn beoordeeld op juistheid en volledigheid.

De causaliteit tussen het schoner, gezonder, duurzamer en veiliger maken van Noord-Holland Noord en het inbrengen van 'specifieke integrale kennis' ontbreekt. Het valt niet te herleiden in hoeverre Noord-Holland Noord schoner, gezonder, duurzamer en veiliger geworden is en welke rol de genoemde activiteiten daar concreet in gespeeld hebben. Dit is onderdeel van een grotere discussie. De OD NHN geeft aan de wens te hebben 'verder te professionaliseren' en ook meer te willen investeren in het ontsluiten van hun systemen. Daarnaast heeft de OD NHN de ambitie geformuleerd om niet alleen de output maar ook de maatschappelijke effecten en meerwaarde van de dienstverlening voor de gemeenten inzichtelijk te maken.

Het is in de huidige verantwoording volgens betrokkenen lastig om te herleiden wat de betekenis is geweest van de diensten die de OD NHN levert aan de doelen. Dit blijkt onder meer uit bovenstaande passage, waarbij de concrete impact van de 'adequate en kwalitatief hoogstaande adviezen' op de leef- en werkomgeving van inwoners in Noord-Holland niet te bepalen is.

Horizontaal toezicht niet goed mogelijk

Het toezicht op de uitvoering van de taken berust bij provinciale staten en de gemeenteraden, het zogenoemde horizontale toezicht. De gemeente Den Helder heeft geen verdere kwaliteitseisen aan de OD NHN dan de landelijke kwaliteitscriteria 2.2. De Commissie Van Aartsen constateert aan de hand van eerder onderzoek van Berenschot dat alle omgevingsdiensten zeggen te voldoen aan de kwaliteitscriteria. De Omgevingsdienst NHN zegt eveneens te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Bovenstaande constatering komt met een kanttekening: het valt voor een gemeente niet te toetsen of dit ook het geval is. In haar rapport betwijfelt de Commissie Van Aartsen of alle omgevingsdiensten daadwerkelijk aan de kwaliteitseisen voldoen. De commissie heeft naar eigen zeggen in veel onderbouwde voorbeelden gezien dat deskundigheid tekortschiet, net als de capaciteit om te handhaven. Of dit ook opgaat voor de Omgevingsdienst NHN, valt niet na te gaan. De deelnemende gemeenten beschikken niet over de mogelijkheden om dit te toetsen.

De omgevingsdiensten houden onderling toezicht via visitaties en collegiale toetsing. Hier zijn geen vaste formats voor.

Verticaal toezicht vindt geen opvolging

De provincie ziet toe op de taakuitvoering van de gemeente, het interbestuurlijk toezicht (IBT) dat aangeduid wordt als verticaal toezicht. Op 6 december 2021 heeft Provincie Noord-Holland in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT) de volgende aandachtspunten meegegeven aan de gemeente Den Helder (overigens ook aan alle andere gemeenten in Noord-Holland Noord):

- Laat de Omgevingsdienst NHN de doelen vermeld in het uitvoeringsprogramma meetbaar opnemen in de VTH-strategie 2021-2023.
- Maak in het beleid inzichtelijk welke personele en financiële middelen benodigd zijn om de vermelde doelen/activiteiten te bereiken en maak tevens inzichtelijk op welke wijze dit is berekend.

De gemeenten hebben deze aanbeveling doorgestuurd aan de OD NHN. De OD NHN geeft aan deze aandachtspunten van de provincie te herkennen en te onderschrijven maar op dit moment niet de mogelijkheid te hebben om aan deze wens tegemoet te komen. Hiervoor is een investering in het systeem noodzakelijk om de data op dusdanige wijze uit te kunnen lezen dat de doelen SMART gemeten kunnen worden en het inzichtelijk wordt welke middelen er nodig zijn om de doelen te bereiken. Daarnaast geeft de OD NHN aan duidelijker in kaart te willen brengen wat de maatschappelijke effecten zijn van de diensten die de OD NHN aanbiedt. De gemeente Den Helder heeft hier geen vervolg aan gegeven. Hier staat overigens geen sanctie op.

3.6 Oordeel onderlinge samenwerking

Zoals uit de voorgaande paragrafen blijkt is de samenwerking tussen OD NHN en de gemeente Den Helder complex, omdat deze over verschillende schijven verloopt en er een spanning bestaat tussen de onafhankelijkheid en de adviserende taak van de omgevingsdienst. De afstemming tussen de OD NHN en de gemeente Den Helder verloopt niet naar wederzijdse tevredenheid. Beide organisaties geven aan dat de samenwerking in de uitvoering goed verloopt, maar dat er ruimte voor verbetering is op het gebied van ambtelijke en bestuurlijke afstemming.

Ambtelijke afstemming gehinderd door verloop in Den Helder en informatievoorziening OD

De OD NHN wijst erop dat er de afgelopen jaren veel verloop is geweest in de personele samenstelling van de gemeente Den Helder en noemt het belangrijk om een langdurige relatie op te kunnen bouwen met een contactpersoon binnen de gemeente die ook op strategisch als sparringpartner kan dienen. De gemeente Den Helder erkent dat er verloop is geweest binnen de eigen organisatie, maar vindt niet dat dit de afstemming zou moeten beperken. Wel erkent de gemeente dat het even heeft geduurd voordat duidelijk werd waarover en met wie afgestemd zou moeten worden. Er komt veel informatie vanuit OD NHN, maar niet altijd is duidelijk voor wie die informatie bedoeld is en waarop de gemeente kan sturen. Ook ontbreken kengetallen die de gemeente Den Helder hier het benodigde inzicht in kunnen geven.

Uit de interviews, de beleidsstukken en landelijke evaluaties komt een beeld naar voren dat het niet realistisch is om te verwachten dat de gemeente Den Helder (een deel van) de plustaken die nu zijn ondergebracht bij de OD NHN, terug zou kunnen nemen. Daarvoor ontbreekt het de gemeente Den Helder aan beleid, capaciteit, kennis en robuustheid ten aanzien van de betreffende onderwerpen. Dankzij de omvang, taakstelling en (mogelijke) robuustheid van de OD NHN, beschikt deze organisatie wel over kennis, kunde en menskracht op deze onderwerpen.

Bestuurlijk

De gemeente Den Helder vindt dat ze relatief weinig in de melk te brokkelen heeft binnen de OD en dat in de praktijk de provincie vaak de beslissende stem heeft. Hierbij moet de kanttekening geplaatst worden dat de provincie dertig procent van de stemmen heeft en daarmee een

minderheid in het Algemeen Bestuur. De bestuurlijk verantwoordelijke wijst erop dat de directeur van de OD NHN nog geen bezoek heeft afgelegd aan het gemeentebestuur van Den Helder. De OD NHN geeft aan dat er met het AB-lid van Den Helder een kennismakingsgesprek is geweest en dat de directeur ook ingesproken heeft in de Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN). De gemeente Den Helder weerspreekt dat er een kennismakingsgesprek heeft plaatsgevonden. De verwachtingen en indrukken op dit vlak lopen dus uiteen.

3.7 Oordeel Rekenkamercommissie

De norm die de RKC hanteert luidt: *Het is duidelijk welke diensten OD NHN levert en hoe zich die verhouden tot de verstrekte opdracht.* Daarbij zijn onderstaande toetsingscriteria van belang:

Toetsingscriteria Uitvoering milieu-gerelateerde VTH-taken	Beoordeling
De gemeente heeft zicht op de output en effecten die de OD NHN realiseert.	
De gemeente heeft zicht op de ingezette middelen in relatie tot de taken.	
De gemeente heeft zicht op hoe bedrijven de dienstverlening door OD NHN ervaren.	
De gemeente heeft zicht op de binnengekomen meldingen, klachten en handhavingverzoeken van inwoners bij OD NHN en OD NZKG.	
De afstemming tussen OD NHN en de gemeente verloopt wederzijds naar tevredenheid.	
De gemeente stelt beleid en opdracht bij op basis van voortschrijdend inzicht.	
Uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken door de OD NHN biedt meerwaarde in termen van kwaliteit en/of efficiency.	

Toelichting op de beoordeling van de normen

De Omgevingsdienst werkt volgens vaste procedures en prioriteert de werkzaamheden voor de gemeente Den Helder op grond van beleid en risicoanalyses. De gemeente heeft dankzij de kwartaalrapportages zicht op de output die de OD NHN realiseert, in de zin van het aantal adviezen ten aanzien van vergunningverlening, uitgevoerde controles en andere activiteiten die worden ondernomen. De taakuitvoering van de OD NHN wordt door Den Helder niet uitvoerig getoetst. De focus van de gemeentelijke beoordeling ligt sterk op de kosten en de vraag waar de gemeente precies voor betaalt.

De gemeente Den Helder heeft zicht op de ingezette middelen in relatie tot de taken in de zin van dat men precies weet hoeveel uur aan welke activiteit is besteed tegen welke kosten. De gemeente Den Helder heeft geen inzicht in hoe de middelen zich verhouden tot de doelen die horen bij de taken. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk of met minder controles dezelfde doelstellingen behaald zouden kunnen worden of dat juist meer controles nodig zijn. Er is bij de OD NHN onvoldoende capaciteit beschikbaar om de data die gebruikt kan worden voor het meten van kwaliteitsindicatoren te ontsluiten. De gemeente Den Helder heeft (samen met andere gemeenten) een verzoek om extra budget hiervoor afgewezen en stelt de OD NHN daarmee niet in staat om het inzicht in de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

Gemeente Den Helder heeft geen zicht op hoe inwoners en bedrijven de dienstverlening door de OD NHN ervaren. De gemeenten weet ook niet welke meldingen, klachten en handhavingverzoeken binnenvallen bij de OD NHN of de OD NZKG. Uit dit onderzoek is overigens niet naar voren gekomen dat er problemen zouden zijn op dit gebied.

De afstemming tussen de OD NHN en de gemeente verloopt momenteel over verschillende schijven en niet geheel naar wederzijdse tevredenheid. Diverse aspecten in de afstemming (zowel ambtelijk als bestuurlijk) zijn voor verbetering vatbaar en medewerkers zijn vaak onbekend met de contacten die collega's onderhouden.

De gemeente heeft de uitvoering van het VTH milieubeleid in zijn geheel ondergebracht bij de OD NHN en ervoor gekozen geen eigen (kwaliteits)beleid op te stellen. Hierdoor beschikt de gemeente Den Helder niet over een eigen beleid waaraan getoetst kan worden of de VTH-dienstverlening naar behoren werkt. De gemeente stelt het beleid en de opdracht niet bij op basis van voortschrijdend inzicht. De DVO uit 2015 is nog steeds geldend, hoewel inmiddels extra taken zijn ondergebracht bij OD NHN.

Het valt niet te achterhalen of en in welke mate het overdragen van de extra taken bijdraagt aan de efficiency en de kwaliteit daarvan. Daarvoor ontbreken de benodigde gegevens, (landelijke) normeringen en eigen beleid van gemeente Den Helder. De OD NHN beschikt mogelijk over een robuustheid waar de gemeente Den Helder niet over beschikt. De robuustheid is volgens externe deskundigen bepalend voor de kwaliteit van de uit te voeren taken. Uit dit onderzoek zijn geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er problemen zouden zijn met de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en/of handhaving door OD NHN.

Eindoordeel uitvoering van beleid

De RKC oordeelt dat het duidelijk is welke diensten OD NHN levert tegen welke kosten. De gemeente Den Helder kan dat echter niet relateren aan eigen doelen of meerwaarde. De afstemming tussen de OD NHN en de gemeente verloopt momenteel niet naar wederzijdse tevredenheid. De gemeenten in Noord-Holland Noord stellen de OD NHN niet in staat om inzichtelijker te maken wat de meerwaarde en/of de kwaliteit van de dienstverlening is. Dit maakt het voor de gemeente Den Helder moeilijk om vast te stellen of de OD NHN goed in staat is om de opdrachten naar behoren uit te voeren. Er zijn op grond van dit onderzoek overigens geen aanwijzingen dat er problemen zouden zijn met de kwaliteit van de dienstverlening door OD NHN. De OD NHN beschikt over een robuustheid waar de gemeente Den Helder niet over beschikt, die volgens externe deskundigen van bepalend belang is voor de kwaliteit van de uit te voeren taken.

4 Voorbereiding Omgevingswet

4.1 Inleiding

Het is nog niet zeker wanneer de Omgevingswet in werking treedt²⁰. De Commissie Van Aartsen concludeert dat de invoering van de Omgevingswet vraagt om een nieuwe rol voor de omgevingsdiensten. Het VTH-stelsel verandert onder de Omgevingswet niet ingrijpend, maar de verandering in taken en uitgangspunten vereist wel een andere werkwijze. De OD NHN heeft zich de afgelopen jaren voorbereid op de invoering van de Omgevingswet en voor de gemeente Den Helder is een programmamanager actief die de implementatie van de Omgevingswet in goede banen leidt. Dit hoofdstuk beschrijft welke veranderingen voorzien worden doordat de Omgevingswet in werking treedt en in welke mate dit zou moeten leiden tot aanvullende afspraken tussen de gemeente Den Helder en de OD NHN. In de afsluitende paragraaf staat in hoeverre de gemeente Den Helder voldoet aan de betreffende normen.

4.2 Voorziene verandering vanwege de Omgevingswet

De Omgevingswet brengt veranderingen met zich mee die van invloed zijn op de dienstverlening door en de samenwerking tussen de gemeente en de omgevingsdienst. Hieronder staan de aspecten die naar voren kwamen uit de interviews en de literatuur uitgelegd.

Minder milieuvergunningen, meer algemene controles

De Omgevingswet beoogt dat meer milieubelastende activiteiten onder de algemene regels zullen gelden. Dat betekent voor de omgevingsdiensten concreet dat er minder vergunningen afgegeven hoeven te worden maar dat er meer controle op de naleving van de (algemene) regels moet plaatsvinden. In ambtelijk jargon wordt dit een verplaatsing van 'de voorkant' naar 'de achterkant' genoemd. Voor de omgevingsdienst betekent dit dat zij capaciteit moeten verplaatsen van vergunningverlening naar toezicht en handhaving. Met de komst van de Omgevingswet wijst de OD NHN nadrukkelijk op het belang van het maken van goede afspraken en het hebben van nauw contact tussen gemeente en OD. De onderlinge afstemming verschuift immers naar 'de voorkant' van het vergunningenproces.

Rol omgevingsdienst bij omgevingsvergunningen groter

Op dit moment adviseert de OD NHN bij vergunningverlening alleen op milieuaspecten en pas aan het einde van het proces. De gemeente Den Helder wil het moment van advisering door de OD NHN naar voren halen en uitbreiden naar andere vergunningtrajecten. Zo ontstaat een meer integrale toetsing van vergunningaanvragen. Dit heeft mogelijk ook gevolgen voor de werkzaamheden die vallen binnen de portefeuille van de wethouder Vergunningverlening & Handhaving.

Level playing field onder druk door de 'bruidsschat'

Uitgangspunt van het huidige VTH-stelsel en het VTH-beleid van de OD NHN is het waarborgen van het gelijk speelveld (level playing field) zodat inrichtingen (bedrijven) overal binnen de regio aan dezelfde regels moeten voldoen. Gemeenten krijgen onder de Omgevingswet echter de bevoegdheid om eigen normen op te nemen in de omgevingsplannen (de zogenaamde

²⁰ De beoogde ingangsdatum was 1-1-2023 maar die is recent uitgesteld.

‘bruidsschat’ die het Rijk aan gemeenten geeft). Dit zou betekenen dat er verschillen in normen en regels tussen gemeenten kunnen ontstaan, die leiden tot hogere kosten voor de omgevingsdiensten bij de uitvoering van hun taken. De ‘bruidsschat’ valt in de portefeuille van de wethouder Ruimtelijke Ordening. De mogelijke extra kosten hebben ook betrekking op de portefeuille van de wethouder financiën.

Extra taken naar gemeenten, maar minder budget

Onder de Omgevingswet verhuizen er ook taken van de provincie naar de gemeente, zoals de bodemtaken. Deze bodemtaken worden vervolgens (net als nu) verplicht uitgevoerd door de omgevingsdienst. Het budget dat het Rijk ter beschikking stelt aan de provincies, is onvoldoende om deze taken uit te voeren. De provincies dragen extra bij uit eigen middelen. De rijksoverheid compenseert gemeenten niet het volledige bedrag dat de provincie momenteel betaalt aan de OD NHN voor de bodemtaken. De bodemtaken vallen in de portefeuille van de wethouder Duurzaamheid & Milieu. De mogelijke extra kosten hebben ook betrekking op de portefeuille van de wethouder Financiën.

Onduidelijkheid over toekomstige basis- en plustaken

Tot vorig jaar december was het (nog) onduidelijk welke taken onder basis- of plustaken zouden gaan vallen onder de Omgevingswet. Deze onduidelijkheid was een van de redenen om de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit te stellen. Inmiddels hebben deelnemende gemeenten de lijst met de basis- en plustaken opgestuurd gekregen.

4.3 Inzicht nodig in noodzakelijke aanvullende afspraken

Zowel de gemeente Den Helder als de Omgevingsdienst NHN benadrukken dat de Omgevingswet aanvullende afspraken noodzakelijk maakt. Medewerkers van zowel gemeente Den Helder als de OD NHN beschouwen de invoering van de Omgevingswet ook als een goede aanleiding om de bestaande afspraken nogmaals tegen het licht te houden. Dit hoeft niet voor de invoering al te gebeuren.

Discussie over financieringsmodel nog niet uitgekristalliseerd

In paragraaf 2.5 kwam al aan de orde dat de huidige lumpsumfinanciering nadelen kent. De meeste omgevingsdiensten in Nederland werken met een outputfinancieringsmodel. Daarin kunnen deelnemende gemeenten uit een producten- en dienstencatalogus (PDC) verschillende diensten afnemen, waarvan een deel verplicht is, en die betalen. De OD NHN heeft ook een PDC ontwikkeld en werkt momenteel met een schaduwadministratie om te onderzoeken wat invoering hiervan zou betekenen voor de dienstverlening aan en de bijdragen van deelnemende gemeenten. In de kwartaalrapportages van 2021 is al rekening gehouden met deze manier van output inzichtelijk maken. Overigens zijn er ook nadelen aan de outputfinanciering: als deelnemende gemeente besluiten om geen gebruik te maken van de producten of diensten, of als ze daar nadere voorwaarden aan stellen (eigen beleid, eigen normen door de zogenaamde ‘bruidsschat’), dan stijgen de vaste kosten voor de deelnemende gemeenten. Het is op dit moment niet duidelijk hoe invoering van outputfinanciering (of eventueel: een landelijke normfinanciering) uit zal pakken en wat dit betekent voor de bandbreedte van de kosten per product en dienst. De Commissie Van Aartsen stelt overigens voor om af te stappen van de lokale

outputfinanciering en over te stappen op een landelijke normfinanciering²¹ (op basis van bijvoorbeeld aantal inwoners en/of aantal bedrijven). Dit is uiteraard een landelijk vraagstuk.

Rekening houden met meerjarige overgangperiode

Medewerkers van de OD NHN wijzen erop dat er rekening gehouden wordt met een meerjarige overgangperiode waarin gemeenten kunnen overstappen naar de instrumenten onder de Omgevingswet. Doordat er nu eveneens taken verschuiven van de provincie naar de gemeenten moet er wel opnieuw gesproken worden over de financiën. Het overleg hierover loopt, onder andere in het AB en via een pilot met de DPC-benadering en de outputfinanciering. Deze pilot heeft (nog) niet gedraaid onder de Omgevingswet, wat eerder wel de bedoeling is geweest. De Omgevingswet is de afgelopen jaren diverse malen uitgesteld.

Pilot implementatiemedewerkers niet verlengd

In 2019 heeft de OD NHN als pilot twee medewerkers aangesteld om de implementatie van de Omgevingswet in goede banen te leiden. In 2021 heeft de OD NHN aan het AB gevraagd voor financiering om deze medewerkers in dienst te houden. Hier heeft het AB negatief op geadviseerd en de Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN) heeft zich hierbij aangesloten. De gemeente Den Helder heeft naar aanleiding van het advies van RRN eveneens negatief op het voorstel geadviseerd. De afwijzing wordt gemotiveerd door te stellen dat de deelnemende gemeenten niet konden achterhalen waarom de inzet van de extra medewerkers noodzakelijk is, wat het concreet de afgelopen jaren heeft opgeleverd en waarom de financiering ervan niet uit de eigen middelen van de OD NHN gehaald kan worden. De OD NHN geeft aan de afwijzing te betreuren, wijst onder andere op de pilot omgevingsscan die is uitgevoerd in de gemeente Den Helder (volgens de OD NHN tot volle tevredenheid) en beargumenteert dat het aanstellen van extra medewerkers uit de eigen middelen ten koste gaat van de VTH-kerntaken. De gemeente Den Helder meent dat de pilot omgevingsscan inderdaad een resultaat heeft opgeleverd voor de omgevingsvisie, maar dat dit niet noodzakelijk was als voorbereiding op de Omgevingswet. De gemeente Den Helder had verwacht dat de OD NHN de onderwerpen zou benoemen die noodzakelijkerwijs aangepakt moeten worden. Bij de OD NHN leeft het beeld dat deelnemende gemeenten nog meer gebruik van de regionale expertise kunnen maken dan ze op dit moment doen. Als voorbeeld wordt gegeven dat de OD NHN ook kan adviseren als het gaat om de participatieprocessen die onder de Omgevingswet een belangrijke positie krijgen.

Voorsorteren op de Omgevingswet vraag om integrale aanpak

Uit dit onderzoek is een beeld naar voren gekomen van een gemeente die stuurt op de kosten op basis van afspraken uit het verleden. De overgang naar de Omgevingswet vraagt om nieuwe afspraken over producten en diensten over meerdere portefeuilles. Hiervoor is inhoudelijke betrokkenheid van het hele college nodig.

²¹ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/wat-we-vonden-deed-de-alarmbellen-rinkelen>

4.4 Oordeel Rekenkamercommissie

De norm die de RKC hanteert luidt: *De gemeente is voorbereid op toekomstige ontwikkelingen.* Daarbij zijn onderstaande toetsingscriteria van belang:

Toetsingscriteria Voorbereiding Omgevingswet	Beoordeling
De gemeente heeft zicht op de (extra) werkzaamheden die samenhangen met de komst van de Omgevingswet.	●
De gemeente anticipeert door middel van afspraken met de OD NHN op de komst van de Omgevingswet.	●
De OD NHN adviseert de gemeente over de impact van de Omgevingswet.	●

Toelichting op de beoordeling van de normen

Zowel de OD NHN als de gemeente Den Helder geven aan goed voorbereid te zijn op de veranderingen die gaan komen onder de Omgevingswet en zicht te hebben op de (extra) werkzaamheden die samenhangen met de komst van de Omgevingswet. De gemeente en de OD NHN zijn in overleg om met elkaar de benodigde afspraken te maken en gemeente Den Helder heeft een aparte programmamanager aangesteld om de implementatie van de Omgevingswet in goede banen te leiden. Toch zijn er meerdere oorzaken waardoor er nog geen zicht is op hoe de nieuwe afspraken en de financiering daarvan eruit gaan zien. Om de uitwerking te bespoedigen is betrokkenheid van het hele college nodig en kan extra budget voor de OD NHN nodig zijn.

Op dit moment bestaat bij de gemeente Den Helder nog onduidelijkheid over de adviserende functie van de OD NHN bij de impact van de Omgevingswet. Het voorstel van de OD NHN om het werken met de adviseurs te continueren is afgewezen. De OD NHN geeft aan dat deelnemende gemeenten meer gebruik van hun expertise (zoals op het gebied van participatieprocessen) zouden kunnen maken dan ze nu doen. De gemeente Den Helder geeft aan niet inzichtelijk te hebben wat de toegevoegde waarde is van de OD NHN op dit gebied.

Eindoordeel effectiviteit voorbereiding Omgevingswet

De RKC oordeelt dat er door de gemeente Den Helder en de OD NHN stappen worden gezet om zich voor te bereiden op toekomstige ontwikkelingen die verband houden met de Omgevingswet, maar dat er nog geen zicht is op hoe de nieuwe afspraken eruit zullen zien. De gemeenten hebben aan de OD NHN geen extra budget ter beschikking gesteld om dit inzicht te bespoedigen. Vanwege de (beleidsinhoudelijke) reikwijdte van de Omgevingswet is de betrokkenheid van het hele college noodzakelijk om zicht te krijgen op wat de OD NHN voor de gemeente zou moeten gaan doen en welk budget daarvoor passend is.

5 Informatievoorziening gemeenteraad

5.1 Inleiding

Rondom de positie en de informatievoorziening van de gemeenteraad en de omgevingsdienst spelen veel vragen. Het is betrokkenen onduidelijk wat de rol van de raad is en op welk moment er sturingsmogelijkheden zijn. Dit heeft te maken met de bestuurlijke inrichting van het stelsel en het gegeven dat de praktijk afwijkt van de beoogde werking. De OD NHN is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling die aangeduid wordt als een collegeregelings. Dat betekent dat alleen collegeleden in het algemeen bestuur van het samenwerkingsverband zitten. Het algemeen bestuur legt verantwoording af aan de colleges en aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband legt uitsluitend verantwoording af aan het algemeen bestuur.

In het VTH-stelsel met de omgevingsdiensten ligt de eindverantwoordelijkheid voor de milieu-gerelateerde VTH-taken daarentegen bij de gemeenteraad van de afzonderlijke gemeentes. Deze gemeenteraden moeten het college controleren op de taakuitvoering, het eerder besproken horizontaal toezicht. In het vorige hoofdstuk is al geconstateerd dat dit in de praktijk niet gebeurt. De Commissie Van Aartsen spreekt in haar advies van een ‘bestuurlijke fictie’. Onderzoek na onderzoek zou uitwijzen dat gemeenteraden deze rol niet vervullen.

Dit vormt de context waarin de bevindingen van dit hoofdstuk gelezen kunnen worden. Er is onderzocht welke informatie de gemeenteraad ontvangt en hoe deze in de praktijk vorm geeft aan de kaderstellende en controlerende taken.

5.2 Informatie die de gemeenteraad ontvangt

De OD NHN heeft verschillende documenten met verschillende doelen²². Deze zijn opgenomen in tabel 5.1.

Tabel 5.1 - Typen documenten van de OD NHN met hun inhoud en doel

Document	Inhoud en doel	Door wie vastgesteld?	Waar binnen gemeente Den Helder bekend?	Mogelijke invloed raad
VTH-strategie	Lange termijn doelen Toe te passen strategieën Uitgangspunten Indicatoren Wijze van prioriteren Monitoring	Colleges deelnemende overheden. na instemming AB OD NHN. ²³	Ambtelijk contactpersoon AB-lid College	Aan AB-lid eigen beleid meegeven
Uitvoerings-programma	Uitwerking strategieën Prioritering i.r.t. uren Uitwerking werkwijzen Planning Evaluatie van de uitvoering van het lopende jaar (in Q4)	Voorbesproken in AOGP, per gemeente mogelijkheid tot vaststelling in college	Uitsluitend ambtelijk Lopende dit onderzoek zijn de rapportage Q4 2021 en het uitvoeringsprogramma 2022 gedeeld met AB-lid en college	Prioriteiten stellen in de uitvoering van VTH (via beleid)
Begroting	Aantal verwachte uren en kosten daarvan, inclusief de wijze van berekening voor de gehele regio	AB OD NHN	Ambtelijk AB-lid College Raad	Zienswijze, in de praktijk: amendement op raadsvoorstel
Kadernota	Ofwel: Beleidsarme kadernota (geen investeringen) Ofwel: Beleidsrijke kadernota (met investeringsvoorstel)	AB OD NHN	Ambtelijk AB-lid College Raad	Zienswijze, in de praktijk: amendement op raadsvoorstel
Jaarverslag	Analyse van problemen Evaluatierapportage uitvoeringsprogramma Evaluatie VTH strategie Bereiken van de gestelde doelen Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden Uitvoering van de afspraken met betrekking tot strafrechtelijk handhaving	AB OD NHN	Ambtelijk AB-lid College Raad	Nee, verantwoordings-informatie
DVO	Afspraken met partijen over de wijze van samenwerken en de rechten en verplichtingen over en weer en de plustaken	College en OD NHN	Bekend bij accountmanager	Nee, privaatrechtelijk

²² De eerste twee kolommen van tabel zijn gebaseerd op de figuur die te vinden is in bijlage 7 van de VTH-strategie van OD NHN

²³ Na vaststelling hebben de colleges een wettelijke taak om deze documenten aan de gemeenteraad respectievelijk Provinciale Staten bekend te maken. In Den Helder is de VTH-strategie van OD NHN niet vastgesteld.

De Dienstverleningsopdracht (DVO) is reeds besproken in paragraaf 2.2. De VTH-strategie en het uitvoeringsprogramma zijn reeds besproken in paragraaf 2.4.

In de jaarlijkse kadernota licht de OD NHN toe welke doelstellingen zij het komend jaar wil bereiken. De OD NHN maakt zelf onderscheid tussen beleidsrijke en beleidsarme kadernota's. Een beleidsrijke nota betekent dat de OD NHN andere of nieuwe doelstellingen heeft dan de periode ervoor en daar doorgaans ook extra capaciteit voor nodig heeft. Voor een beleidsrijke nota zoals die van 2022 wordt doorgaans ook gevraagd om een extra investering van de deelnemende partijen om de gewenste capaciteitsuitbreiding mogelijk te maken.

De kadernota wordt evenals de begroting en de jaarrekening niet vastgesteld door de afzonderlijke gemeenteraden (van de deelnemende gemeenten), maar door het algemeen bestuur van de OD NHN waar per deelnemer één wethouder of gedeputeerde zitting in neemt. Het stemgewicht van elk AB-lid is gewogen op grond van het inwonertal en de bijdrage van de afzonderlijke deelnemers. Het AB-lid van de gemeente Den Helder heeft een stemgewicht van zes procent. Hoewel de meerderheid van de financiering afkomstig is van de provincie Noord-Holland heeft deze een maximaal stemgewicht van dertig procent.

Beoordeling van de informatie door de betrokkenen

De informatie die de gemeenteraad ontvangt over de omgevingsdienst NHN wordt door betrokkenen omschreven als summier en de mogelijkheden om invloed uit te oefenen als beperkt. Uit de literatuur, de interviews en het groepsgebesprek met de raadsleden komen meerdere oorzaken naar voren die hieraan bijdragen. Hieronder worden die toegelicht.

De eerste oorzaak ligt besloten in het stelsel zelf: de gemeenschappelijke regeling OD NHN is een collegeregelings. Hierdoor krijgt in beginsel alleen het college de kwartaalrapportages over het uitvoeringsprogramma en stelt het college het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vast (hoewel dit de afgelopen jaren niet is gebeurd in de gemeente Den Helder).

De tweede oorzaak is de besluitvorming die verloopt over meerdere schijven. Het AB van de OD NHN stelt de belangrijkste P&C-producten vast (de kadernota, de begroting en de jaarrekening). De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen een zienswijze indienen. De vier colleges uit de regio Noordkop stemmen het raadsvoorstel voor deze zienswijze onderling af²⁴. Dat raadsvoorstel wordt besproken in de RRN. De RRN kan de gemeenteraden adviseren om een amendement in te dienen op de zienswijze. In de praktijk is het doorgaans een hamerstuk in de RRN en gaat het ook als hamerstuk naar de raden.

De derde oorzaak betreft de korte doorlooptijd van de besluitvorming en de vierde oorzaak betreft de geringe regionale samenwerking tussen de gemeenteraden. Om een meerderheid te krijgen moeten gemeenteraden binnen heel Noord-Holland Noord samenwerken. Om samenwerking te bespoedigen werken de raden van de regio Noordkop al samen. De P&C-

²⁴ voor Den Helder is dat de regio Noordkop waar Den Helder, Schagen, Texel en Hollands Kroon deel van uitmaken en waarvan het AB-lid van de gemeente Hollands Kroon, tevens DB-lid OD NHN, de penvoerder is. De gemeenten van de regio Noordkop hebben een gezamenlijk stemgewicht van 21% in het algemeen bestuur van de OD NHN.

stukken van de OD NHN gaan samen met de zienswijze van de regionale colleges van de regio Noordkop naar de Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN) om daar ter advisering te worden voorgelegd. De RRN bestaat uit één lid van iedere fractie van de vier deelnemende gemeenteraden. In de praktijk volgt de RRN de zienswijze van de regionale colleges van de Regio Noordkop. Uit de interviews en het groepsgesprek met de raadsleden kwam naar voren dat dit komt door:

- Het ontbreken van gemeentelijk of regionaal beleid om de P&C-producten aan te toetsen;
- De onduidelijkheid over de rol van de raad bij de beoordeling van de P&C-stukken van de OD NHN;
- In de RRN worden alle gemeenschappelijke regelingen op dezelfde dag besproken wat in de praktijk betekent dat er slechts beperkt tijd is per gemeenschappelijke regeling;
- De P&C-stukken van de OD NHN komen relatief laat beschikbaar ²⁵en gaan (na ambtelijk advies) via de regionale colleges naar de RRN. In de praktijk kan dat betekenen dat ambtenaren slechts enkele dagen de tijd hebben om een advies op te stellen, dit is afhankelijk van de planning van de vergadering van de RRN
- Op één of enkele politieke partijen na vindt op regionaal niveau geen samenwerking plaats tussen de fracties van verschillende gemeenten.

De OD NHN geeft aan dat de data waarop de stukken beschikbaar komen, zijn afgestemd met de griffiers van de deelnemende gemeente.

Meerwaarde van regionale besluitvorming is het regionale stemgewicht van 21 procent ten opzichte van het gemeentelijke stemgewicht van 6 procent van Den Helder.

5.3 Mogelijkheden invulling controlerende en kaderstellende taak

In deze paragraaf wordt ingegaan op welke mogelijkheden de gemeenteraad van Den Helder heeft om de controlerende en kaderstellende taak in te vullen en hoe dit in de praktijk gaat. Zoals in de vorige paragraaf en hoofdstuk al genoemd ervaren betrokkenen in de praktijk knelpunten.

Taak gemeenteraad: prioriteren van het gemeentelijke uitvoeringsprogramma

De Commissie Van Aartsen geeft aan dat de gemeenteraden zich moeten bekommeren om de inhoudelijke aspecten. In het verleden kreeg de raad van de gemeente Den Helder de mogelijkheid om jaarlijks prioriteiten te stellen aan het gemeentelijke uitvoeringsprogramma. De OD NHN houdt bij de uitvoering rekening met prioriteiten die afzonderlijke gemeenten hebben gesteld.²⁶ Volgens de Commissie Van Aartsen is dit ook de feitelijke ruimte die een gemeenteraad heeft. De Commissie Van Aartsen toetste aan de hand van vier vragen in hoeverre een gemeenteraad zijn controlerende taak invulde.

²⁵ De planning (met harde deadlines) wordt bepaald door het ministerie BZK (aanleveren stukken), de Regietafel in Noord-Holland Noord en de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast houdt OD NHN rekening met de planning van de provincie Noord-Holland.

²⁶ In het opdrachtgeversspecifieke deel van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma staat een overzicht van eventuele doelen en prioriteiten van de betreffende gemeente.

Hieronder staan deze beantwoord voor de gemeente Den Helder (op basis van dit rekenkameronderzoek).

Tabel 5.2 - Toetsingscriteria Commissie Van Aartsen toegepast door RKC voor gemeente Den Helder

Vraag:	Den Helder:
Is er een kwaliteitsverordening voor de VTH-taken vastgesteld?	Ja, deze is vastgesteld maar bevat geen gemeente-specifiek beleid.
Is er een handhavingsverslag?	Ja, er worden door de OD NHN kwartaalrapportages verzonden naar de accounthouder. Deze zijn in de afgelopen jaren echter niet vastgesteld door het college.
Is dit handhavingsverslag doorgezonden naar de raad?	Nee. Deze kan dus geen prioriteiten stellen.
Heeft de raad een inhoudelijke bespreking gehad over het verslag of het VTH-beleid?	Nee. Zowel het regionale VTH-beleid als het gemeentelijke uitvoeringsprogramma of het verslag daarover worden niet inhoudelijk besproken in de raad.

Bovenstaande antwoorden wijken niet af van de andere gemeenten die de Commissie Van Aartsen onderzocht. Vrijwel alle gemeenten in Nederland hebben een kwaliteitsverordening vastgesteld – dit is ook wettelijk verplicht – maar verdere controle door de raad ontbreekt. In de gemeente Den Helder vindt het toezicht dus niet plaats en de raad ontvangt hierover ook geen informatie.

Mogelijkheid om te sturen via regionaal beleid

In de praktijk vindt een deel van de kaderstellende taak regionaal plaats. Het belangrijkste kader waarbinnen de OD NHN opereert is de VTH-strategie die vastgesteld wordt door het algemeen bestuur van de OD NHN. Hierbij worden de individuele gemeenteraden niet betrokken. Een fundamentele vraag is of dit nodig is. De Commissie Van Aartsen vraagt in haar advies af in hoeverre het wenselijk is dat het regionale handhavingsbeleid een optelsom is van lokale prioriteiten in plaats van dat de lokale prioriteiten voortvloeien uit de regionale handhavingsstrategie. In reactie op het advies van de Commissie Van Aartsen waarschuwt de VNG ervoor dat gemeenteraden niet op nog grotere afstand komen te staan van de omgevingsdienst.

Als de gemeenteraad van Den Helder wil sturen op de VTH-strategie van de OD NHN, dan kan dat op twee manieren. De gemeenteraad van Den Helder kan het AB-lid een opdracht meegeven in de vorm van beleid. Met een stemverhouding van 6 procent in het AB is overigens de vraag of dit zal leiden tot een andere VTH-strategie van de OD NHN. De gemeente Den Helder heeft daarnaast de mogelijkheid om via regionaal beleid in Noordkop-verband de VTH-strategie van de OD NHN te beïnvloeden. Met een stemverhouding van 21 procent is die kans groter dan via gemeentelijk beleid. Als de OD NHN de VTH-strategie in lijn zou brengen met het gemeentelijke beleid en/of het beleid van de regio Noordkop, dan kan dat betekenen dat de OD NHN meer taken uitvoert dan passen binnen het huidige budget. De gemeenteraad moet dan toestemming geven om het verschil bij te leggen.

Komst Omgevingswet: sturen op college-brede afweging inzet Omgevingsdienst

De gevolgen van de Omgevingswet reiken over meerdere portefeuilles. Dit geldt ook voor de taken die de Omgevingsdienst uitvoert voor de gemeente Den Helder. De komst van de

Omgevingswet kan voor de gemeenteraad aanleiding zijn om het college te vragen om een brede afweging te maken van de taken die de gemeente wil beleggen bij de omgevingsdienst.

5.4 Oordeel Rekenkamercommissie

De norm die de RKC hanteert luidt: *Het college stelt de gemeenteraad in staat om kaders te stellen, te controleren en bij te sturen.* Daarbij zijn onderstaande toetsingscriteria van belang.

Toetsingscriteria informatievoorziening gemeenteraad	Beoordeling
De informatievoorziening aan de gemeenteraad is tijdig, actueel, begrijpelijk en conform de gemaakte afspraken.	●
De gemeenteraad heeft zicht op de output en effecten van het VTH-beleid.	●
De gemeenteraad weet wat de komst van de Omgevingswet betekent voor VTH.	●
De gemeenteraad stuurt op kwaliteitsdoelstellingen en middeleninzet binnen wettelijke kaders.	●

Toelichting op de beoordeling van de normen

In de gemeente Den Helder krijgt en neemt de gemeenteraad niet de ruimte om kaders te stellen, te controleren en bij te sturen. De gemeenteraad voldoet aan de wettelijke plicht door het vaststellen van een (algemene) kwaliteitsverordening. Inhoudelijk worden het milieu-gerelateerde VTH-beleid en de kwartaalverslagen niet besproken. De gemeenteraad stelt ook geen eigen prioriteiten vast.

Den Helder wijkt hiermee niet af van andere Nederlandse gemeenten. Het is momenteel een landelijke discussie of en in hoeverre een gemeenteraad betrokken moet en wenst te worden bij milieu-gerelateerd VTH-beleid of richting de toekomst: omgevingsbeleid. Het huidige stelsel gaat ervan uit dat de gemeenteraad zijn controlerende taak actief invult. Dat gebeurt momenteel niet. Het is daarbij de vraag of de gemeenteraad over voldoende informatie en kennis beschikt om deze taak goed in te kunnen vullen.

De raad zou jaarlijks kunnen sturen op het gemeentelijke uitvoeringsprogramma door prioritering van de werkzaamheden die OD NHN uitvoert. De gemeenteraad zou door middel van gemeentelijk (omgevings)beleid of beleid in Noordkop-verband ook kunnen sturen op de inhoud van de VTH-strategie van de OD NHN. Dit zou kunnen betekenen dat de OD NHN meer taken gaat uitvoeren dan passen binnen het huidige budget. De gemeenteraad moet dan toestemming geven om het verschil bij te leggen. De gemeenteraad kan het college vragen om een brede afweging te maken van de taken die de omgevingsdienst voor de gemeente uitvoert.

Eindoordeel informatievoorziening gemeenteraad

De RKC oordeelt dat het college de gemeenteraad niet in staat stelt om kaders te stellen, te controleren en bij te sturen. Hoewel de rol en speelruimte van de gemeenteraad vanwege de aard van het stelsel beperkt zijn, wordt de ruimte die er is voor kaderstelling en controleren niet onder de aandacht van de gemeenteraad gebracht. De gemeenteraad stuurt er zelf ook niet actief op.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Context

De uitvoering van veel gemeentelijke taken is in het kader van de Wet gemeenschappelijke regelingen bij zogenaamde verbonden partijen komen te liggen. Door clustering van capaciteit kunnen verbonden partijen efficiëntie bereiken en kwaliteitsverbetering bewerkstelligen. Zo heeft de gemeente Den Helder samen met nog 16 andere gemeenten vanaf januari 2014 VTH-taken op het gebied van milieu- en omgevingsrecht²⁷ overgebracht naar een RUD (Regionale Uitvoeringsdienst). Vanaf 1 juli 2019 is die overgegaan in Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). Een belangrijk deel van de taken die OD NHN uitvoert, zijn wettelijke taken van gemeenten (de zogenaamde basistaken). De OD NHN voert ook, op verzoek van individuele of meerdere gemeenten, aanvullende taken uit. De gemeenten zijn gezamenlijk zowel eigenaar als opdrachtgever van de OD NHN en de colleges zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van de taken door OD NHN. De eindverantwoordelijkheid ligt formeel bij de raad.

De centrale onderzoeksvraag van het rekenkameronderzoek luidt:

Is de Omgevingsdienst NHN voldoende toegerust om de milieu-gerelateerde VTH-taken voor Den Helder efficiënt en effectief te vervullen nu en in de nabije toekomst?

6.2 Spanning in het stelsel: toezicht vrijwel afwezig

Het is de vraag in hoeverre gemeenten (kunnen) toetsen wat de kwaliteit is van de dienstverlening van de uitbestede diensten. Er zijn twee soorten toezicht: het zogenaamde horizontale toezicht (gemeente controleert de omgevingsdienst) en het verticale toezicht (provincie controleert de gemeente). Berenschot constateerde eerder dat landelijk het verticale en horizontale toezicht 'de zwakke plek is van het VTH-stelsel'.²⁸ De Commissie Van Aartsen heeft in haar advies geconstateerd dat het verticaal toezicht zich beperkt tot een documentenanalyse in het kader van IBT (interbestuurlijk toezicht) en dat van horizontaal toezicht in de praktijk geen sprake is.

Dit komt doordat de gemeenschappelijke regeling OD NHN een collegeregeling is. Hierdoor krijgt in beginsel alleen het college de kwartaalrapportages over het uitvoeringsprogramma en stelt het college het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vast (hoewel dit de afgelopen jaren niet is gebeurd in de gemeente Den Helder). De uitvoering is ondergebracht bij de omgevingsdienst. Met het opstellen van een VTH-strategie is in de praktijk ook een beleidsvormende taak bij de OD NHN komen te liggen, ondanks dat gemeenten formeel het beleid vaststellen. De gemeente Den Helder maakt daarnaast geen gebruik van de ruimte om eigen strategische keuzes of prioriteiten te stellen.

Het Algemeen Bestuur (AB) van de omgevingsdienst stelt de P&C-documenten vast en stemt in met de strategie. De wethouder van Den Helder heeft binnen het AB een stemgewicht van zes procent. De gemeenten verbonden in de Regionale Raadscommissie Noordkop hebben gezamenlijk een stemgewicht van eenentwintig procent. In theorie hebben de gemeenten zeventig procent van de stemmen, maar het is vrijwel onmogelijk om alle verschillende gemeenten op één lijn te krijgen. Tel daarbij op de getrapte formulering van zienswijzen in

²⁷ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

²⁸ Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken, Berenschot, 2019

regionaal verband en het is duidelijk dat individuele gemeenten weinig invloed hebben op het functioneren van de omgevingsdienst.

De vraag is overigens of dit leidt tot een mindere kwaliteit van de dienstverlening en of dit van invloed is op de robuustheid van de omgevingsdienst. De rol van de raad is feitelijk beperkt tot het prioriteren in de uitvoering en het (in regionaal verband) indienen van amendementen op de door de colleges voorbereide zienswijzen op de begrotingsvoorstellen van de omgevingsdienst.

6.3 Conclusies voor Den Helder op basis van dit onderzoek

De RKC oordeelt dat de gemeente Den Helder geen integraal door de raad vastgesteld milieu-gerelateerd VTH-beleid heeft. De OD NHN heeft in de regiobrede VTH-strategie 2021-2023 doelen opgenomen. Dit is in lijn met de werking van het stelsel. Deze regionale doelen zijn niet SMART geformuleerd en kunnen (nog) niet allemaal gemeten worden. Het is in dit onderzoek niet duidelijk geworden of de mandatering passend geregeld is. Bovendien is de DVO niet actueel. Hierdoor kan de gemeente Den Helder niet inhoudelijk beoordelen of de (financiële) afspraken met de OD NHN passen bij het gemeentelijke beleid. De gemeente Den Helder stuurt primair op ureninzet ten aanzien van verschillende basis- en plustaken.

Het is voor de gemeente Den Helder duidelijk welke diensten OD NHN levert tegen welke kosten. De gemeente Den Helder kan dat echter niet relateren aan eigen doelen of meerwaarde. De afstemming tussen de OD NHN en de gemeente verloopt momenteel niet naar wederzijdse tevredenheid. De gemeenten in Noord-Holland Noord stellen de OD NHN daarnaast niet in staat om inzichtelijker te maken wat de meerwaarde en/of de kwaliteit van de dienstverlening is. Dit maakt het voor de gemeente Den Helder moeilijk om vast te stellen of de OD NHN goed in staat is om de opgedragen taken naar behoren uit te voeren. Er zijn op grond van dit onderzoek overigens geen aanwijzingen dat er problemen zouden zijn met de kwaliteit van de dienstverlening door OD NHN. De OD NHN beschikt (mogelijk) over een robuustheid waar de gemeente Den Helder niet over beschikt, een kenmerk dat volgens externe deskundigen van bepalend belang is voor de kwaliteit van de uit te voeren taken.

Door de gemeente Den Helder en de OD NHN worden stappen gezet om zich voor te bereiden op toekomstige ontwikkelingen die verband houden met de Omgevingswet, maar er is nog geen zicht op hoe de nieuwe afspraken eruit zullen zien. Vanwege de (beleidsinhoudelijke) reikwijdte van de Omgevingswet is de betrokkenheid van het hele college noodzakelijk om zicht te krijgen op wat de OD NHN voor de gemeente zou moeten gaan doen en welk budget daarvoor passend is. Wellicht dat Den Helder, met in deze collegeperiode de wethouder RO als AB-lid, hier beter zicht op kan krijgen dan voorheen.

Het college stelt de gemeenteraad niet in staat om kaders te stellen, te controleren en bij te sturen. Hoewel de rol en speelruimte van de gemeenteraad vanwege de aard van het stelsel beperkt zijn, wordt de ruimte die er is voor kaderstelling en controleren niet onder de aandacht van de gemeenteraad gebracht. De gemeenteraad stuurt er zelf ook niet actief op.

Beantwoording van de onderzoeksvraag

Er zijn geen aanwijzingen dat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord onvoldoende geëquipeerd zou zijn om de taken voor de gemeente Den Helder in de huidige situatie efficiënt en effectief uit te voeren. Het is voor de gemeente Den Helder, mede door problemen in het stelsel zelf, lastig om inhoudelijk te beoordelen wat de kwaliteit en meerwaarde is van de omgevingsdienst. Voor de toekomst zijn er wel zorgen over de robuustheid van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Het is belangrijk dat er in de komende periode helderheid komt over de taken die de omgevingsdienst uit gaat voeren voor de gemeenten en de provincie. Er is momenteel nog geen zicht op die helderheid en bijbehorende afspraken. De gemeenten stellen de omgevingsdienst ook niet voldoende in staat om die helderheid te bieden. Vanuit de gemeente Den Helder vraagt dit om college-brede betrokkenheid bij dit vraagstuk.

6.4 Aanbevelingen

Voorgaande conclusie leidt tot aanbevelingen op het gebied van het inhoudelijk prioriteren van het gemeentelijk uitvoeringsprogramma, de wijze van controleren van de P&C-stukken en de voorbereiding op de Omgevingswet.

Inhoudelijk prioriteren van de uitvoering binnen de huidige kaders

De Commissie Van Aartsen geeft aan dat de gemeenteraden zich moeten bekommeren om de inhoudelijke aspecten. In het verleden kreeg de raad van de gemeente Den Helder de mogelijkheid om prioriteiten te stellen aan het gemeentelijke uitvoeringsprogramma. Volgens de Commissie Van Aartsen is dit ook de feitelijke ruimte die een gemeenteraad heeft. De gemeenteraad van Den Helder heeft zelf geen prioriteiten meegegeven aan het college en het college heeft de raad niet in de gelegenheid gesteld om prioriteiten te stellen.

Aanbeveling aan de raad:

Geef het college de opdracht om jaarlijks de kwartaalrapportage Q4 over het gemeentelijke uitvoeringsprogramma toe te sturen, met daarbij enkele scenario's voor een mogelijke gewijzigde prioritering van de werkzaamheden voor het volgende jaar. Laat het college die prioritering aan de OD NHN meegeven voor het Uitvoeringsprogramma voor het volgende jaar.

Controleren in de P&C-cyclus

Ten aanzien van de controlerende functie van de raad spelen twee belangrijke problemen. Enerzijds is de doorlooptijd tussen het moment dat de jaarrekening en de begrotingsvoorstellen van de omgevingsdienst beschikbaar zijn en het moment waarop die besproken worden in RRN, de Regionale Raadscommissie Noordkop, te kort voor raadsleden om hun controlerende taak goed uit te kunnen voeren. Met het overdragen van de beleidsondersteunende taken is de omgevingsdienst de facto niet alleen een uitvoeringsorganisatie maar ook een adviesorganisatie voor de gemeentelijke organisatie. Het is vanuit dat perspectief te betreuren dat de wederzijdse afstemming en informatievoorziening, zowel ambtelijk als bestuurlijk, niet als optimaal wordt ervaren en dat de afspraken niet helder zijn. Omdat de termijnen grotendeels wettelijk zijn bepaald, is er nauwelijks tot geen ruimte om dit proces beter te laten aansluiten op de P&C-cyclus van de gemeente Den Helder. Daarom zijn de aanbevelingen als volgt geformuleerd:

- Vraag het college om zich in te spannen om de ambtelijke en bestuurlijke afstemming met de omgevingsdienst te verbeteren. Het gaat om informatie-uitwisseling en afstemming op met name tactisch en strategisch niveau.
- Vraag het college om de DVO (dienstverleningsopdracht) te actualiseren;

- Vraag het college om uit te zoeken of het mandaat passend is geregeld;
- Vraag het college op welke prestatie-indicatoren (beperkte set, zoek ook aansluiting bij Uitvoeringsprogramma) de dienstverlening door OD NHN beoordeeld kan worden en vraag het college om deze prestatie-indicatoren meetbaar op te nemen in de VTH-strategie. Vraag het college om jaarlijks te rapporteren op deze prestatie-indicatoren.
- Vraag het college om inzicht te geven in de financieringsstructuur van de OD NHN.

Voorsorteren op de Omgevingswet

Met de introductie van de Omgevingswet ontstaat een spanningsveld tussen lokale autonomie (Omgevingswet) en gelijk speelveld (OD NHN). Zo gaat eigen beleid ten aanzien van ruimtelijke normen (de 'bruidsschat' in de Omgevingswet) ten koste van het gelijke speelveld voor inwoners en ondernemers in de regio. Het leidt ook tot hogere uitvoeringskosten. Dit vereist commitment van de raad en een discussie met de OD NHN op strategisch niveau. De invoering van de Omgevingswet vraagt om een nieuwe rol voor de omgevingsdiensten. Het VTH-stelsel verandert onder de Omgevingswet niet ingrijpend, maar de verandering in taken en uitgangspunten vereist wel een andere werkwijze van de omgevingsdienst en andere afspraken. De gevolgen van de omgevingswet reiken over meerdere portefeuilles. Dit geldt ook voor de taken die de omgevingsdienst uitvoert voor de gemeente Den Helder.

Aanbeveling aan de raad:

De raad kan via gemeentelijk VTH- en/of omgevingsbeleid of beleid in Noordkop-verband (en door dat mee te geven aan het AB-lid) invloed uitoefenen bij het opstellen en vaststellen van de nieuwe regionale VTH-strategie van OD NHN. Eigen beleid ten aanzien van ruimtelijke normen (de 'bruidsschat' in de Omgevingswet) gaat ten koste van het gelijke speelveld voor inwoners en ondernemers in de regio. Het leidt ook tot hogere uitvoeringskosten.

Aanbevelingen voor de raad:

- Wees alert op de (financiële) implicaties van gemeentespecifiek beleid ten aanzien van ruimtelijke normen (de 'bruidsschat' in de Omgevingswet);
- Draag het college op om een brede afweging te maken van de taken die de gemeente, voorsortierend op de Omgevingswet, (extra) wil beleggen bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en om de (financiële) consequenties hiervan voor te leggen aan de gemeenteraad. Vraag het college of het wenselijk is om de verordening houdende Kwaliteitsregels VTH naar aanleiding hiervan te actualiseren.

Bijlage 1: Deelvragen

Deelvragen

Thema A: Beleidsvorming en opdrachtverstrekking

- 15 Welke wettelijke taken en welke plustaken voert de omgevingsdienst uit voor de gemeente Den Helder?
- 16 Om hoeveel en welke typen bedrijven gaat het in Den Helder? Hoeveel vallen er onder het bevoegd gezag van de provincie? Om welke typen vergunningen gaat het?
- 17 Welke kwaliteitseisen stelt de gemeente Den Helder aan de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken?
- 18 Welk budget heeft de gemeente Den Helder hiervoor beschikbaar gesteld aan de omgevingsdienst?

Thema B: Uitvoering milieu-gerelateerde VTH-taken 2019-2021

- 19 Hoe ziet de uitvoering door de omgevingsdienst er in de praktijk uit?
- 20 Hoe verloopt de afstemming tussen de omgevingsdienst en de gemeente Den Helder?
- 21 Welke output levert de omgevingsdienst in termen van administratief toezicht, controles ter plaatse, handhaving en per ultimo sancties bij bedrijven?
- 22 Welke output levert de omgevingsdienst in termen van afhandeling van meldingen, klachten en verzoeken tot handhaving?
- 23 In hoeverre realiseert de OD NHN de kwaliteitseisen die de gemeente Den Helder stelt aan de milieu-gerelateerde VTH-taken (effecten)?
- 24 Hoe beoordelen stakeholders (ambtelijk, bestuurlijk, bedrijven) de uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken?

Thema C: Voorbereiding op de Omgevingswet

- 25 Welke aanvullende of gewijzigde taken brengt de invoering van de Omgevingswet met zich mee?
- 26 In hoeverre vraagt dit om aanvullende afspraken met de omgevingsdienst?

Thema D: Informatievoorziening gemeenteraad

- 27 In hoeverre is de gemeenteraad geïnformeerd over gerealiseerde output en de realisatie van de kwaliteitseisen VTH door de OD NHN?
- 28 Hoe kan de raad met deze informatie invulling geven aan haar controlerende en kaderstellende taken?

Bijlage 2: Normenkader

Om de effectiviteit vast te stellen, werken we met een set aan normen per thema. Wij stemmen dit normenkader tijdens de startbijeenkomst graag nader met u af.

Norm	Toetsingscriteria
Beleid en opdrachtverstrekking	
Er is integraal door de raad vastgesteld VTH-beleid geformuleerd. De afspraken met de OD NHN passen bij het gemeentelijke beleid.	• De doelen van het beleid zijn SMART beschreven. • De beschikbare middelen passen bij de ambities. • De afspraken met de OD NHN sluiten aan bij het gemeentelijk beleid. • De beschikbare middelen zijn passend bij de dienstverleningsopdracht (DVO). • De verantwoordelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie is passend belegd.
Doelmatige uitvoering	
Het is duidelijk welke diensten OD NHN levert en hoe zich die verhouden tot de verstrekte opdracht.	• De gemeente heeft zicht op de output en effecten die de OD NHN realiseert. • De gemeente heeft zicht op de ingezette middelen in relatie tot de taken. • De gemeente heeft zicht op hoe bedrijven de dienstverlening door OD NHN ervaren. • De gemeente heeft zicht op de binnengekomen meldingen, klachten en handavingsverzoeken van inwoners bij OD NHN en OD NZKG. • De afstemming tussen OD NHN en de gemeente verloopt wederzijds naar tevredenheid. • De gemeente stelt beleid en opdracht bij op basis van voortschrijdend inzicht. • Uitvoering van de milieu-gerelateerde VTH-taken door de OD NHN biedt meerwaarde in termen van kwaliteit en/of efficiency.
Vorbereiding Omgevingswet	
De gemeente is voorbereid op toekomstige ontwikkelingen.	• De gemeente heeft zicht op de (extra) werkzaamheden die samenhangen met de komst van de Omgevingswet. • De gemeente anticipeert door middel van afspraken met de OD NHN op de komst van de Omgevingswet. • De OD NHN adviseert de gemeente over de impact van de Omgevingswet.
Informatievoorziening	
Het college stelt de gemeenteraad in staat om kaders te stellen, te controleren en bij te sturen.	• De informatievoorziening aan de gemeenteraad is tijdig, actueel, begrijpelijk en conform de gemaakte afspraken. • De gemeenteraad heeft zicht op de output en effecten van het VTH-beleid. • De gemeenteraad weet wat de komst van de Omgevingswet betekent voor VTH. • De gemeenteraad stuurt op kwaliteitsdoelstellingen en middeleninzet binnen wettelijke kaders.

Bijlage 3: Onderzoeksopzet en verantwoording

Het onderzoek bestond uit vijf fasen die we hieronder beschrijven:

Fase 1 Oriëntatie

Het onderzoek startte in week 12 van 2022 met de aankondiging door de RKC bij de portefeuillehouder en de ambtelijk contactpersonen²⁹ voor dit onderzoek. Daarnaast zijn de OD NHN en de deelnemende gemeenten en de OD NZKG door de secretaris van de RKC geïnformeerd over het onderzoek. In een startgesprek met de ambtelijk contactpersoon heeft het onderzoeksbureau toelichting gegeven op de uitgangspunten van het onderzoek. Dit gesprek werd daarnaast benut om praktische afspraken te maken over het verkrijgen van relevante informatie en de planning van de interviews.

Fase 2 Deskresearch

Voor dit onderzoek zijn relevante landelijke evaluaties geraadpleegd over de uitvoering van VTH door omgevingsdiensten en de rol van de gemeente in relatie tot andere stakeholders. Daarnaast zijn gemeentelijke documenten en documenten van de OD geraadpleegd die samenhangen met milieu- gerelateerde VTH-taken en ander VTH-taken van de OD in de periode 2019-2022: Kadernota's, Begrotingen, Jaarrekeningen, Jaaroverzichten en VTH-beleid. Ten slotte zijn protocollen en overzichten van de OD over uitvoering, handhaving en toezichttaken bestudeerd. Een lijst met geraadpleegde bronnen is opgenomen in Bijlage 5.

Fase 3 Interviews

In week 13 tot en met week 24 2022 vonden interviews plaats met ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen en met externe actoren (ondernemers en betrokkenen bij de OD). Een lijst met geïnterviewde personen is opgenomen in Bijlage 5. Tegen het einde van de veldwerkperiode (in week 23.) vond een groepsgesprek plaats met de gemeenteraad om hen specifiek te bevragen op toegankelijkheid van de informatievoorziening in relatie tot de doelstellingen van het milieu-gerelateerde VTH-beleid. In het groepsgesprek worden ook enkele eerste bevindingen uit de fasen Deskresearch en Verdieping voorgelegd aan de raadsleden om te toetsen welk belang zij daaraan hechten.

Fase 4 Analyse en rapportage

In deze fase zijn de uitkomsten van het onderzoeken geanalyseerd om te komen tot de beantwoording van de deelvragen en onderzoeksvraag. De resultaten van het onderzoek zijn beschreven in een conceptrapport.

Fase 5 Ambtelijk en bestuurlijk wederhoor en vaststelling

De concept-rapportage is door de Rekenkamercommissie voor ambtelijk (technisch) wederhoor bij de betrokkenen neergelegd. Vervolgens zijn, na aanpassingen uit het ambtelijk wederhoor, de conclusies en aanbevelingen toegevoegd aan het rapport. De RKC heeft het rapport inclusief conclusies en aanbevelingen in het kader van het bestuurlijk wederhoor aangeboden aan het College van Burgemeester en wethouders. De reacties van het bestuur zijn waar nodig verwerkt in het eindrapport dat beschikbaar is voor de gemeenteraad.

²⁹ Het betrof de wethouder Bestuur en organisatie en de senior adviseur natuur en milieu.

Bijlage 4: Lijst met geïnterviewde personen

#	Organisatie	Functie
1	Gemeente Den Helder	Wethouder Bestuur en Organisatie
2	Gemeente Den Helder	Senior adviseur natuur en milieu
3	Gemeente Den Helder	Senior beleidsadviseur VTH
4	Gemeente Den Helder	Programmamanager Invoering Omgevingswet
5	Gemeente Den Helder	Strategisch financieel beleidsadviseur verbonden partijen
6	Omgevingsdienst NHN	Directeur
7	Omgevingsdienst NHN	Afdelingsmanager vergunningen
8	Omgevingsdienst NHN	Afdelingsmanager toezicht en handhaving
9	Omgevingsdienst NHN	Accounthouder Den Helder
10	Helderse Ondernemersvereniging	Bestuursondersteuner
11	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Specialist beheer van peilregulerende objecten , gemaal Helsdeur
12	Milieustraat Den Helder	Beheerder
13	Stal Erf Prins	Eigenaar
14	Work Ribs B.V.	Eigenaar

Aanwezigen groepsgesprek raadsleden dinsdag 7 juni 2022

Paul de Heer en Henriette Weerstand (VVD)

Fred van Vliet en Richard de Graaf (GL)

Kees Bazen (Fractie Bazen)

Sylvia Hamerslag (Behoorlijk Bestuur Den Helder en Julianadorp)

Robert Bak (CDA)

Bijlage 5: Lijst met geraadpleegde bronnen

Landelijke bronnen

Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (Commissie Van Aartsen). OM DE LEEFOMGEVING, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur. 2021

Algemene rekenkamer. Handhaven in het duister. 2021

Borgers, H.C en De Boe, A. Juridisch onderzoek aanbevelingen Adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. 2021

Berenschot. Het BRE Noord-Holland Noord. 2021

Berenschot. De organisatie en uitvoering van de VTH-taken op het gebied van waterkwaliteit. 2020

Berenschot. Kwaliteitsborging bij de uitvoering van VTH-taken. 2019

Twynstra Gudde. Omgevingsdiensten in beeld. 2021

VNG. Position paper: Toekomstig stelsel van de Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2021

Websites en nieuwsberichten

<https://www.odnhn.nl/>

<https://www.omgevingsdienst.nl/>

www.noordhollandsdagblad.nl%2Fcnt%2Fdmf20190715_34458772%3F

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/wat-we-vonden-deed-de-alarmbellen-rinkelen> (interview met dhr. Van Aartsen)

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/omgevingswet-opnieuw-uitgesteld>

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/10/14/invoering-van-de-omgevingswet-naar-1-juli-2023>

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/>

<https://www.ilent.nl/>

[sbi.cbs.nl](https://www.sbi.cbs.nl) (een indeling van bedrijven en instellingen op basis van hun bedrijfsactiviteit in de Standaard Bedrijfs Indeling (SBI)).

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/>

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/wet-algemene/besluit/beschrijving-bor/>

Regionale bronnen

Rekenkameronderzoek:

Randstedelijke rekenkamer. Stof tot nadenken. Onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco. 2021

Zuidelijke rekenkamer. Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij risicobedrijven in Moerdijk. 2020

OD NHN beleidsstukken:

OD NHN. VTH strategie 2021 – 2023

OD NHN. Begroting 2019

OD NHN. Begroting 2020

OD NHN. Begroting 2021

OD NHN. Kadernota 2019

OD NHN. Kadernota 2020

OD NHN. Kadernota 2021

OD NHN. Jaarimpressie 2019

OD NHN. Jaarimpressie 2020

OD NHN. Jaarimpressie 2021

OD NHN. Jaarrekening 2019

OD NHN. Jaarrekening 2020

OD NHN. Jaarrekening 2021

OD NHN. Kwartaalrapportage Den Helder q1 2021

OD NHN. Kwartaalrapportage Den Helder q2 2021

OD NHN. Kwartaalrapportage Den Helder q3 2021

OD NHN. Kwartaalrapportage Den Helder q4 2021

OD NHN. Uitvoeringsprogramma 2021 algemeen

OD NHN. Uitvoeringsprogramma 2021 Den Helder

OD NHN. Overzicht klachten en meldingen Helderse bedrijven bij OD NHN en OD NZKG 2019-2021

OD NHN. Regionale VTH Strategie 2021 – 2023

Gemeentelijke bronnen

VTH Beleid 2019 – 2021

Evaluatie VTH Beleid 2019 – 2021

VTH Beleid 2021 – 2022

Dienstverleningsopdracht 2015

Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Den Helder

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Mandaatbesluit Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2021 Gemeente Hoorn

Provinciale bronnen

Provincie Noord-Holland (2019): Brief beantwoording vragen uit de commissie NLG 25 november over OD van de Provincie Noord Holland.

Instellingsbesluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Bijlage 6: Bedrijven en omgevingsvergunning milieu

Ondernemers zijn verantwoordelijk voor het naleven van milieuregels. Niet ieder bedrijf heeft milieubelastende activiteiten, dan vindt er ook geen vergunningverlening, toezicht of handhaving plaats. Het Activiteitenbesluit milieubeheer³⁰ bepaalt of bedrijven (het Activiteitenbesluit spreekt van 'inrichtingen') een omgevingsvergunning milieu nodig hebben.

Type A: Deze bedrijven hebben geen omgevingsvergunning milieu nodig omdat ze geen milieubelastende activiteiten uitvoeren, zoals veel kantoor- en schoolgebouwen en ook winkels. Ze hoeven bij oprichting geen melding te doen aan de omgevingsdienst.

Type B: Deze bedrijven vallen onder het Activiteitenbesluit. Zij hebben geen omgevingsvergunning milieu nodig maar moeten bij oprichting, wijziging of beëindiging van de activiteiten wel een melding doen aan het bevoegd gezag. Voorbeelden van type B-inrichtingen zijn garagebedrijven, metaalbewerkende bedrijven en jachthavens.

Type C: Deze bedrijven vallen onder het Activiteitenbesluit en hebben een omgevingsvergunning milieu nodig. Voorbeelden zijn de intensieve veehouderij, milieuvervuilende industriële bedrijven, rioolwaterzuiveringsinstallaties en afvalverwerking. Een beperkt aantal grote bedrijven binnen de gemeente Den Helder valt onder de bevoegdheid van de Provincie³¹. De milieu-gerelateerde VTH-taken voor Helderse bedrijven worden dan door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) uitgevoerd. Het gaat in algemene zin om type 3-bedrijven waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, IPPC-bedrijven (grote milieuvervuilende industriële bedrijven), inrichtingen in zee, mijnbouwwerken, gesloten stortplaatsen en bepaalde lozingen. Defensie-inrichtingen en de luchtvaart vallen onder toezicht van de ILT³².

Alle vestigingen in Den Helder zijn opgenomen in het Vestigingenregister Noord-Holland, onder andere met hun SBI-code³³. In het Activiteitenbesluit milieubeheer is op basis van dezelfde SBI-code aangeduid welke milieucategorie (afhankelijk van de situatie ter plaatse) van toepassing is. Zo kan een eerste indruk verkregen worden van het aantal bedrijven en instellingen dat valt onder Type A, Type B en Type C.

Tabel-6.1 Eerst indicatie bedrijven en inrichtingen per sector naar milieuvergunningsplicht in Den Helder

Sector	Totaal ³⁴	Type A	Type B	Type C
Landbouw/visserij	100	25	75	0
Industrie, bouw en nutsbedrijven	503	241	248	14
Handel en logistiek, horeca	800	233	483	84
Financiële en zakelijke dienstverlening	652	586	66	0
Overheid, onderwijs, zorg en overig	795	282	504	9
Totaal	2.850	1.367	1.376	107

³⁰ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/>

³¹ Den Helder (2019): VTH Beleidsplan.

³² <https://www.ilent.nl/>

³³ Zie: sbi.cbs.nl een indeling van bedrijven en instellingen op basis van hun bedrijfsactiviteit in de Standaard Bedrijfs Indeling (SBI).

³⁴ Bedrijven en instellingen met minimaal één werkzame persoon voor minimaal 12 uur per week.

Van de bijna 3.000 bedrijven zijn er 1.232 gevestigd in en rond de haven (postcodes 1781, 1785 en 1786). Er zijn (op basis van een eerste schatting) 107 bedrijven die zouden kunnen vallen onder de vergunningsplicht en 1.376 bedrijven die zouden kunnen vallen onder de meldingsplicht. De situatie ter plaatse geeft daarover uitsluitsel. De type C-bedrijven uit bovenstaande tabel zijn vaak gevestigd in en rond de haven van Den Helder.

Uit informatie die de OD NHN leverde in het kader van dit onderzoek, blijkt dat Den Helder in totaal 1.000 meldingsplichtige bedrijven en 46 vergunningsplichtige bedrijven telt, waarvan er 26 vallen onder de OD NHN waar gemeente Den Helder als bevoegd gezag optreedt. Het aantal meldingsplichtige bedrijven kan per periode verschillen. Er vallen 10 Helderse bedrijven onder toezicht van OD NZKG. Het gaat om de rioolwaterzuivering, afvalverwerkende bedrijven en bedrijven in de olie-industrie.

Bijlage 7: Doelstellingen en wijze van meten OD NHN

Tabel 6.2 Doelstellingen van de OD NHN

Thema	Doel	Indicator	Monitoring
Aanvragen en melden	Kwalitatief en snel beoordeelde omgevingsvergunnings-aanvragen, meldingen en overige aanvragen.	% binnen de gestelde termijnen waarderingscijfer deelnemers voor kwaliteit	De monitoring geschiedt door; 1) Een jaarlijkse steekproef (10% van de aanvragen/meldingen) om zorgvuldigheid en efficiënte werkwijze te meten 6 2) Een representatieve enquêtering van initiatiefnemers (duidelijk en naleefbaar), medewerkers (handhaafbaar) en deelnemers (kwaliteit).
Omgevingsvergunningen	Alle afgegeven omgevingsvergunningen (taakveld milieu) zijn actueel.	% actuele omgevingsvergunningen (taakveld milieu)	De monitoring geschiedt door een jaarlijkse beoordeling van de overzichtslijst
Aanvraag maatregel	Door flexibiliteit initiatiefnemers in staat stellen innoverende maatregelen te ontwikkelen.	% toename aantal gelijkwaardige maatregelen	De monitoring geschiedt door jaarlijkse aantallen inzichtelijk te maken en te voorzien in een beschrijving van de toegelaten maatwerkvoorschriften en toegepaste flexibiliteit.
Maatwerkvoorschriften	Doeltreffend toepassen van wet- en regelgeving voor een hoog beschermingsniveau van het leefmilieu	% doeltreffende maatwerkvoorschriften	Monitoring vindt plaats via waardenvergelijking, ook doeltreffendheid wordt daarin betrokken
Preventie	Verbeteren van het spontane naleefgedrag.	% afname overtredingen	De monitoring geschiedt jaarlijks door representatieve enquêtering van initiatiefnemers en medewerkers
Toezicht	Actueel overzicht van verbodsovertredingen en met elkaar in verband brengen van initiatieven en het toezicht op de totale kwaliteit	% afname overtredingen; % gevallen waarbij men voldoet bij eerste controle.	jaarlijkse beoordeling van de overzichtslijst c.q. databestand.
Ketentoezicht	Optimale samenwerking in het ketentoezicht	% toename ingerichte werkprocessen;	Jaarlijkse evaluatie van de samenwerking in de het ketentoezicht, uitgevoerd samen met de ketenpartners
Opleggen sancties	Sanctionering op een open, uniforme en voortvarende wijze	% afname periode dat gesanctioneerde situatie voortduurt; Aantallen en typen sancties	De monitoring vindt plaats door continue analyse van de overzichtslijst (het databestand) en geschiedt door een jaarlijkse steekproef van 10% van de sancties.
Klachten	Adequate en efficiënte afhandeling.	binnen de gestelde termijnen; waarderingscijfer indiener	De monitoring geschiedt door jaarlijkse steekproeven en door representatieve enquêtering van indieners.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl

Conceptnotulen OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum	07-12-2022
Tijd	10:00 - 12:00
Locatie	Vergaderzaal Cyaan, kantoor OD NHN, Dampden 2, Hoorn
Voorzitter	M.C. Uitdehaag
Aanwezig	Rikus Kieft (Texel), Hans Heddes (Schagen), Ronald Vennik (Heiloo), John Hagens (Alkmaar), Nico Slagter (Stede Broec), Herman ter Veen (Opmeer), Jeroen Broeders (Medemblik), Marcel ten Have (Drechterland), Jan Franx (Enkhuizen), Arthur Helling (Hoorn), Maarten Versluis (Hollands Kroon), Petra Bais (Den Helder)
Afwezig	Namens OD NHN: Quinten Foppe (directeur), Diana van der Kolk (directiesecretaris), Bianca de Moel (managementassistent). Nils Langedijk (Dijk en Waard), Rosalien den Dolder (Koggenland), Ernest Briët (Bergen)

1 Algemeen

1.a Opening / vaststellen agenda / mededelingen / ingekomen stukken

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezige welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Mededelingen:

- In samenwerking met 4 omgevingsdiensten heeft de provincie op **23 november jl. bestuurlijke bijeenkomst versterking VTH stelsel** georganiseerd met als thema 'eigenaarschap'. E. Stigter zegt hierover dat het is goed om het gesprek hierover te starten, het ontbrak wel aan bestuurders. Bijeenkomst werd voor een groot deel bepaald door het onderwerp bodem. Het verschil in mate waarin gemeentes zijn aangehaakt en zich verantwoordelijk voelen voor de OD's is groot.
- Magdaleen Sturm heeft zich als **programmanager IBP** aangesloten bij verschillende AB vergaderingen in het land. De voorzitter stelt voor om haar **uit te nodigen voor de eerstvolgende AB vergadering in maart**. Het AB stemt hiermee in.

2 Bestuurlijk (portefeuille Uitdehaag)

Geen meldingen.

3 Financieel (portefeuille Hollands Kroon, M. Versluis)

In onderling afstemming neemt Q. Foppe het woord namens M. Versluis.

3.a AB Besluit Producten- en Diensten Catalogus 2023

In de oplegger van dit besluit staat een foutieve datum: ingaan per '1-1-2023' moet zijn per '1-7-2023'.

In overleg met uw ambtelijke opdrachtgevers en projectleiders implementatie omgevingswet is deze Producten- en Diensten Catalogus 2023 (PDC) opgesteld. Deze PDC geldt bij ingang van de omgevingswet, hiermee stelt u een PDC vast met een nader te bepalen ingangsdatum.

Vragen/opmerkingen en antwoorden:

P. Bais: hoe verhoudt deze PDC zich t.o.v. andere OD's? Hoe is dat vergelijk?

- Q. Foppe: dat vergelijk is er nu nog niet. N.a.v. het rapport van Aartsen is deze zomer voor het eerst een benchmark uitgevoerd tussen OD's, dat

leverde op dat de 29 OD's nogal van elkaar verschillen. Daarmee is in het IBP afgesproken om de benchmark landelijk professioneler op te pakken.

Benchmark rapport op verzoek toesturen (is uit de tijd van uw voorganger) deze OD is een gemiddelde OD in omvang en takenpakket.

AB besluit wordt unaniem vastgesteld.

3.b AB Memo Cebeon - Eindrapport Financiële effecten Omgevingswet voor Omgevingsdiensten

Q. Foppe neemt het woord namens M. Versluis.

Dit rapport is aan de stukken van deze vergadering toegevoegd het kader van de binnenkort te behandelen kadernota.

Het Cebeon heeft met dit rapport getracht de financiële effecten implementatie omgevingswet voor de OD's te analyseren. De conclusie is dat de implementatie kostenverhogend is, maar er kan nu nog niet concreet gemaakt worden wat dat uiteindelijk betekent per omgevingsdienst. Dit rapport dient u te beschouwen als een vooraankondiging voor aanstaande, nog nader te duiden, kostenverhogingen.

Vragen/opmerkingen en antwoorden:

A. Helling: er zit een groot verschil tussen wat destijds gecalculeerd is en waar we nu op zitten. Hoe gaan we hier mee om?

- Q. Foppe: dit rapport wordt meegenomen in het Interbestuurlijk Programma (IBP) versterking VTH stelsel. Met pijler 1 van dit programma, waarin de financieringsgrondslag van de OD een specifiek onderwerp van onderzoek is, wordt beoogd een duurzame financieringsgrondslag te bouwen. De effecten van de omgevingswet worden hierin meegenomen.
- M. Uitdehaag: interessant punt om in maart met programmamanager IBP te bespreken.

H. Heddes: in aanloop naar de kadernota 2024 kan hier wellicht iets over worden opgenomen?

- Q. Foppe: vanwege vertraging in de uitvoering van het programma is het nog niet te zeggen wanneer de uitspraken over de financieringsgrondslag komen. In onze kadernota 2024 nemen wij een P.M. post op, dat zou betekenen dat u het in een risico paragraaf zou kunnen/moeten opnemen.

H. ter Veen geeft aan dat het verschil groot is met daarbij één zekerheid: er moet geld bij, daar moeten we onze gemeenteraden op gaan voorbereiden.

- M. Uitdehaag: terecht punt, daaraan toegevoegd dat onderhandeling technisch de vraag is of het goed is om als gemeente je eigen brood te smeren, ook goed om een beetje druk richting het rijk te houden dat ook zij moeten bijpassen.

V. Brouwer: In het Cebeon rapport wordt genoemd dat de transitieperiode tot 2029 duurt. Het maakt nogal uit of we over 6 jaar 5 miljoen uitspreiden of 6 jaar lang elk jaar 5 miljoen.

- E. Stigter: dit gaat over transitiekosten die duren tot 2029 vanwege het omgevingsplan waarin veel overgangsportalen zitten. Het bedrag is éénmalig, maar zullen niet gelijkelijk verdeeld zijn en afnemen gedurende de tijd.

J. Hagens: ik denk dat we qua communicatie moeten zorgen dat we onze gemeenteraden op de hoogte brengen dat het niet zo'n budget neutrale transitie is als het rijk ons wil doen geloven.

R. Kieft: als wij met onze raden communiceren moeten wij dan zeggen dat wij de komende 5 jaar met factor 10 of factor 1,1 rekenen?

- M. Uitdehaag: we zullen nog eens goed kijken of alles er duidelijk genoeg in staat voor uw gemeenteraden.

N. Slagter: worden de genoemde aanbevelingen in het Cebeon rapport opgepakt?

- Q. Foppe: nog niet, maar ze staan op ons netvlies om opgepakt te worden. De concrete uitwerking stukt vanwege de financieringsgrondslag VTH stelsel die er doorheen loopt (met welke cijfers gaan we rekenen?)

Q. Foppe: doet de toezegging dat het AB een overzicht krijgt van welke aanbevelingen er wel/niet worden opgepakt.

Q. Foppe: het IBP is niet van het rijk, er zitten vertegenwoordigers in van VNG, IPO, ODNL en een aantal ministeries en is bedoeld als een gemeenschappelijk programma. Daar gaat een financieringsgrondslag uitkomen, die voor deze OD en uw bijdrage iets gaat opleveren.

M. Uitdehaag: het zou kunnen dat wij discussie voeren over willen we meer/minder bijdragen als gemeente voor de omgevingswet, maar dat het rijk de normfinanciering doorvoert en de bijdrage voor de gemeenten bepaald, dan haalt de politiek onze discussie in. Deze discussies lopen dwars door elkaar heen in 2023, willen we daar onze tijd aan besteden?

P. Bais: ik ben benieuwd of er vanuit het DB een strategie bedacht kan worden hoe we onze raden het beste kunnen informeren (op proces).

- M. Uitdehaag: ik ben op onderdelen op zoek naar steun van gemeentes richting Den Haag voor hen zelf, maar ook voor steun richting de OD. Mijn grote zorg is dat gemeenteraden zich nog niet allemaal realiseren wat dit betekent.

M. Uitdehaag doet toezegging om begin 2023 hierop terug te komen.

3.c AB Memo Toezicht & Handhaving SPUK Energiebesparingsplicht - nazending 22 november 2022

Agendapunt 3.c en 3.d worden gezamenlijk besproken

SPUK Energiebesparingsplicht

OD NHN heeft aanvraag gedaan voor SPUK energiebesparingsplicht bedrijven, deze aanvraag is formeel nog niet gehonoreerd.

Het DB wil het AB meegeven dat in het kader van het provinciale energieakkoord, VU regeling en SPUK op verschillende manieren aandacht wordt gegeven aan energiebesparing. Voor u als gemeente levert dat de verplichting op dat u bij de één financieel moet bijdragen en bij de andere de uitvoering vanuit een SPUK door ons wordt opgepakt.

SPUK versterking VTH-stelsel

In reactie op het rapport van Aartsen is er een interbestuurlijk programma gestart met 6 pijlerlijnen. Vanuit dat programma komen er benchmark en informatievragen af op de OD, waarvoor het mogelijk is om subsidie te krijgen. Wij hebben ervoor gekozen om in te zetten op versterking van de algehele ambtelijke organisatie d.m.v. een opleidingsprogramma, waarin specifiek de aandacht wordt gegeven aan het versterken van de VTH kwaliteitscriteria. Dat heeft een aanvraag opgeleverd van meer dan een half miljoen, waarvan we deze week gehoord hebben dat die gehonoreerd is.

Vragen/opmerkingen en antwoorden:

H. Heddes: waar is die keuze op gebaseerd?

- Q. Foppe: gekeken is waar we extra input kunnen gebruiken op gebied van versterking van deze OD, daarbij kwamen we tot de conclusie dat dat vooral aan de opleidingskant zit, met name als het gaat om het voldoen aan de kwaliteitscriteria.

J. Hagens: op pagina 22 van het IBP staan try-outs beschreven, doet OD NHN ook hieraan mee?

- Q. Foppe: er zijn try-outs geweest op gebied van visitaties, daar hebben wij niet aan meegedaan. Wij hebben toegezegd gekregen dat we bericht krijgen als er try-outs uitgezet worden binnen OD's. De OD NHN heeft zich aangemeld voor 2023.

Q. Foppe wil het AB meegeven dat er niet alleen op opleidingen wordt ingezet.

De vier OD's in deze regio's hebben een ambtelijk samenwerkingsprogramma opgezet, waarin o.a. ook het opstellen van een gemeenschappelijke regionale VTH strategie zit.

M. Uitdehaag: je ziet dat rijk nu direct aan OD's gaat trekken, in het kader van VTH stelsel d.m.v. SPUK uitkeringen. Hoe ga je dit als AB op een goede manier borgen?

E. Stigter vindt het onjuist dat het rijk rechtstreeks de OD's financiert, dat hoort te lopen via gemeentes en provincies. Hij vindt dat daar een principiële gesprek over gevoerd zou moeten worden met het rijk.

3.d

AB Memo Interbestuurlijk Programma (IBP) SPUK Versterking VTH Stelsel - nazending 22 november 2022

Zie agendapunt 3.c

4

Juridisch (portefeuille Hollands Kroon, M. Versluis)

-

5

Personeel (portefeuille Hoorn, A. Helling)

M. Uitdehaag gaat als voorzitter vier keer per jaar naar de OD om nieuwe medewerkers de eed/belofte af te nemen. Hij grijpt hiermee ook de kans aan om aan nieuwe medewerkers uit te leggen hoe wij bestuurlijk zijn georganiseerd zijn. Dat wordt zeer gewaardeerd door medewerkers.

6

Diversen

6.a

Verslagen AB OD NHN d.d. 12 oktober 2022 (concept) en 13 juli (vastgesteld)

Vragen/opmerkingen en antwoorden n.a.v. actiepuntenlijst:

- Q. Foppe: de archiefinspecteur van het Westfries Archief komt binnenkort langs bij OD NHN voor een inhoudelijk gesprek over het rapport van de archiefinspectie, daarna volgt terugkoppeling aan u.
- De toename in Woo-verzoeken is vorige keer inhoudelijk besproken. De stelling was vorige keer: de gebruiker betaald. We weten nog steeds niet wat de financieringsgrondslag zal zijn. Het aantal Woo medewerkers is in de Kadernota van 2024 opgenomen.

N. Slagter: met betrekking tot Woo-verzoeken kunnen we toch vooruitlopend op de Kadernota hier alvast iets van vinden?

- M. Uitdehaag: de vraag is of wij de vrijheid blijven behouden om dit te beleggen bij gemeentes die het meeste Woo verzoeken hebben of dat we er een solidariteitsregeling van maken. Het zou kunnen dat het rijk, in de bijdrage die gemeentes betalen in 2024, bepaalt dat er een verdisconteerd bedrag in zit voor Woo-verzoeken.

V. Brouwer: als we vasthouden aan de vorm die we nu hebben, namelijk wachtend op het standpunt van het rijk. Maar wat als het rijk hier misschien wel niets van gaat vinden.

- M. Uitdehaag: de andere politieke vraag is ook hoeveel energie wil je steken in iets wat misschien wel anders gaat worden?

V. Brouwer: bij de vorige kadernota is het verzoek om meer capaciteit vanwege Woo-verzoeken afgewezen door gemeenten vanwege magere onderbouwing.

Inmiddels hebben we een goede onderbouwing, je loopt het risico dat zo'n solidariteitsvraagstuk op gemeentelijk niveau kan opspelen, vanuit dat perspectief denk ik dat de principieel de vraag is hoe wil je daarmee omgaan?

- Q. Foppe: de huidige afspraak is dat het in de Lumpsum terecht komt. Als we de Lumpsum niet verhogen, dan zou het via een outputfinanciering constructie zijn.

V. Brouwer: de kadernota wordt ons toegezonden, maar we weten niet of we tegen die tijd meer duidelijkheid hebben van het rijk. Ik stel nu vast dat het voornemen is om aan de lumpsum methode vast te houden. Willen we dat?

- M. Uitdehaag: u heeft gelijk, het DB zal in de kadernota aan moeten geven dat als we niets besluiten dat betekent dat we het huidige beleid voortzetten.

Met toezegging wordt verslag, actie- en besluitenlijst vastgesteld.

6.b Mondeling: J. Franx (Enkhuizen), ingebracht: werkwijze ingeval van politiek gevoelige dossiers - artikel 4 Mandaat.

J. Franx vraagt om gezamenlijk na te denken over hoe we binnen de bestaande regels, procedures van politiek gevoelige dossiers kunnen worden versneld (bijv. vergunningverlening opvang asielzoekers, mensen zijn gehuisvest terwijl de vergunning nog niet is verleend).

E. Stigter ontvangt van een tweetal andere OD's elke maand een overzicht van politiek gevoelige dossiers. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om wel/of niet het gesprek daarover te voeren. Hij kan zich voorstellen dat iets vergelijkbaar kan werken en stelt voor dat het DB hiervoor met een voorstel komt dat breed geformuleerd is (niet alleen op versnelling, maar ook op weten wat er speelt).

A. Helling vult aan dat het betekent dat je in de praktijk aan de voorkant het overleg moet organiseren. Het is een diffusere vraag dan alleen maar politiek gevoelig, dit is meer planningsverhaal.

Q. Foppe geeft het AB mee dat OD NHN geen concrete criteria heeft waarop de binnengekomen aanvragen worden behandeld. Indien er een keuze gemaakt moet worden is, rekeninghoudend met de wettelijke kaders, de aanvraag die in de lumpsum is belegd gaat voor de plustaken. Politieke sensitiviteit is niet opgenomen in de criteria. Er komt een prioriteitendiscussie aan, ook vanwege de toenemende vraag op gebied van advisering.

Verder geeft hij aan dat er zeker wel contact is met de gemeentelijke ambtenaren hierover. Het zou wenselijk zijn om vanuit OD richting u of uw college aan te geven wat wij zien als politiek gevoelige dossiers in uw gemeente, dat vraagt wel om extra capaciteit. Het is ook aan uw ambtenaren om de politieke gevoeligheid te duiden, daar zijn nog geen structurele afspraken over gemaakt met elkaar.

A. Helling: voor mij is de vraag leeft dit nu echt? Het is hoe dan ook een extra taak en geeft extra belasting. We moeten oppassen dat we niet allerlei dingen bedenken en straks moet er weer een fte bij! Het gaat mij net even te snel.

M. Uitdehaag: het gaat over politieke sensitiviteit, daar kunnen we een voorstel over maken. We kunnen daarnaast ook stilstaan bij hoe je als OD omgaat bij een crisis en wat verwacht de OD dan/ ook van de deelnemende gemeentes.

M. Uitdehaag stelt voor de vraag uitsplitsen in twee onderdelen:
- ontwikkelen politieke sensitiviteit die niet perse aan crisis gekoppeld is;
- en hoe ga je om met crisis situaties als er in korte tijd heel veel werk op je afkomt, ook als meerdere gemeentes dat vragen en kun je daar wat mee doen.

Q. Foppe: in crisis situaties ervaren wij dat wij als laatste worden betrokken in zo'n situatie. Het verbaast mij dan ook dat wij op strategisch niveau niet veel eerder gebeld worden.

7 Praktijkvoorbeeld

7.a Ons dagelijks werk gepresenteerd: 'Geluid en geluid onder de Omgevingswet', Menno Riem

Gepresenteerd door Rikkert van Vliet en Bert Klijn

Geluid in de omgevingswet, wat betekent dit voor de gemeente?

Vragen/opmerkingen en antwoorden:

R. Vennik: krijgen jullie klachten over warmtepompen?

- Rikkert: zit in het Bouwbesluit, deze taak ligt niet specifiek bij OD, wel vaker de adviesvraag of het past of niet.

N. Slagter: (nadruk op gezondheid) raar dat dit speelt, vroeger hadden we geen geluidisolatie, we hebben het wel heel slecht gehad.

- Bert: de omgeving is veranderd, meer auto's, meer inwoners, warmtepompen, etc.

J. Franx: geluid van 30 km wegen, er zit verschil tussen asfalt en klinkers.

- Rikkert: trillen van klinkers wordt niet meegenomen.

N. Slagter: bepaal je als gemeente zelf de basis? Dit is alleen theorie.

- Rikkert: verkeersmodel bestaat uit meting op aantal plekken, dat komt in het model.

V. Brouwer: voor geluidsoverlast heb je aparte procedures. Het gaat hier over modelmatige belasting, die neemt niet toe als overmatige bouwactiviteit toeneemt.

- Bert: het basis verkeersmodel moet je goed vaststellen als gemeente.

J. Hagens: situatie in Boekelermeer, er is veel industriegeluid en komst van windmolens. Dat gaat ten koste van gezondheid van de mensen die daar wonen, wat kunnen we voor die mensen betekenen?.

- Bert: voor u als wethouder om navraag te doen binnen de gemeente te doen over hoe het zit met gezonde terreinen? Voor gezonde industrieterreinen gaan geluidproductieplafonds gelden.

A. Helling: wat is de impact van dit alles?

- Bert: zorg dat de basis op orde is in het verkeersmodel en dat duidelijk is waar de taak ligt, zelf doen of een beroep op ons. Er is nog veel onduidelijk.

Presentatie delen met AB leden.

8

Rondvraag

H. Heddes: in verslagen staat capaciteitsprobleem genoemd, hoe gaat het met de bezetting? Kunnen we onze kwaliteit garanderen?

- Q. Foppe; we weten tot nu toe nog relatief goed mensen uit de markt te halen, op sommige posities zijn we kwetsbaar, vooral op seniorfuncties. Op snelheid zijn we daardoor wel aan het inboeten (i.v.m. opleiden medewerkers).

9

Sluiting

De voorzitter sluit om 12.00 uur de vergadering.

Notulen OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum 12-10-2022
Tijd 10:00 - 12:00
Locatie Kantoor ODNHN - Cyaan
Voorzitter M.C. Uitdehaag
Toelichting Aan de leden van het algemeen bestuur en adviseurs,

Bijgevoegd ontvangt u de complete stukken voor de vergadering van het algemeen bestuur OD NHN op 12 oktober. Bovenaan de agenda staat de benoeming van de (plv.) voorzitter en het dagelijks bestuur.

met vriendelijke groet,
Diana van der Kolk

1 Algemeen

Aanwezig: Michiel Uitdehaag (voorzitter), Edward Stigter (Provincie Noord-Holland), John Hagens (Alkmaar), Ernest Briët (Bergen), Valentijn Brouwer (Castricum), Petra Bais (Den Helder), Marcel ten Have (Drechterland), Jan Franx (Enkhuizen), Annette Groot (Dijk en Waard), Ronald Vennik (Heiloo), M. Versluis (Hollands Kroon), Arthur Helling (Hoorn), Rosalien van Dolder (Koggenland), Jeroen Broeders (Medemblik), Herman ter Veen (Opmeer), Hans Heddes (Schagen), Nico Slagter (Stede Broec), Rikus Kieft (Texel).

M. Uitdehaag heet iedereen welkom, een voorstelrondje volgt.

1.a Opening / vaststellen agenda / mededelingen / ingekomen stukken

Ingekomen:

- Mail provincie Noord-Holland over bijeenkomst Versterking VTH op 23 november 2022

E. Stigter: hoopt dat de bijeenkomst in alle agenda's staat. Aanleiding is het rapport Van Aartsen rondom eigenaarschap en robuustheid bij OD's. Dat herkennen wij, vandaar dat we graag op 23 november het gesprek aangaan rondom eigenaarschap.

Mededelingen:

- E. Stigter: moet om half elf de vergadering verlaten.
- V. Brouwer: moet om half elf de vergadering verlaten.

2 Bestuurlijk (portefeuille Uitdehaag a.i.)

2.a Voordragen en benoeming voorzitter OD NHN

Nagezonden 10/10

M. Uitdehaag: technisch gezien wordt de heer Kieft alleen AB-lid als ik tot voorzitter gekozen wordt. Er is maar 1 kandidaat per regio, maar indien gewenst kan er schriftelijk gestemd worden.

Er zijn geen vragen, **het AB stemt per acclamatie in met de benoeming van M. Uitdehaag als voorzitter. R. Kieft is hiermee AB-lid.**

2.b Samenstelling en benoeming nieuw dagelijks bestuur OD NHN

Nagezonden 10/10

M. Uitdehaag: het aantal stemmen in het DB overstijgt het totaal aantal van 100 niet. Bij een komende aanpassing van de GR moeten we bespreken: kunnen we dit volhouden als er meer fusies komen?

Kandidaten: A. Helling-West Friesland, R. Vennik – regio Alkmaar, M. Versluis-Noordkop.

Vragen:

N. Slager: kunnen de kandidaten zich even voorstellen en hun DB-lidmaatschap motiveren? Kandidaten stellen zich voor en vertellen over hun persoonlijke motivatie.
Het AB stemt per acclamatie in met benoeming van de drie kandidaten.

2.c AB Besluit aanwijzing plv. Voorzitter DB vanuit DB

Nagezonden 10/10

Aanwijzing van een plv. voorzitter wordt eerst in het DB besproken, evenals de portefeuillehouders.

Opmerkingen:

- H. Heddes: J. Beemsterboer is niet meer beschikbaar.
- A. Groot: graag bij een plaatsvervanger bij een AB-vergadering diens naam aan de achterzijde van het naambordje zetten.

D. v.d. Kolk: graag tijdig afmelden en een plaatsvervanger doorgeven voor AB-vergaderingen, formeel is dit overigens een college-besluit.

3 Financieel (portefeuille Peters a.i.)

3.a AB Besluit Controleprotocol 2022

Alle besluiten bij punt 3 betreffen dezelfde documenten als die van 2021.

Vragen / opmerkingen en antwoorden:

- N. Slagter: er wordt een korte periode voor afschrijvingen gehanteerd.
Q. Foppe: we gebruiken ons materiaal zo lang ze bruikbaar zijn.
- M. Versluis: alle besluiten zijn alleen geactualiseerd qua naamgeving?
C. v.d. Tempel: het betreft alleen toevoegingen, het heeft geen financiële consequenties.
- H. Heddes: er wordt niet duidelijk gemaakt wanneer de rechtmatigheid geregeld wordt, graag inzichtelijk maken.
C. v.d. Tempel: de interne controle wordt naar een hoger niveau geschroefd, er loopt een traject betr. wijziging van rechtmatigheid en doelmatigheid, dit is al door de Eerste Kamer, daarna wordt het Controleprotocol daarop aangepast. De OD is er al klaar voor.

Het AB stemt in met het Controleprotocol 2022.

3.b AB Besluit Financiële Verordening 2022

Het document wijkt inhoudelijk niet af van die van 2021.

Het AB stemt in met de Verordening 2022.

3.c AB Besluit Nota Reserves & Voorzieningen

Het document wijkt inhoudelijk niet af van die van 2021.

Het AB stemt in met de Nota Reserves & Voorzieningen.

3.d AB Besluit Nota Waardering, Activering & Afschrijving

Het document wijkt inhoudelijk niet af van die van 2021.

Het AB stemt in met de Nota waardering, activering & afschrijving 2022.

4 Juridisch (portefeuille L. Peters a.i.)

4.a AB Memo Toezichtverslag Archiefbeheer 2022

Vragen / opmerkingen en antwoorden:

- H. Heddes: er zijn aandachtspunten, krijgen wij te zien hoe de OD die gaat opvolgen?

Q. Foppe zal tijdens het volgende AB in december een proces van opvolging van de aandachtspunten aangeven.

5

Personeel (portefeuille Helling a.i.)

Q. Foppe: de OD heeft ook last van de arbeidsmarktkrapte, m.n. v.w.b. senior-posities: concurrentie zit in het zzp-schap en adviesbureaus. We zetten steviger in op trainees en zij-instromers. Veel opleidingen op het gebied van Milieu zijn opgedroogd, dus het aanbod vanuit scholing blijft ook achter. Aanbeveling Van Aartsen: gezamenlijk als OD's er beter op inzetten. Er is een initiatief in ontwikkeling. Het grote openstaande aantal vacatures op senior-posities leidt tot werkdruk. Dit, en de druk privé door de huidige inflatie en prijsstijgingen heeft hij intern bespreekbaar gemaakt.

Vragen / opmerkingen en antwoorden:

- H. Heddes: in de begroting staat nog geen inflatiecorrectie opgenomen.
M. Uitdehaag: de Regietafel en het ministerie van Financiën maken een brief voor GR-en. Er is in Noord-Holland Noord één systeem voor alle GR'en.
C. van den Tempel: er is een wijzigingsbrief in wording.

Q. Foppe: de grootste kostenpost betreft de salarissen, dus het effect van inflatie is beperkt.

6

Diversen

6.a

AB Memo Evaluatie Omgevingsadviseurs

M. Uitdehaag: de werkwijze wordt geïmplementeerd in de reguliere werkwijze, zonder extra middelen.

Vragen / opmerkingen en antwoorden:

- J. Hagens: u geeft een winstwaarschuwing, gaat dit memo gebruikt worden om meer adviseurs in dienst te nemen, want regio Almar vindt deze memo daarvoor onvoldoende.
Q. Foppe: we merken dat adviseurs steeds meer bevraagd en gevraagd worden, m.n. betr. visies. De vraag naar integrale advisering bij uw ambtenaren wordt steeds groter. We proberen langzaam de functie van een aantal adviseurs te verbreden naar integrale advisering. De vraag zal gaan exploderen, dat is mijn winstwaarschuwing.
- R. Vennik: idem: goed onderbouwen, dit is nog te dun.
- J. Hagens: deze evaluatie is te dun en biedt onvoldoende informatie om te besluiten tot een bredere adviesrol bij de huidige adviseurs, graag beter onderbouwen.
- A. Helling: er komt heel veel af op de OD bij implementatie van de OW, dat is nu nog een black box, daar moeten we het over hebben.

6.b

AB Memo Evaluatie toename Woo-verzoeken

Vragen / opmerkingen en antwoorden:

- A. Groot: hoe zit het bij andere OD's? 2 fte's is fors.
Q. Foppe: het is vergelijkbaar. Wij hebben ook provinciale taken op het gebied van natuur, daarvoor is in het verleden al capaciteit bijgezet.
- H. Heddes: worden de termijnen voor beantwoording gehaald?
Q. Foppe: tot nu toe wel, maar het explodeert. Dit memo is een voorzet voor de Kadernota 2024. 2023 regelen we intern, maar andere dingen kunnen hierdoor op een lager pitje komen te staan.
- A. Groot: is er achterstand in archivering, moet er gedigitaliseerd worden?
Q. Foppe: de grootste taak is het anonimiseren, dat moet handmatig en is erg arbeidsintensief.
- N. Slagter: is er over nagedacht om te kijken naar een andere financieringssystematiek bij dit punt? Een basisbedrag in de gemeentelijke bijdrage en per Woo-verzoek een rekening aan de betreffende gemeente of provincie sturen? Graag deze mogelijkheid bekijken, waar komen de Woo-verzoeken vandaan en moeten we deze kosten wel delen met z'n allen?
M. Uitdehaag: in het rapport Van Aartsen staat ook een discussie betreffende de financiering van de OD's. We worden wellicht gebonden aan wat het Rijk vindt. **We zeggen toe dat we ernaar kijken met de disclaimer van het Rapport Van Aartsen.**
- P. Baïs: een andere financieringssystematiek voor dit product schept precedenten voor andere producten. Scherp op zijn.
M. Uitdehaag: outputfinanciering is in het verleden besproken, juist dat houdt Van Aartsen tegen het licht, het komt er wellicht niet.

6.c **Verslag- concept AB OD NHN d.d. 13 juli 2022 en verslag definitief 9 maart 2022**

Tekstueel:

E. Stigter: een feitelijke fout bij punt 5, Personeel: 'De provincie legt een 100% bijdrage uit eigen middelen bovenop de rijksbijdrage voor bodemtaken. Die eigen bijdrage van de provincie vervalt bij de overdracht.': het antwoord op dit moment is dat er gesprekken gaande zijn tussen IenW, VNG en IPO over de bodemafspraken, waaronder de apparaatkosten. Overigens leggen we geen 100% bijdrage uit eigen middelen bovenop de financiering vanuit het Rijk (het is bijna 170% bovenop de rijksbijdrage: $\pm 1,2$ mln. rijksfinanciering en $\pm 2,2$ mln. eigen bijdragen provincie). We hebben nog geen beslissing genomen over het wel/niet voortzetten van de extra bijdrage.

Het verslag wordt met die wijziging vastgesteld.

7 7.a

Praktijkvoorbeeld

Ons dagelijks werk gepresenteerd: 'Omgevingsscan' door omgevingsadviseurs M. de Hoop en E. Allard

Een presentatie over de functie van omgevingsadviseur: een coördinerende en adviserende rol, de gerealiseerde scans en de scans die in ontwikkeling zijn.

Vragen en antwoorden:

- R. Vennik: wat is de extra laag bovenop wat we zien in bestemmingsplannen?
Bijv. vervuilde grond; gemeenten moet hier al een beeld van hebben.
De OD beschikt over heel veel relevante data die gemeenten niet hebben.
- R. Vennik: is de scan statisch?
De scan is nu nog statisch, maar we steven naar interactief.
- E. Briët: komen jullie ook met een advies n.a.v. deze tool?
Advies wordt inderdaad gegeven.
- N. Slagter: een scan voorafgaand aan een plan, betekent dit geen bodemonderzoeken meer? Wat voegt dit toe?
Meer nauwkeurigheid.
- J. Broeders: dit zit in een andere plek in het proces; als er nog geen planvorming plaatsvindt: kijken wat er speelt. Hij is geïnteresseerd in het dashboard, maar de verdieping, de koppelkansen, is veel werk.
Er zullen prioriteiten per locatie gemaakt moeten worden.
- J. Broeders: kan de scan tegen betaling worden aangeboden aan ontwikkelaars?
De OD werkt voor gemeenten, niet voor ontwikkelaars.
M. Uitdehaag: als wij vinden dat dat mogelijk moet zijn, moet de GR erop aangepast worden en gemeenten het hiermee eens zijn. Vooralsnog is de scan voor gemeenten.
- H. ter Veen: hoe volledig is de scan?
Het beperkt zich tot de taakomgeving van de OD. Het is begrensd tot de data die wij zelf in huis hebben.
Q. Foppe: dit is een kijkje in de toekomst. Als overheid gaan we participeren in burgerinitiatieven. De kans is dat de scan aangeboden wordt aan een ontwikkelaar. Deze scan is gebaseerd op een deel van de data die we hebben, we willen die data veel meer uitnuttten, dat willen alle OD's. De data kunnen over gegevens van bijv. CBS en het Kadaster gelegd worden, om een integrale dataset te verkrijgen. Dit is een begin van een ontwikkeling in planvorming die kan helpen.
- J. Hagens: Alkmaar heeft veel al digitaal ihkv 'Smart City'. Heeft de OD die gegevens?
Nee, die hebben we niet. Daar zitten ook geen OD-data in.
M. Uitdehaag: goed om de resultaten aan elkaar te laten zien.
- J. Franx: gaan we het wiel zelf uitvinden of kijken we naar andere regio's? Zie ook de Brabant-scan. Efficiënt samenwerken met andere regio's.
M. Uitdehaag: pakken we op: elkaars scans en de andere regio's aan de vooravond van de OW.

Dank aan Marianne en Erik voor de presentatie, we zien elkaar weer in december.

8

Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

M. Uitdehaag: dank voor uw komst. Om 12.00 uur is er een foto-moment van het nieuwe AB.

9

Sluiting

M. Uitdehaag sluit af om 11.30 uur.